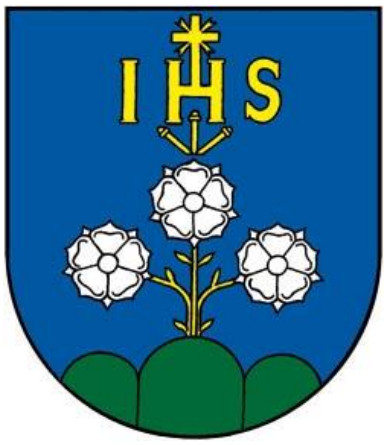
SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE UDIČA“

v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov

APRÍL 2023

OBSAH A ŠTRUKTÚRA SPRÁVY O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE
(Príloha č. 5 zákona č. 24/2006 Z. z.)

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE 5

I. Základné údaje o obstarávateľovi 5

1. Označenie. 5

2. Sídlo. 5

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie. 5

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii 5

1. Názov. 5

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo). 5

3. Dotknuté obce. 5

4. Dotknuté orgány. 6

5. Schvaľujúci orgán 7

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice. 7

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA 7

I. Údaje o vstupoch 7

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber. 7

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie. 9

3. Suroviny 10

4. Energetické zdroje 10

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru. 11

II. Údaje o výstupoch 16

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií. 16

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania. 16

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi. 18

4. Hluk a vibrácie 19

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia 20

6. Doplňujúce údaje 20

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA 20

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia..... 20

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie 23

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia. 23

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)..... 28

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia. 31

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd. 32

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd. 35

6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov. 37

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana..... 39

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)..... 40

9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (dopraa, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi). 45

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská. 51

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie). 51

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie). 51

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov. 52

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie..... 54

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy..... 54

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery. 56
3. Vplyvy na klimatické pomery. 57
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií). 58
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby). 59
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia). 61
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.). 62
8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny. 63
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability. 65
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská. 67
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality. 67
12. Iné vplyvy. 67
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi. 67
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie 69
V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom 80
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu 80
2. Porovnanie variantov 80
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia 82
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení . 83
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie 84
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka) 89
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení 89
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa 89

Zoznam obrázkov, tabuliek a grafov

Obrázok 1: Vymedzenie riešeného územia 22
Obrázok 2: Geologické pomery (Zdroj: http://apl.geology.sk/gm50js/) 27
Obrázok 3: Mapa ochrany prírody, tvorby krajiny 42
Obrázok 4: Mapa prvkov RÚSES 44

Tabuľka 1: ÚPN obce Udiča, koncept riešenia, variant A a B, rekapitulácia záberu PP 8
Tabuľka 2: Štruktúra domov podľa vodovodnej prípojky 9
Tabuľka 3: Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú 13
Tabuľka 4: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému 17
Tabuľka 5: Prehľad priebehu ukazovateľov povinne zverejňovaných na stránke obce 18
Tabuľka 6: Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí 19
Tabuľka 7: Zoznam najväčších znečisťovateľov ovzdušia v Trenčianskom kraji, okrese Považská Bystrica 32
Tabuľka 8: Prehľad emisií znečisťujúcich látok v okrese Považská Bystrica (t/rok) 32
Tabuľka 9: Vybrané údaje o útvare podzemných vôd 35
Tabuľka 10: Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k. ú. Udiča a k. ú. Prosné (2023) 39
Tabuľka 11: Počet obyvateľov podľa pohlavia 45
Tabuľka 12: Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva 45
Tabuľka 13: Indexy vekového zloženia 46
Tabuľka 14: Súhrnné hodnotenie významnosti očakávaných vplyvov variantov A a B na životné prostredie 68
Tabuľka 15: Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia 85

Graf 1: Simulačné klimatické údaje pre obec Udiča 29
Graf 2: Priemerné teploty a úhrn zrážok 30
Graf 3: Oblačné, slnečné a daždivé dni 30
Graf 4: Veterná ružica pre obec Udiča zobrazuje počet hodín v roku, kedy vietor fúka z určitého smeru. (N – sever (S), E – východ (V), S – juh (J), W – západ (Z)) Napr. JZ (SW): vietor fúka z juhozápadu na severovýchod SV (NE). 31

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie.

Obec Udiča, kód obce: 513741

2. Sídlo.

Udiča 302, 018 01 Udiča

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

Oprávnený zástupca obstarávateľa:
Peter Chochlík, starosta obce Udiča
Obecný úrad č .302, 018 01 Udiča
Tel.: 0905 357 792, 042/438 31 74
e-mail: starosta@obecudica.sk, info@obecudica.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:
Ing. Marta Slámková
Tel.: 0917 247 801
e-mail: slamkova@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov.

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE UDIČA

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).

Kraj: Trenčiansky
Okres: Považská Bystrica
Obec: Udiča
Katastrálne územie: Udiča, Prosné

3. Dotknuté obce.

- Obec Jasenica, č.130, 018 17 Jasenica
- Obec Hatné, č. 46, 018 02 Hatné
- Obec Nimnica, č.115, 020 71 Nimnica
- Obec Stupné, č. 216, 018 12 Stupné
- Mesto Považská Bystrica, Centrum 2/3, 017 01 Považská Bystrica

4. Dotknuté orgány.

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140 a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Odbor štátnej geologickej správy, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, Detašované pracovisko Stred, ČSA 7, 974 31 Banská Bystrica
- Trenčiansky samosprávny kraj, Oddelenie životného prostredia a územného plánovania, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín
- Trenčiansky samosprávny kraj, Oddelenie dopravy, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín, Odbor výstavby a bytovej politiky, oddelenie územného plánovania, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín, Odbor opravných prostriedkov, referát poľnohospodárstva, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Považská Bystrica, Pozemkový a lesný odbor Centrum 1/1, 017 01 Považská Bystrica
- Krajský pamiatkový úrad Trenčín, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín
- Štatistický úrad Slovenskej republiky – pracovisko ŠÚ SR v Trenčíne, Kniežaťa Pribinu 28, 911 54 Trenčín
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici, Slov. partizánov 1130/50, 017 01 Považská Bystrica
- Okresný úrad Považská Bystrica, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Centrum 1/1, 017 01 Považská Bystrica
- Okresný úrad Považská Bystrica, odbor krízového riadenia , Centrum 1/1 017 01 Považská Bystrica
- Okresný úrad Považská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie ŠSOO Centrum 1/1, 017 01 Považská Bystrica
- Okresný úrad Považská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie OPK Centrum 1/1, 017 01 Považská Bystrica
- Okresný úrad Považská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie OH Centrum 1/1, 017 01 Považská Bystrica
- Lesy SR, š.p. OZ, Považská Bystrica, Orlove 300, 017 01 Považská Bystrica
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Považskej Bystrici, Stred 46/6, 017 01 Považská Bystrica
- Hydromeliorácie š.p., Vrakunská 29, 825 63 Bratislava 211
- Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied, Akademická 2, 949 21 Nitra
- Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Mlynská dolina 1, 817 04 Bratislava 11
- Obvodný banský úrad v Prievidzi, 9. Mája 2, 975 90 Banská Bystrica
- SPP-distribúcia, a.s., Mlynské nivy 44/b, 825 11 Bratislava
- Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Riaditeľstvo Odštepného závodu Piešťany, Nábrežie I.Krasku 3/834, 921 80 Piešťany
- Stredoslovenská energetika-Distribúcia, a.s., Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 Žilina
- Dopravný úrad, TRANSPORT AUTHORITY, Letisko M.R.Štefánika, 823 05 Bratislava
- SEPS, a.s., Mlynské Nivy 59/A, 824 84 Bratislava 26
- Považská vodárenská spoločnosť, Nova 133,017 01 Považská Bystrica
- Obec Hatné, Obecný úrad, 018 02 Hatné
- Obec Klieština, Obecný úrad, 018 02 Klieština
- Obec Stupné, Obecný úrad, 018 02 Stupné
- Obec Nimnica, Obecný úrad, 020 71 Nimnica
- Obec Jasenica, Obecný úrad, 018 17 Jasenica

5. Schvaľujúci orgán.

Obecné zastupiteľstvo v obci Udiča.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

Riešené územie leží vo vzdialenosti 14 km od štátnych hraníc SR s Českou republikou. Riešenie územného plánu obce Udiča nepredstavuje žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Možnosti intenzifikácie existujúcej zástavby sú minimálne, bolo preto nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde. Realizácia ÚPN obce Udiča si vyžiada trvalý záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely.

Vyhodnotenie budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy je riešené na základe vyhlášky č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vyhodnotenie stavebných návrhov a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde je súčasťou textovej časti konceptu riešenia ÚPN obce Udiča.

Koncept ÚPN obce Udiča bol vypracovaný alternatívnym riešením v dvoch variantoch – A a B a rieši rozvoj jednotlivých funkčných zložiek v lokalitách nachádzajúcich sa na poľnohospodárskej pôde, ktoré sú uvedené v grafickej časti konceptu riešenia ÚPN obce Udiča vo výkrese č. 5) Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely, ochrana prírody a krajiny v M 1 : 10 000, v textovej časti v kapitole P) VYHODNOTENIE MOŽNÉHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE A INÉ ÚČELY, kde sú vyhodnotené zábery pre jednotlivé funkčné využitia pre varianty č. A a B v zastavanom území obce a mimo zastavaného územia obce.

Vyhodnotenie stavebných návrhov a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Vyhodnotenie záberu PP je zdokumentované vo výkrese č. 5 – Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely, ochrana prírody a krajiny v M 1 : 10 000. Podrobná špecifikácia záberových lokalít PP je spracovaná v textovej časti v kapitole P) VYHODNOTENIE MOŽNÉHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE A INÉ ÚČELY, kde je uvedené:

Predpokladaná výmera dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v obci Udiča podľa funkčného využitia pre Koncept predstavuje:
Variant A - 87,68 ha, z toho v zastavanom území obce na výmere 7,86 ha
a mimo hranicu zastavaného územia vo výmere 79,82 ha.
Variant B – 113,93 ha, z toho v zastavanom území obce na výmere 7,86 ha
a mimo hranicu zastavaného územia vo výmere 106,17 ha.

Najväčšie plochy poľnohospodárskej pôdy navrhnutej na nepoľnohospodárske využitie zaberajú plochy pre umiestnenie funkcie bývania formou rodinných domov. Mimo zastavaného územia sa navrhujú v priamej nadväznosti na existujúcu zástavbu. Druhý najväčší záber predstavujú plochy pre rozvoj športu a rekreácie.

Tabuľka 1: ÚPN obce Udiča, koncept riešenia, variant A a B, rekapitulácia záberu PP

Funkčné využitie	Variant A			Variant B		
	v zastavanom území	mimo zastavaného územia	Spolu	v zastavanom území	mimo zastavaného územia	Spolu
Bývanie	6,01	50,35	56,36	6,08	63,52	69,60
Občianska vybavenosť	0,71	0,64	1,35	1,05	1,02	2,07
Šport a rekreácia	-	16,53	16,53	-	18,12	18,12
Agroturistika	-	3,50	3,50	-	10,99	10,99
Pohrebisko	-	0,7	0,7	-	0,7	0,7
Sady		1,2	1,2		1,2	1,2
IBV + Rekreácia	1,14	6,9	8,04	0,63	10,62	11,25
SPOLU	**7,86**	**79,82**	**87,68**	**7,76**	**106,17**	**113,93**

Podľa variantu A je plošná výmera pôdy predpokladanej na odňatie 87,68 ha, z toho v zastavanom území je to 7,86 ha a mimo zastavaného územia 79,82 ha. Vo variante B je celkový záber pôdy predpokladanej na odňatie 113,93 ha, v zastavanom území je to 7,86 a mimo zastavaného územia 106,17 ha.

Požiadavka ochrany poľnohospodárskej pôdy vyplýva z § 12 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane poľnohospodárskej pôdy a zákona č. 57/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane poľnohospodárskej pôdy. Osobitným predpisom pre zabezpečenie ochrany najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území obcí je Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. Toto nariadenie ustanovuje základnú sadzbu odvodu za odňatie poľnohospodárskej pôdy a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy, zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, výšku odvodu, spôsob platenia odvodu, splatnosť odvodu a oslobodenie od odvodu.

Medzi najkvalitnejšie pôdy v riešenom území podľa kódu BPEJ v zmysle Nariadenia Vlády č. 58/2013 Z. z. patria nasledovné pôdy: 0702002 0703003 0763212 0763222 0763412 0763422 0763442 0763512 0764423 0769412 0778462 0787443 0863412 0863442 0863542 0864423 0864513 (k. ú. Udiča) a 0702002 0703003 0706012 0763222 0763422 0763442 (k. ú. Prosné).

V ÚPN Udiča v Záväznej časti sa navrhujú tieto zásady a regulatívy STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE pre OCHRANU PôDY:

Z hľadiska racionálneho využívania pôdneho fondu uplatňovať zásady:

- záber najkvalitnejších pôd na nepoľnohospodárske aktivity umožňovať len na základe opodstatneného, spoločensky zdôvodneného záujmu,
- kvantifikovať reálnu úroveň kontaminácie pôdy,
- obmedziť pestovanie plodín na priamy konzum na kontaminovaných pôdach,
- znížiť zaťaženie pôdy cudzorodými látkami,
- chrániť poľnohospodársku pôdu
- na PPF ohrozenom eróziou zabezpečiť zmenu využitia na trvalé kultúry, účelovú zeleň, prípadne realizovať malooblokové využitie PPF s realizáciou protieróznych opatrení

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie časti obce Udiča pitnou vodou zabezpečuje verejný vodovod v správe Považskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Považská Bystrica. Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je 46,8%. V obci sa nachádzajú dva vodné zdroje a dva pramene. Dva pramene sa vyskytujú v lese pod Klapmi.

Tabuľka 2: Štruktúra domov podľa vodovodnej prípojky

Územná jednotka	Spolu	V dome – z verejnej siete		V dome - vlastná		Mimo domu – z verejnej siete		Mimo domu - vlastná	
Udiča	941	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
		385	40,91	377	40,06	38	4,04	42	4,46

Zdroj: www.scitanie.sk

Zásobovanie pitnou vodou z verejnej siete využíva 385 (40,91 %) domov. Bez prípojky bolo 89 domov, čo predstavuje 9,46 % z celkového počtu domov. Ostatné rodinné domy sú zásobované pitnou vodou z vlastných studní.

Vodný zdroj Udiča o výdatnosti 10,0 $l.s^{-1}$. Predpokladaný rozvoj verejných vodovodov Udiča – navrhnutá na zásobovanie na báze miestnych zdrojov, pričom perspektívne je možné uvažovať s prepojením celej Marikovskej doliny na SKV Považská Bystrica. Udiča má 2173 obyvateľov, vodou z verejného vodovodu je zásobovaných 959 obyvateľov, čo predstavuje 44,1 %.

Vodný zdroj:

Studňa Udiča - 10,0 l/s^{-1} - (kapacita vodného zdroja v l/s^{-1})
Klapy - 1,2 l/s^{-1}

Vodný zdroj Udiča v centrálnej časti obce s vymedzeným ochranným pásmom I. stupňa (vnútorná časť) a II. stupňa vonkajšia časť. Ochranné pásmo bolo vyhlásené Rozhodnutím OÚ ŽP-792/1992-405 zo dňa 03.08.1993.

Vodný zdroj „Udiča – Klapy“ s vymedzením ochranného pásma I. a II. stupňa bolo vyhlásené Rozhodnutím OÚ ŽP 1213/95-405 zo dňa 26.7.1995.

V súčasnom období sú obyvatelia miestnej časti Upohlav zásobovaní vodou z vlastných studní. Kapacita vody v studniach je nedostatočná pre zásobovanie domácností. Obec Udiča hľadala nové vodné zdroje. Niekoľko rokov bola sledovaná výdatnosť dvoch prameňov, ktoré sa nachádzajú mimo zastavaného územia miestnej časti Upohlav, v podhorí „Pod Dieľcom“ severne cca 5 km nad obcou. V súčasnosti je voda dovedená už do stredu obce, avšak zatiaľ nie do jednotlivých domácností. Voda z dvoch zachytených prameňov sa navrhuje priviesť v dĺžke 2 000 m výtlačným potrubím do navrhovaného vodojemu, ktorý sa bude nachádzať 3 km za obcou. Vodojem bude o kapacite 26 m^3 (2 x 13 m^3). Z vodojemu sa navrhuje zásobovať v miestnej časti Uplohlav jestvujúce rodinné domy ako aj navrhované rodinné domy riešené v predchádzajúcej územnoplánovacej dokumentácii obce Udiča. Miestne časti obce Prosné a Uhry sú zásobované pitnou vodou zo súkromných skupinových vodovodov a z vlastných studní.

Koncept riešenia ÚPN obce navrhuje dobudovanie technickej infraštruktúry obce, najmä verejného vodovodu pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou (zachytenie vrtov, vybudovanie vodojemu v časti Prosné).

V ÚPN Udiča v Záväznej časti sa navrhujú tieto zásady a regulatívy UMIESTNENIA VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA pre ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU:

- v súlade so záväznou časťou nadradenej dokumentácie, ktorou je UPN VUC Trenčiansky kraj (Územný plán veľkého územného celku TN kraja) vytvoriť podmienky pre vybudovanie verejnoprospešnej stavby, ktorou je: prívod vody zo skupinového vodovodu Považská Bystrica pre obce Papradnianskej a Marikovskej doliny; rešpektovať navrhovanú trasu vodovodu a zabezpečiť územnú rezervu pre výstavbu vodovodu;
- v súlade so smernou časťou UPN VUC TN kraja zvyšovať podiel obyvateľov zásobovaných bezchybnou a kvalitnou pitnou vodou z verejných vodovodov, hlavne v tých okresoch, ktoré v súčasnosti nedosahujú ani celoslovenskú úroveň, predovšetkým v okresoch ..., Považská Bystrica... cestou:
  - urýchleného dokončenia rozostavaných vodovodov v obciach,
  - samostatné vodovody budovať tam, kde sú disponibilné miestne zdroje a prívody z jestvujúcich skupinových vodovodov by boli neekonomické;
- rešpektovať všetky zachytené pramene pitnej vody v území s pásmom ochrany I. stupňa;
- vybudovať technické zariadenia a trasy vodovodných potrubí verejného vodovodu v Upohlave;
- vybudovať vodojem v k. ú. Prosné pre plynulé zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a príslušné vodovodné potrubie od prameňa k vodovodu;
- rešpektovať koridory a zariadenia na existujúcich trasách verejného vodovodu vo všetkých častiach obce;
- rozšíriť verejnú vodovodnú sieť v navrhnutých trasách do rozvojových území, rezervovať koridory pre trasy vodovodných potrubí vrátane ochranného pásma potrubí.

3. Suroviny

V záujmovom území sa nenachádza žiadne ložisko nerastných surovín, výhradné ložisko nerastov, ani ložisko nevyhradených nerastov.

V obci Udiča pri ceste II/507 oproti odbočke do miestnej časti Uhry – sa nachádza Štrkovňa Udiča ťažba štrkopieskov (Slovenské štrkopiesky, s.r.o.).

4. Energetické zdroje

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je kompletne elektrifikovaná. Obec Udiča s miestnymi časťami je v súčasnej dobe zásobovaná el. energiou zo vzdušného vedenia VN 22 kV, ktorá spája rozvody a transformátory 110/22 kV Považská Bystrica – Púchov. Z odbočky sú prípojkami napájané jednotlivé transformátory obce Udiča. Obec je zásobovaná elektrickou energiou z existujúcej nízko napäťovej siete, ktorá je v obci vedená po stĺpových podperách od jednotlivých trafostaníc. Počet trafostaníc 22/0,4 kV v obci v súčasnom období je 9, ide o murované aj stĺpové trafostanice. Pre zásobovanie nových odberov do roku 2040 na nových lokalitách bude potrebné vybudovať pre bytovú výstavbu a výrobu nové trafostanice - prednostne kioskové a nové distribučné podzemné NN vedenia.

Ako nevyhovujúce, navrhnuté na prestavbu sú trafostanice:

- 2441 pred COOP Jednota v k. ú. Prosné
- č. 5758 Uhry centrum
- Upohlav – pri cintoríne

Koncepčné princípy:

- rešpektujú sa existujúce elektrické vedenia a zariadenia,
- sú navrhnuté existujúce nevyhovujúce trafostanice na prestavbu,
- navrhuje sa zásobovanie elektrickou energiou v lokalitách určených pre výstavbu,

V ÚPN Udiča v Záväznej časti sa navrhujú tieto zásady a regulatívy UMIESTNENIA VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA pre ZÁSOBOVANIE ÚZEMIA ELEKTRICKOU ENERGIOU:

- rešpektovať existujúce trasy vedení elektrickej energie, káblové závesné v zastavanom území postupne vymieňať za zemné káblové;
- preložiť elektrické vedenie 22kV liniek v úsekoch, kde bude prekážať navrhovanej výstavbe pričom preložky sa budú realizovať ako káblové zemné;
- rozšíriť rozvody elektrickej energie do rozvojových území zemnými trasami predĺžením existujúcich;
- pre novú výstavbu zabezpečiť zvýšenie výkonu trafostaníc buď prestavbou existujúcich na vyšší výkon, prednostne vybudovaním nových trafostaníc 22/0,4kV, riešených ako kioskové do 630kVA, umiestnených tak, aby dĺžky NN vývodov nepresahovali 350m;
- prednostne prebudovať trafostanicu pri obchode COOP Jednota na začiatku k. ú. Prosné;
- NN rozvody k jednotlivým odberateľom riešiť ako zemné káblové so zokruhovaním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti dodávky el. energie. Meranie spotreby el. energie riešiť na verejne prístupnom mieste, napr. v oplotení objektov;
- rozšíriť sieť verejného osvetlenia do rozvojových území v navrhovaných uličných koridoroch s využívaním najmodernejších dostupných technológií pre úsporu energie;
- riešiť osvetlenie prechodov pre chodcov;
- pripojovanie telefónnych účastníkov realizovať v sústredenej výstavbe cez káblové prípojkové skrinky.

Zásobovanie zemným plynom

Vzhľadom k tomu, že obec nie je plynofikovaná sú jednotlivé objekty rodinných a bytových domov domy alebo občianska vybavenosť zásobované teplom z vlastných tepelných zdrojov, ktorých palivová základňa je elektrická energia alebo pevné palivo; občania využívajú aj alternatívne zdroje tepla.

Zásobovanie teplom

V zmysle výsledkov SODB 2021 (k 1.1.2021) sa uvádza:
V obci je celkom 962 bytov.
V rodinných domoch využíva ako hlavný zdroj tepla elektrickú energiu 51 bytov, kvapalné palivo 2 byty, pevné palivo 782 bytov. Iný zdroj uviedlo 6 a žiadny 24 obyvateľov bytov.
V bytových domoch 1 byt využíva elektrickú energiu a 20 bytov pevné palivo.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Cestná doprava

V obci Udiča sa nachádzajú cesty II. a III. triedy, sú v majetku a správe Trenčianskeho samosprávneho kraja. Územím obce prechádza cesta II/507 v úseku Považská Bystrica – Púchov, ktorá lemuje zastavané územie obce z južnej strany.

Hlavnou dopravnou tepnou centrálneho územia Udiče a Prosného je prieťah cesty III/1976, ktorá začína križovatkou s cestou II/507 v Udiči a pokračuje cez Prosné - Hatné – Dolnú Marikovú - Hornú Marikovú a končí po cca 20km v Hornej Marikovej v časti Ráztoka. Na ňu nadväzujú miestne obslužné, prístupové a pešie komunikácie.

Miestna časť Uhry je dopravne napojená cestou III/1981, ktorá začína na križovatke s cestou II/507 a končí v centre miestnej časti v dĺžke 1,093 km. Do miestnej časti Upohlav vedie cesta III/1975 začínajúca križovatkou s cestou II/507, končí v centre miestnej časti v dĺžke 1,094 km.

Chodníky sú vybudované jednostranne pozdĺž cesty III/1976 (Považská Bystrica – Horná Mariková). V obci vznikla nová individuálna bytová výstavba, s chýbajúcou dopravnou infraštruktúrou.

Cesty II. a III. triedy Ich sieť funkčne pokrýva nadregionálne, regionálne a lokálne dopravné vzťahy. Funkčná úroveň uvedených ciest korešponduje s pripojením ciest na komunikácie vyššieho rádu a s priamou dopravnou obsluhou v rámci zastavaného územia obcí.

Homogenizácia parametrov ciest (rekonštrukcia) je reakciou predovšetkým na nevyhovujúci stavebno-technický stav ciest. Vzhľadom na rozsah prác a finančnú náročnosť realizácie je homogenizácia ciest vnímaná ako dlhodobá úloha.

Koncepčné princípy:

- vytvoriť územné predpoklady pre vybudovanie parkoviska v centrálnej časti obce (Jednota, obecný úrad),
- rozšíriť plochy pre parkovanie pri pohrebiskách v jednotlivých miestnych častiach obce
- vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110,
- navrhnúť, aby každý objekt mal zabezpečený dostatočný počet odstavných a parkovacích stojísk v zmysle STN 73 6110/Z2, ktoré budú umiestnené v rámci vlastného pozemku.

Chodníky pre peších

V obci sú vybudované neucelené krátke úseky peších chodníkov. Z hľadiska bezpečnosti chodcov je nutné navrhnúť trasy a parametre chodníkov pre peších a určiť spôsob využívania verejných priestranstiev tak, aby sa zvýšila dostupnosť verejných priestorov a bola podporená bezpečnosť chodcov.

V poslednom období obec vybudovala chodníky v miestnej časti Prosné. Chodníky sú jednosmerné v obci vybudovane v dĺžke 500 m a to v smere k autobusovým zástavkám. Cieľom je vybudovať pešie trasy tak, ak boli obyvatelia chránení pred dopravou, najmä pri cestách III. triedy. Navrhuje sa vybudovať chodník od predajne COOP v Prosnom po nové pohrebisko v Prosnom.

Statická doprava

Odstavovanie aj parkovanie motorových vozidiel prebieha v rámci obytných území, na pozemkoch rodinných domov aj bytových domov, vo vstavaných aj individuálne stojacich garážach, ojedinele na okrajoch vozoviek (ale aj na plochách zelene). V poslednom období obec vybudovala samostatné parkovacie plochy pri jednotlivých zariadeniach občianskej vybavenosti.

Majitelia obslužných prevádzok a výrobných podnikov si riešia parkovanie v rámci vlastných areálov.

Tabuľka 3: Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú

Miesto	Počet parkovacích miest	Stavebno-technický stav
Obecný úrad	8	Asfaltový koberec
Predajňa COOP Jednota	8	
Pri cintoríne	10	Neuspokojivý
Materská škola	4	Asfaltový koberec
Pálenica	5	Asfaltový koberec

Odstavovanie vozidiel v rámci rodinných domov je zabezpečené na vlastných pozemkoch a v garážach.

Hromadná preprava cestujúcich

Hromadnú autobusovú dopravu formou PHM (prímestskej hromadnej dopravy) zabezpečuje Slovenská autobusová doprava – SAD Trenčín a.s. Spoje odchádzajú približne každú hodinu. Niektoré zachádzajú aj do miestnych častí Upohlav – celkom 3 spoje a Uhry – celkom 5 spojov, čo súvisí s odchádzkou do zamestanania do okolitých miest.

Autobusové zastávky sa navrhujú revitalizovať, vybaviť prvkami drobnej architektúry, zelene a informačnými panelmi. So zaujímavou iniciatívou prišlo občianske združenie Spektrum SZ, ktoré postupne umiestňovalo na autobusových zastávkach tabule s dobovými obrazmi a povesťami.

Cyklotrasy a turistické trasy

Katastrálnymi územiami obce prechádzajú evidované cyklotrasy :
002 – Vážska cyklomagistrála
2307 – EXPERT - Udiča – Podvážie modrá 45 km expert, regionálne cykloturistická trasa spája hrebeň Javorníkov s 002
5312 – REKREA - Jasenica – Udiča miestna zelená trasa, v sedle medzi k. ú. Udiča a Jasenica je možnosť napojiť sa na 8313
8313 – SPORT – 7,6 km asfalt, spevnená cesta

V zastavanom území obce sa pre cyklistickú dopravu využíva hlavne cesta III. triedy a miestne komunikácie, čo platí aj pre peší pohyb. V návrhovom období sa počíta s dobudovaním cykloturistickej infraštruktúry.

Turistické trasy často navštevované turistami sú:

- 8581 – Považské Podhradie – Púchov je turistická trasa so zastávkami : Považský hrad – Uhry - Záklapie – Klapy -Udiča – Upohlav – Salaše Nimnica – Biela skala - Púchov
- Náučný chodník KLAPY – NCH KLAPY,
- Vyhliadka Klapy
- Považská Bystrica – Malý Javorník
- Náučný chodník hradisko Zlatý kôň
- Náučný chodník obetisko

Železničná doprava

Územím obce železničná trať neprechádza. Najbližší prístup k železnici (trasa č.120) je v obci Nimnica, pre nástup na rýchlikové spojenia sú určené stanice v okresných mestách Považská Bystrica a Púchov.

Vodná doprava

Cez Váh a Nosickú priehradu je výhľadovo plánovaná VÁŽSKA VODNÁ CESTA, ktorú vláda SR schválila na základe Koncepcia rozvoja vodnej dopravy Slovenskej republiky uznesením č. 469/2000.

Letecká doprava

Územie obce Udiča čiastočne z východu zasahuje ochranné pásmo vzletového a približovacieho priestoru letiska Žilina, ktoré vplýva na umiestnenie stavieb v časti Klapy a Záklapie.

K obci najbližšie medzinárodné letisko sa nachádza v Bratislave. Regionálne letisko s civilnou a vojenskou prevádzkou sa nachádza v Trenčíne a najbližšie civilné letisko je letisko Žilina v Dolnom Hričove.

Východná časť katastrálnych území Udiča a Prosné sa nachádza v ochranných pásmach Letiska Žilina, určených rozhodnutím Dopravného úradu č. 2452/2017/ROP-120-OP/9575 zo dňa 29.03.2017, z ktorých vyplývajú nasledovné obmedzenia:

Výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod. je stanovené:

- ochranným pásmom vzletového a približovacieho priestoru (sklon 2 % - 1:50) s výškovým obmedzením 588 – 609,5 m n.m.Bpv.

Nad túto výšku je zakázané umiestňovať akékoľvek stavby a zariadenia bez predchádzajúceho súhlasu Dopravného úradu. Terén v časti katastrálneho územia už presahuje výšky stanovené ochrannými pásmami Letiska Žilina tzn. tvorí leteckú prekážku.

Ďalšie obmedzenia sú stanovené:

- kritickým ochranným pásmom proti laserovému žiareniu. V tomto ochrannom pásme sa zakazuje najmä umiestňovať, prevádzkovať a používať laserové zariadenie, ktorého úroveň vyžarovania je vyššia ako 50 $\mu W/cm^2$, ak by takéto zariadenie mohlo spôsobiť doznievanie zrakového vnemu alebo oslepenie prudkým jasom pilota a mohla byť ohrozená bezpečnosť leteckej prevádzky. Výškové obmedzenie stavieb, zariadení stavebných mechanizmov, porastov a pod. je stanovené:

V zmysle ust. § 28 ods. 3 a ust. § 30 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods.1, písmeno a) leteckého zákona),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods.1, písmeno b) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods.1, písmeno o) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods.1, písmeno d) leteckého zákona).

V ÚPN Udiča v Záväznej časti sa navrhujú tieto zásady a regulatívy UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA pre UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA:

V návrhovom období v zmysle UPN-O Udiča v oblasti dopravy:

- predmetná územnoplánovacia dokumentácia je spracovaná v súlade s nadradenou dokumentáciou ÚPN VÚC Trenčianskeho samosprávneho kraja v aktuálnom znení ZaD č.3;
- v území rešpektovať Vážsku vodnú cestu lokalizovanú v trase a úsekoch Vážskeho elektrárenského kanála, vodných nádrží a v prírodnom koryte rieky Váh ako verejnoprospešnú stavbu podľa nadradenej územnoplánovacej dokumentácie;
- homogenizovať existujúcu cestu II/507 (regionálneho významu) v kategórii C 9,5/70-60;
- rešpektovať existujúce trasy cestných komunikácií v riešenom území, ich kategórie a funkčné triedy, vylepšovať ich technický stav a opatriť bezpečnostnými prvkami;
- rešpektovať vytvorené územné a legislatívne predpoklady pre dobudovanie siete miestnych komunikácií, postupne zlepšiť technický stav všetkých ciest III. triedy a komunikácií obce podľa príslušného zatriedenia a požadovanej kategórie a na základe dopravno-inžinierskych podkladov, výhľadovej intenzity dopravy a v súlade s platnými právnymi predpismi a STN;
- rešpektovať komunikácie v správe SPF riešené ako verejnoprospešné stavby;
- dopravné napojenia riešiť na základe výhľadovej intenzity dopravy, posúdenia dopravnej výkonnosti dotknutej a priľahlej cestnej siete, podľa možnosti systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na cesty vyššieho dopravného významu v súlade s platnými STN 73 6101 a STN 73 6110 a technickými predpismi, najmä v k. ú. Prosné časť Záskalčie;
- segregovať pešiu dopravu od cestnej v obytnom území, zabezpečiť bezpečný pohyb chodcov vytvorením:
  - obojstranného chodníka pozdĺž ciest III. triedy v zastavanom území obce (existujúcom, aj v navrhovanom tak, ako bude schválené)
  - minimálne jednostranného chodníka v koridoroch miestnych komunikácií;
- rešpektovať umiestnenie zastávok hromadnej dopravy, revitalizovať priestor, objekty a zariadenie zastávok
- postupovať v súlade s uznesením vlády č. 223/2013 o Národnej stratégií rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR,
- pri realizácii výstavby rodinných domov v blízkosti cesty II/507 a cesty III/1976 je potrebné dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy. Investori sa zaväzujú vykonať také stavebno-technické opatrenia na stavbách, ktoré budú eliminovať tieto negatívne vplyvy;
- v novej zástavbe rezervovať územie pre navrhovanú miestnu komunikáciu, ktorá povedie z Veľkej Udiče smerom na Jasenicu vo funkčnej triede C3, v kategórii MO 5,5/40 v súbehu s CYK;
- poloha navrhovaných miestnych komunikácií, body napojenia na existujúcu verejnú dopravnú infraštruktúru v rámci celého územia je smerná; lokality (primárne č.13 Záskalčie) , ktoré sa budú napájať na cestu III/1976 je potrebné komplexne dopravne vyriešiť pred tým, ako bude povolená ďalšia výstavba;
- vytvárať predpoklady a územné rezervy pre trasovanie cyklistických trás miestneho významu (prioritne cyklotrasa smer Horná Mariková, CYK smer Jasenica a pod.);
- statickú dopravu v obytnom území a pre integrované prevádzky OV riešiť na plochách pozemkov týchto stavieb. Počet státí určiť v súlade s platnými právnymi predpismi a STN;
- poloha stavby rodinného domu na pozemku musí umožniť odstaviť vozidlo na tomto pozemku aj v prípade, že súčasťou riešenia rodinného domu je garáž;
- navrhované križovania komunikácií s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s platnými právnymi predpismi a STN;

- komunikácie s ukončením na okraji lesných pozemkov musia svojimi parametrami zabezpečiť prístup na lesné pozemky pre požiarnu techniku a tiež umožniť odvoz dreva z lesných komplexov;
- rešpektovať zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon);

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

Znečistenie ovzdušia

Hodnotenie kvality ovzdušia vykonáva SHMU. Najväčší problém kvality ovzdušia na Slovensku predstavuje v súčasnosti znečistenie ovzdušia časticami PM10. Kvalita ovzdušia je považovaná za dobrú, ak úroveň znečistenia neprekračuje limitné hodnoty. Územie celého okresu Považská Bystrica je považované za oblasť so strednou úrovňou zaťaženie ovzdušia. V riešenom území sa nenachádzajú monitorovacie stanice, pre vyhodnotenie kvality ovzdušia boli použité údaje najbližšej stanice (Trenčín).

Veľké zdroje znečistenia sa v území nenachádzajú. Znečistenie z lokálnych kúrenísk je pomerne výrazné hlavne v zimnom období, pretože sa ako palivová základňa používa prevažne drevo a uhlie. Lokálne je kvalita ovzdušia ovplyvňovaná existujúcimi malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa priamo v zastavanom území obce a v jeho širšom okolí.

V ÚPN Udiča v Záväznej časti sa navrhujú tieto zásady a regulatívy STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE pre OCHRANU OVZDUŠIA:

Z hľadiska zlepšenia kvality ovzdušia je potrebné uplatňovať zásady:
- rešpektovať ustanovenia zákona 137/2010 Z. z. o ovzduší a súvisiacej legislatívy;
- uvažovať so zmenou palivovej základne z pevného paliva na alternatívne zdroje energií;
- systematicky znižovať emisie základných znečisťujúcich látok s dôrazom na SO_2, Co_2, NO_x, skleníkové plyny, tuhé emisie, prchavé organické zlúčeniny, perzistentné organické látky, ťažké kovy a iné látky poškodzujúce ozónovú vrstvu;
- neumiestňovať do existujúcich výrobných území zariadenia a prevádzky so stredným alebo veľkým zdrojom znečistenia ovzdušia;
- zabezpečiť výsadbu ako aj následnú starostlivosť o ochrannú a izolačnú zeleň v blízkosti frekventovaných komunikácií.

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec Udiča je z 1/4 odkanalizovaná. Na kanalizáciu je pripojených malá časť domácnosti. V obci Udiča sa nachádzajú tri ČOV.

Obec je odkanalizovaná len čiastočne v časti obce Malá Udiča. Kompletné riešenie je v štádiu finančnej prípravy. 561 domov odpadové vody zhromažďuje v žumpách, alebo septikoch. Domácu čističku má 33 domov a prípojku na kanalizačnú sieť 159 domov.

Tabuľka 4: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému

Územná jednotka	Spolu	Septik, žumpa		Prípojka na kanalizačnú sieť		Domáca čistička odpadových vôd		Bez kanalizácie	
Udiča	941	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
		561	59,62	159	16,9	33	3,51	184	19,55

Zdroj : www.scitanie.sk

Vybudované kanalizácie a ČOV :

ČOV Udiča (Okrut) – preťažená
ČOV – malá Udiča – vyhovuje

Rozvoj verejných kanalizácií: Klieština – Hatné – Udiča – spoločná kanalizácia a ČOV
UPN- VUC str. 341 - ČOV
Miestne časti Prosné, Upohlav, Uhry a Malá Udiča nemajú vybudovanú kanalizáciu.
Z miestnych častí sú splaškové vody kumulované do nepriepustných žúmp.

Koncept riešenia ÚPN obce navrhuje dobudovanie verejnej kanalizácie s vyústením do ČOV, ktorá bude vybudovaná pri vtoku potoka Marikovka do Priehrady Mládeže.

Koncepčné princípy:

- navrhuje sa vybudovanie kanalizačných stôk v obci,
- pre vodovodné a kanalizačné potrubia platia ustanovenia zák. č. 442/2002 Z. z. v aktuálnom znení, ako i STN 73 6005 o priestorovej úprave vedení technického vybavenia,
- pre verejné vodovody a kanalizácie do priemeru 500 mm sa vymedzujú ochranné pásma 1,5 m od vonkajšieho okraja na každú stranu,
- odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít sa rieši podľa požiadaviek na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a NV SR č.269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
- navrhuje sa umiestnenie novej ČOV v telese priehrady Nosice.

Hospodárenie so zrážkovými vodami

Dažďové vody sú odvádzané do potokov cestnými rigolmi a menšie odvodňovacie zariadenia. Súvislejšie zariadenia na odvádzanie dažďovej vody sú spravidla súčasťou telesa príslušnej komunikácie.

Koncepčné princípy:

- odvádzanie dažďových vôd sa rieši v zmysle „Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - aktualizácia; (MŽP SR, 2018)“,
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.).

V ÚPN Udiča v Záväznej časti sa navrhujú tieto zásady a regulatívy UMIESTNENIA VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA pre ODVÁDZANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD :

- v súlade so záväznou časťou nadradenej dokumentácie, ktorou je UPN VUC Trenčiansky kraj (Územný plán veľkého územného celku TN kraja) vytvoriť podmienky pre vybudovanie verejnoprospešnej stavby „Verejná kanalizácia v aglomerácii Udiča“ ktorá rieši jednu kanalizačnú stoku pre obce celej Marikovskej doliny; zabezpečiť územnú rezervu pre výstavbu kanalizácie;
- realizovať splaškovú kanalizáciu na celom území obce (existujúcom aj rozvojovom);
- rezervovať koridory pre kanalizačné stoky vrátane ochranného pásma potrubí;
- na území, v ktorom nebude zabezpečené odvádzanie splaškových odpadových vôd verejnou kanalizáciou, do doby jej vybudovania, produkované splaškové odpadové vody sa požaduje akumulovať vo vodotesných žumpách, a ich zneškodňovanie zabezpečiť v súlade so Zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách;
- využívať na odvádzanie splaškových vôd malé domové čistiarne odpadových vôd a to len do doby dobudovania verejnej splaškovej kanalizácie bude možné povoliť a realizovať len v riedko obývaných územiach;
- pre odkanalizovanie územia Upohlavu uvažovať alternatívne s realizáciou koreňovej čističky na území pod cestou III/1975, na ploche medzi zástavbou rodinnými domami a zariadením Riviéra;
- zadržiavať čo najväčšie množstvo dažďových vôd v území, v ktorom zrážky spadnú. Uplatňovať pritom súčasné poznatky o spomalení odtoku zrážkovej vody z územia, jej vplyve na krajinu a o zvyšujúcom sa riziku vzniku povodní a zvyšovať retenciu vody v území komplexným prístupom a rozvíjať opatrenia vyplývajúce z územnoplánovacej činnosti v súvisiacich odvetviach (ekológia krajiny, biológia toku, vodohospodárske stavby a akumulácia vody v nádržiach a poldroch a protipovodňové opatrenia, simulácie povodňovej aktivity a celková stratégia revitalizácie tokov);
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.).

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.

Obec Udiča vybudovala zberný dvor v areály bývalého poľnohospodárskeho družstva, kde môžu obyvatelia odovzdať tuhý, nadrozmerný a separovaný odpad (okrem nebezpečných odpadov). Zabezpečuje separovaný zber v zmysle Programu odpadového hospodárstva, vo vybraných komoditách ako aj klasický zber TKO. Triedia sa plasty, sklo, papier, železo, textil, tetrapacky a elektronika**.** Likvidáciu odpadu v obci zabezpečuje súkromná spoločnosť. Z obce sa komunálny odpad odváža jeden krát za dva týždne. Plasty sa odkladajú do odpadových nádob, ktoré občanom poskytuje obec a odvážajú sa z obce jeden krát za mesiac. Sklo sa odváža asi každých 10 týždňov. Dvakrát do roka obec zabezpečuje aj odvoz elektronického odpadu. Plnenie zákona o likvidácii kuchynského odpadu rieši zakúpením kompostérov do každej domácnosti.

Tabuľka 5: Prehľad priebehu ukazovateľov povinne zverejňovaných na stránke obce

Rok	2018	2019	2020	2021
Komunálny odpad celkom (kg)	914 579	853 776	798 766	833 196
Vytriedené zložky odpadu celkom (kg)	289 830	219 086	168 046	266 416
Úroveň vytriedenia odpadu %	31,69 %	25,66 %	21,04%	31,98 %

Zdroj: www.obecudica.sk

Zberné miesto na komunálny triedený odpad sa nachádza v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva v Udiči. Otvorené je v utorok a štvrtok poobede, v sobotu doobeda. Slúži pre obec Udiča vrátane miestnych častí Prosné, Upohlav a Uhry.

4. Hluk a vibrácie

Hluk z automobilovej dopravy predstavuje environmentálnu záťaž postihujúcu takmer každé sídlo a krajinu pozdĺž ciest zaťažených intenzívnou dopravou. Obytné územia sú dostatočne vzdialené od líniových zdrojov hluku, preto zaťaženie v riešenom území nie je výrazné.

Obytné územia sú dostatočne vzdialené od líniových zdrojov hluku, zápachu a vibrácií, preto zaťaženie v riešenom území nie je výrazné.

V ÚPN Udiča v Záväznej časti sa navrhujú tieto zásady a regulatívy UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA pre UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA:

- pri realizácii výstavby rodinných domov v blízkosti cesty II/507 a cesty III/1976 je potrebné dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy. Investori sa zaväzujú vykonať také stavebno-technické opatrenia na stavbách, ktoré budú eliminovať tieto negatívne vplyvy;

Medzi neprípustné využitie pre obytné územie bytových domov patrí:

- umiestňovať činnosti a prevádzky, ktoré negatívne ovplyvňujú obytné prostredie, susedské spolužitie (rušiace nočný pokoj, produkujúce hluk, zápach, prach, škodlivé plyny a emisie, väčší objem TKO, zvýšený výskyt hlodavcov);

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Tabuľka 6: Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí

Kategória územia	Opis chráneného územia	Ref. čas.inter.	Prípustné hodnoty[a)] (dB)				
			Hluk z dopravy				Hluk z iných zdrojov $L_{Aeq,p}$
			Pozemná a vodná doprava [b)c)] $L_{Aeq,p}$	Železničné dráhy [c)] $L_{Aeq,p}$	Letecká doprava		
					$L_{Aeq,p}$	$L_{ASmax,p}$	
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom (napríklad kúpeľné miesta, kúpeľné a liečebné areály).	deň večer noc	45 45 40	45 45 40	50 50 40	– – 60	45 45 40
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených	deň večer noc	50 50 45	50 50 45	55 55 45	– – 65	50 50 45

	objektov, vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území.						
III.	Územie ako v kategórii II v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, mestské centrá.	deň večer noc	60 60 50	60 60 55	60 60 50	– – 75	50 50 45
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov.	deň večer noc	70 70 70	70 70 70	70 70 70	– – 95	70 70 70

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Obec Udiča spadá do nízkeho a prevažne do stredného radónového rizika. Rozsah stredného radónového rizika na základe podkladov MŽP SR je zdokumentované vo výkrese č. 2a, 2b a v nasledujúcej grafickej schéme. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Koncept ÚPN obce nenavrhuje na riešenom území žiadne stavby a zariadenia nestavebnej povahy, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky. Jedná sa o:
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1, písmeno d) leteckého zákona).

6. Doplňujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rozsahu územia riešeného územného plánu obce Udiča relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Z hľadiska územného a správneho vymedzenia Slovenskej republiky patrí záujmové územie do Trenčianskeho samosprávneho kraja, okresu Považská Bystrica, k. ú. Udiča a k. ú. Prosné. Obec Udiča je situovaná pri ústí Marikovského potoka do rieky Váh v dolnej časti Marikovskej doliny (obr. 1).
Územie obce Udiča tvoria dve katastrálne územia a súbor urbanizovaných častí:

a) katastrálne územie Udiča (1541 ha) :

- Udiča – tvorená z pôvodných miestnych častí Veľká Udiča, Malá Udiča, Okrut
- Uhry – územne oddelená, malá osada ležiaca pod vrchom Klapy vzdialená od centra obce asi 3 km smerom na Považskú Bystricu
- Upohlav – samostatne urbanizovaná miestna časť vzdialená od centra obce asi 2 km smerom na Púchov,

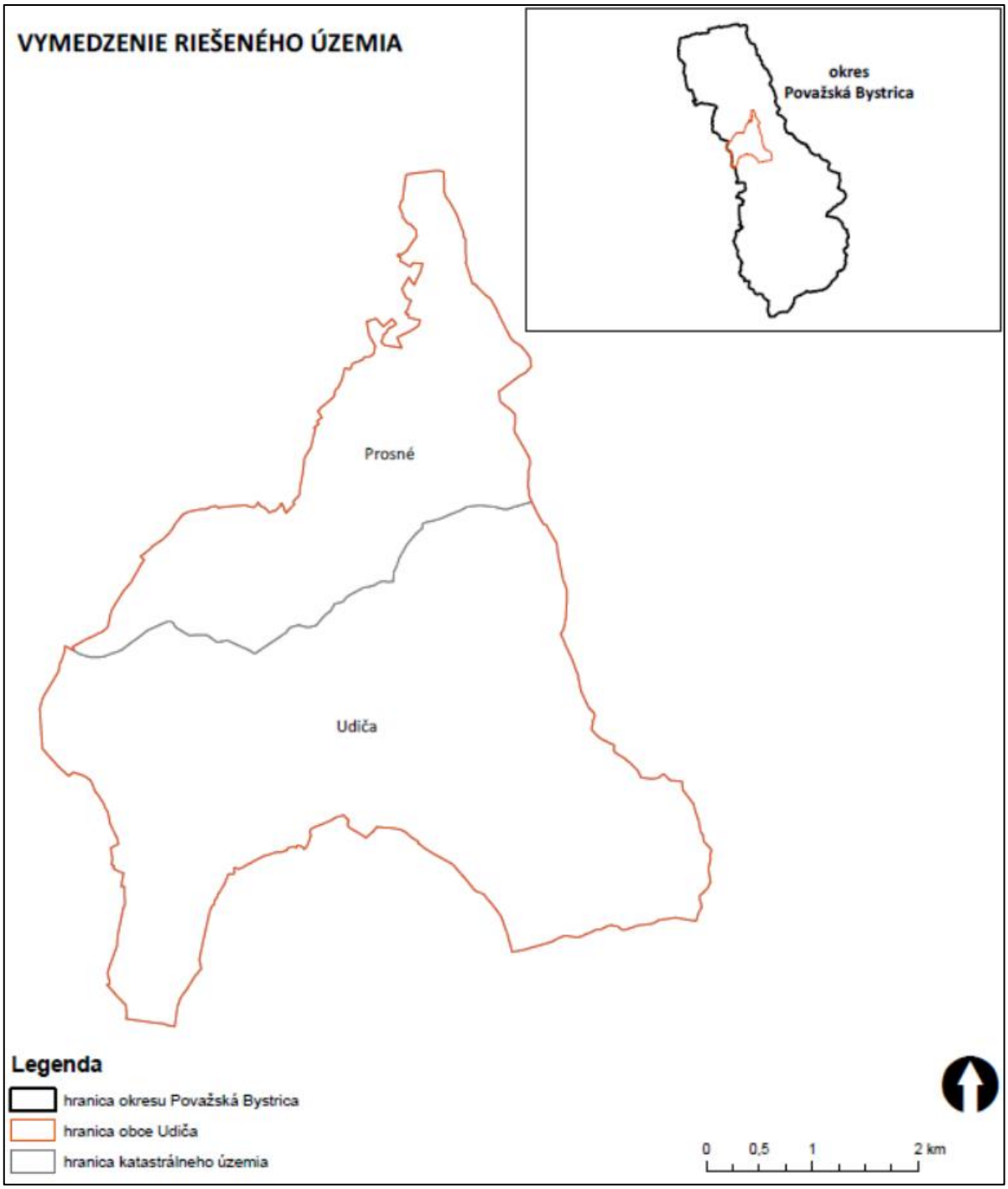
b) katastrálne územie Prosné (673 ha) - miestna časť vzdialená od centra obce asi 2 km smerom na Dolnú Marikovú.

Územie obce Udiča hraničí nasledovnými obcami, mestami a ich k. ú. : obec Klieština, Hatné, Brvnište, Stupné, Jasenica, Nimnica, mesto Považská Bystrica (Šebešťanová, Podhradie, Orlové, Milochov) a mesto Púchov.

Udiča je najnižšie položenou obcou okresu Považská Bystrica. Stred obce leží v nadmorskej výške 291 m n. m. Najvyšším vrchom sú Klapy vypínajúce sa do výšky 654 m n. m.

Územie obce Udiča je kopcovitého a pahorkatinného rázu a má celkovú výmeru 2 214,3394 ha (22,14 km^2). Z toho katastrálne územie Udiča má rozlohu 1 541,1297 ha a katastrálne územie Prosné dosahuje 673,2097 ha. Celkový počet obyvateľov v obci Udiča je 2 2247 (k 1.1.2021). Udiča je druhou najväčšou obcou okresu Považská Bystrica.

Dostupnosť do obce k D1 a najbližšiemu diaľničnému privádzaču je 9 km, blízkosť diaľnice 7,9 km. Okresné mesto Považská Bystrica je vzdialené 8 km. Krajské mesto Trenčín je vzdialené 57,8 km s časovou dostupnosťou po diaľnici D1 - 38 minút.

Obrázok 1: Vymedzenie riešeného územia

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.

Geomorfologické členenie

Z geomorfologického hľadiska je katastrálne územie obce Udiča súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, v rámci ktorej je súčasťou podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, oblasti Slovensko – moravské Karpaty a celku Javorníky (Mazúr, Lukniš, 1986 in Atlas krajiny SR, 2002).

Inžiniersko-geologická rajonizácia

V súlade s inžiniersko-geologickou rajonizáciou Slovenska patrí riešené územie do rajónu predkvartérnych sedimentov – *rajón flyšoidných hornín (Sf)* a do rajónu kvartérnych sedimentov – *rajón proluviálnych sedimentov (P) a rajón deluviálnych sedimentov (D)* (Hrašna, Klukanová, 2002 in Atlas krajiny SR, 2002).

Zosuvy - Svahové deformácie

Svahové pohyby zohrávajú dôležitú úlohu pri morfologickom formovaní územia. Ich vznik a rozvoj súvisí s geologicko-tektonickou stavbou územia, ako aj so sklonom svahov. V riešenom území obce Udiča je zaregistrované pomerne veľké množstvo existujúcich svahových deformácií s rôznym stupňom aktivity. Zosuvy sú situované na úpätiach priľahlých svahov a v blízkosti vodných tokov, pričom v niektorých prípadoch zasahujú priamo aj do zastavaného územia obce. Existujúce svahové deformácie sú zaradené do rajónu nestabilných území s vysokým a stredným stupňom náchylnosti územia k aktivizácií, resp. vzniku nových svahových deformácií vplyvom prírodných podmienok. Na súčasný stav existujúcich zosuvov negatívne vplývajú najmä klimatické faktory. Vo viacerých zosuvných svahoch sú zaznamenané aj zamokrené územia a pramene, ktoré môžu spolu so vztlakovými účinkami podzemných vôd negatívne vplývať na aktuálnu stabilitu svahu. Územie je veľmi citlivé na negatívne antropogénne zásahy. V území bezprostredného okolia zaregistrovaných svahových deformácií existuje možnosť rozšírenia súčasných zosuvov.

V obci Udiča sú evidované rozsiahle plochy aktívnych, stabilizovaných a potenciálnych svahových deformácii. Celkovo je v obci zaregistrovaných až 41 svahových deformácií (4 aktívne, 17 potenciálnych, 20 stabilizovaných), ktoré obmedzujú ďalšie využitie územia. Potenciálne a aktívne zosuvy sú zobrazené v grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie vo výkrese č. 2) *Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia* a č. 5) *Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely, ochrana prírody a krajiny* v M 1 : 10 000. Vzhľadom na ich početnosť a väzby na zastavané územie obce sú svahové deformácie limitujúcim faktorom, u niektorých rozvojových lokalít, ďalšieho územného rozvoja obce.

Vymedzené svahové deformácie sú plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o ÚPP a ÚPD. Podľa geologického zákona (§ 20, ods. 3) sa plochy s výskytom aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácii vymedzujú ako riziko stavebného využitia. Na území s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je potrebné umiestňovať stavby podľa podmienok určených inžiniersko-geologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

Erózno-akumulačné javy

Medzi erózno-akumulačné javy zaraďujeme eróziu vo všetkých jej formách, abráziu, povodne a záplavy. Vznikajú pôsobením vody na povrch zeme.

Vodná erózia

Pod vodnou eróziou pôdy rozumieme proces odstraňovania pôdy a najvrchnejších vrstiev materskej horniny vodou v kvapalnom skupenstve. Vo všeobecnosti rozlišujeme vodnú eróziou plošnú a líniovú. Ľudské zásahy do prírodného prostredia ovplyvňujú prirodzené erózne procesy. V niektorých prípadoch môžu jej intenzitu znižovať, ale väčšinou ľudská činnosť spôsobuje jej urýchlenie.

V riešenom území sú potenciálnou eróziu ohrozené poľnohospodárske pôdy na svahoch so sklonmi nad 3°. Reálna erózia je zmiernená súčasným využívaním svahovitých pozemkov, ktoré sú porastené trvalými trávnymi porastmi, prípadne krovinovou vegetáciou. Bočná erózia tokov sa uplatňuje na horných úsekoch tokov, vzhľadom na ich bystrinný charakter, kde hlavne počas vysokých prietokov je narúšaná stabilita brehov.

Ohrozenie územia záplavami

Povodeň je prírodný proces, počas ktorého voda dočasne zaplaví zvyčajne nezaplavené územie. Povodne sú stálou súčasťou kolobehu vody v prírode, pričom sú extrémnym hydrologickým javom, ktorý sa vyskytoval v minulosti, vyskytuje sa v súčasnosti a bude sa vyskytovať aj v budúcnosti. Vzniku povodní sa nedá zabrániť. Povodňové riziko vzniká vtedy, keď povodňová vlna zasiahne územie, na ktorom žijú a pracujú ľudia a začne ich ohrozovať, čiže môže mať nepriaznivé dôsledky na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo alebo hospodársku činnosť. Riziko ohrozenia záplavami sa zvyšuje extrémnymi klimatickými prejavmi (dlhodobé suchá, prívalové zrážky, dlhodobý dážď).

Mapy povodňového ohrozenia sa vypracúvajú pre geografické oblasti, v ktorých bola v predbežnom hodnotení povodňového rizika identifikovaná existencia potenciálne významného povodňového rizika a oblasti, v ktorých možno predpokladať pravdepodobný výskyt významného povodňového rizika. Na mape povodňového ohrozenia je zobrazený rozsah záplav, ktoré by spôsobili povodne s priemernou dobou opakovania od raz za 5, 10, 50, 100 a 1000 rokov, prípadne iná povodeň s výnimočne nebezpečným priebehom (https://mpompr.svp.sk/). Podľa máp povodňového ohrozenia a povodňového rizika (SVP, š.p., https://mpompr.svp.sk/) v riešenom území bola povodňová mapa vypracovaná pre Marikovský potok, ktorý preteká obcou Udiča.

Seizmicita

Z hľadiska seizmicity (Atlas krajiny SR, 2002) patrí územie obce v súlade s STN 73 0036 „Seizmické zaťaženie stavebných konštrukcií“ do 7° a 7°- 8° makroseizmickej intenzity (v ° MSK – 64). Uvedenému v území zodpovedá špičkové zrýchlenie na skalnatom podloží 1,0 – 1,29 $m.s^{-2}$.

Ložiská nerastných surovín

V záujmovom území sa nenachádza žiadne ložisko nerastných surovín, výhradné ložisko nerastov, ani ložisko nevyhradených nerastov.

V obci Udiča pri ceste II/507 oproti odbočke do miestnej časti Uhry – sa nachádza Štrkovňa Udiča ťažba štrkopieskov (Slovenské štrkopiesky, s.r.o.).

Reliéf a horninové prostredie

Morfologicko – morfometrické typy reliéfu v obci tvorí nižšia rovina, pahorkatina a vrchovina (Atlas krajiny SR, 2002).

Environmentálne záťaže

Environmentálna záťaž (EZ) je v zmysle geologického zákona zadefinovaná ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu. Na základe informačného systému environmentálny záťaží dostupného na enviroportáli sú v riešenom území evidované environmentálne záťaže (envirozataze.enviroportal.sk):

- **Názov - PB (010)/Udiča**
  Identifikátor EZ: SK/EZ/PB/621
  Názov lokality: bývalá riadená skládka Pod Beláčnicou
  Registrovaná ako: A pravdepodobná EZ

Registrovaná pravdepodobná environmentálna záťaž vyskytujúca sa v obci Udiča môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho funkčného využitia územia.

Radónové riziko

Na základe mapy radónového rizika možno konštatovať, že kataster obce sa nachádza v území nízkeho až stredného radónového rizika (Atlas krajiny SR, 2002).

V súčasnosti je známe, že ožiarenie z radónu, resp. z jeho dcérskych produktov rozpadu je jedným z hlavných faktorov, ovplyvňujúcich zdravotný stav obyvateľstva. Obyvateľstvo je účinkom radónu vystavené predovšetkým v budovách. Zdrojom radónu v nich sú rádioaktívne prvky v podloží budov, v ich stavebnom materiáli a vo vode. Z toho najdôležitejšiu záťaž predstavuje radón v pôdnom vzduchu, vnikajúci do budov z podložia stavieb. Pred výstavbou obytných budov a pobytových miestností je povinnosťou investorov zabezpečiť stanovenie radónového rizika v súlade s § 47 ods.7 zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 132 ods. 1 zák. č. 87/2018 Z. z. každý, kto projektuje alebo stavia bytovú budovu určenú na predaj alebo prenájom alebo nebytovú budovu určenú na poskytovanie služieb [(§ 130 ods. 1 písm. b) a c)], je povinný vykonať také preventívne opatrenia, aby objemová aktivita radónu vo vnútornom ovzduší budovy počas pobytu osôb v priemere za kalendárny rok neprekračovala referenčnú úroveň 300 $Bq.m^{-3}$ za kalendárny rok.

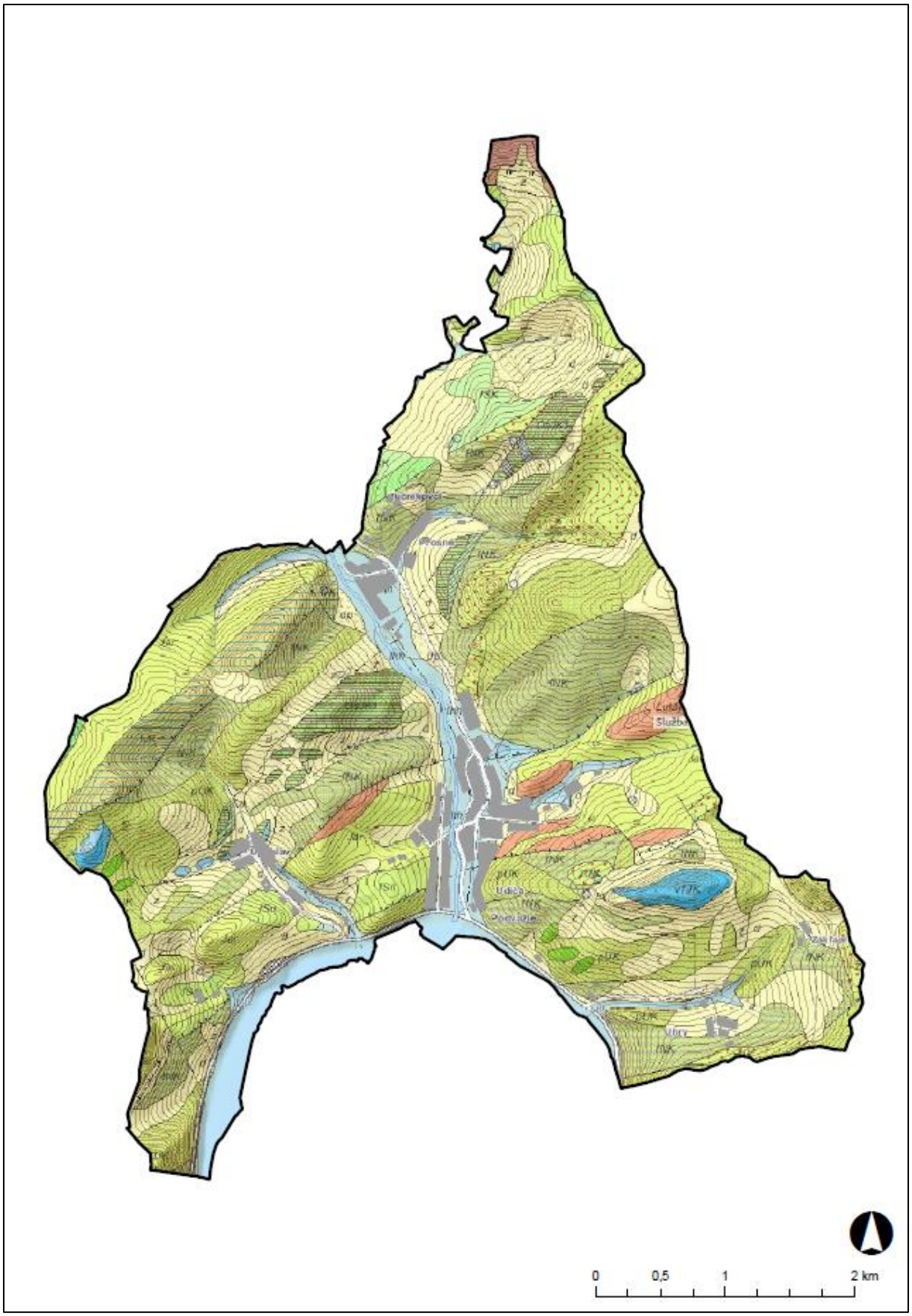
Stredný stupeň radónového rizika je podnetom na uskutočnenie protiradónových opatrení pred výstavbou (vyhláška MZ SR č. 406/1992 Z. z. o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia radónom a ďalšími prírodnými rádionuklidmi). Podľa §2, písm. f, územie s nízkym radónovým rizikom je územie, kde objemová aktivita radónu v pôdnom vzduchu je menšia než $30kBq.m^{-3}$. Podľa §3, ods. 2, stavby stavané na území s vyššou objemovou aktivitou radónu v pôdnom vzduchu, je potrebné zabezpečiť proti prenikaniu radónu z podložia.

Geologické pomery

Riešené územie je lokalizované v južnej časti pohoria Javorníky ako súčasti oblasti Slovensko - moravských Karpát. Z geotektonického hľadiska patrí územie vonkajším Karpatom, tzv. bradlovému pásmu.

Z geologického hľadiska tvoria riešené územie vrchnokriedové sedimenty tak vo flyšovom vývoji (pupovské vrstvy, slieňovce, pieskovce) ako aj v zlepencovom vývoji (upohlavské vrstvy - zlepence, pieskovce, podradné slieňovce). Podložie Je budované prevažne vrchnokriedovými sedimentami; vrchným senónom v zastúpení komplexu slieňov a slieňovcov svetlošedej, zelenkastej farby. Miestami ide o jednotné súvrstvie, ktoré leží na upohlavských zlepencoch a je až 200 m hrubé. V oblasti Považskej Bystrice prevažujú šedé sliene s tenkými vložkami šedých pieskovcov. Tieto sú prikryté štrkovitými zeminami (Digitálny archív ŠGÚDŠ: www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv/).

Z geologického hľadiska je skúmané územie budované mezozoickými komplexami obalu bradlového pásma, jedná sa väčšinou o slieňovcové horniny - slienité brdlice, slieňovce a sliene, ktoré sú prekryté deluviálnymi a fuviálnymi sedimentami kvartéru, reprezentovanými hlinitopiesčitými, prípadne ílovitými a štrkovitými sedimentami. Kvartérne deluviálne sedimenty sú premenlivej mocnosti i charakteru (Digitálny archív ŠGÚDŠ: www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv/).

Obrázok 2: Geologické pomery (Zdroj: http://apl.geology.sk/gm50js/)

LEGENDA:

KVARTÉR

fhh; fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nivné hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov

d; deluviálne sedimenty vcelku: litofaciálne nerozlíšené svahoviny a sutiny

z; zosuvy

hšh; proluviálne sedimenty: prevažne hliny a piesčité hliny s úlomkami hornín a zahlinenými štrkmi v nivných náplavových kužeľoch

dp; deluviálno-proluviálne sedimenty: hlinité, až hlinito-kamenité dejekčné kužele, lokálne s obsahom štrkov a pieskov

MEZOZOIKUM

OsJK1; kalpionelové vápence: svetlosivé, pleťovoružové slienité vápence (niekedy s rohovcami) a sivé slienité bridlice

BRADLOVÉ PÁSMO

fSn; kremenno-karbonátové jemno- až strednozrnné pieskovce, zelenosivé ílovce (flyš)

Tis; tisalské vrstvy: sivé a zelené škvrnité slieňovce a vápence, piesčité vápence, tmavosivé slienité bridlice

vTJK; trlenské súvrstvie: "hierlatzké" piesčito-krinoidové vápence, vo vyššej časti s rohovcami

fSK; pieskovce a bridlice s polohami exotických zlepencov - flyš (sromowské súvrstvie)

LuMy; lubinské súvrstvie: detritické vápence, organogénne vápence, zlepence, pieskovce, slieňovce

KMy; kravarikovské súvrstvie: zlepence, pieskovce

fNK; nimnické súvrstvie: flyš s prevahou slieňov

pUK; uhrovské súvrstvie: flyš s prevahou pieskovcov, miestami len pieskovce

zUK; upohlavské súvrstvie: zlepence s exotickými obliakmi, pieskovce, ojedinele ílovce

fvK; flyš s polohami piesčitých jemnozrnných a rifových vápencov

rv; červené a zelené rádiolarity, rádioláriové alebo silicifikované vápence, ojedinele aj hľuznaté vápence

čhv; čorštynské vápence: červené hľuznaté vápence

Jar; pieskovce, siltovce, vápnité ílovce, laminované siltovce a sliene, zlepence

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

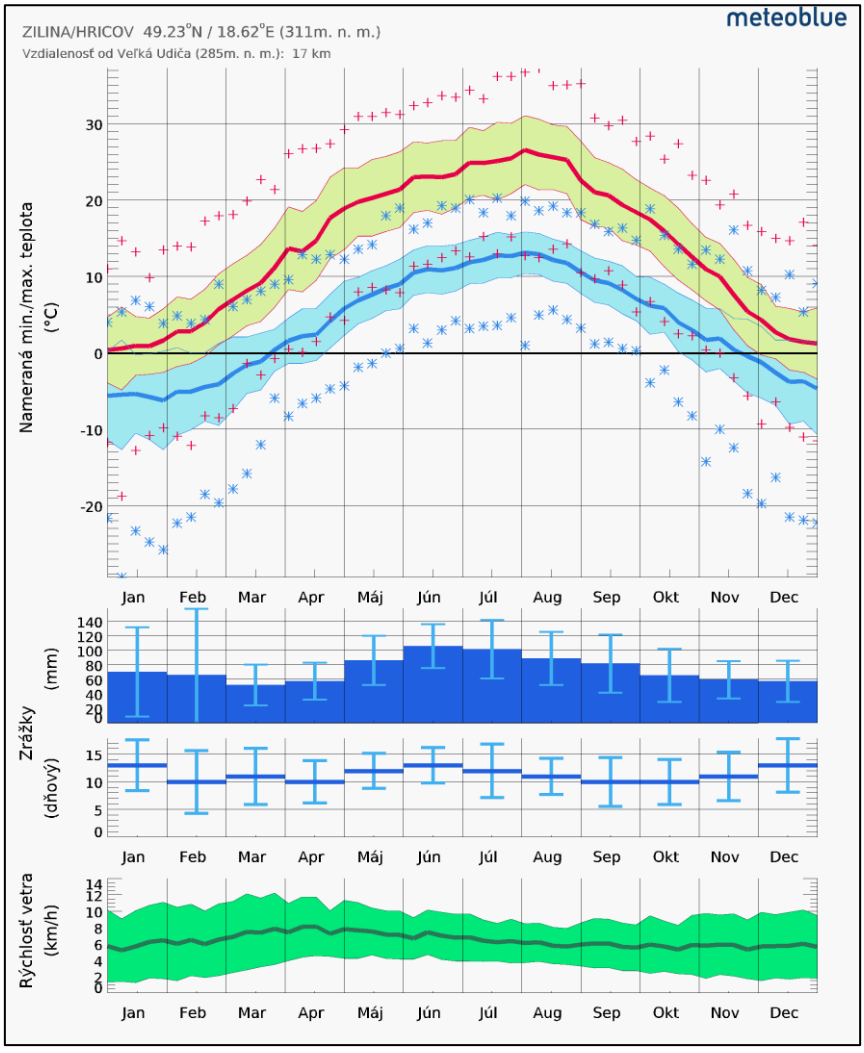
Riešené územie obce Udiča je na základe klimatických oblastí (Lapin et al., 2002 in Atlas krajiny SR, 2002) zaradené do nasledovných klimatických oblastí:

Mierne teplá oblasť – okrsok *mierne teplý, vlhký*, vrchovinový, s júlovými teplotami nad 16 °C, s počtom letných dní do 50, Iz 60 až 120. Nachádzajúca sa vo výške prevažne 500 m n. m.

Mierne teplá oblasť – okrsok *mierne teplý, vlhký*, dolinový, kotlinový s chladnou až studenou zimou s januárovými teplotami do - 3°C, júlovými teplotami nad 16 °C, s počtom letných dní do 50, Iz 60 až 120.

Priemerné ročné teploty vzduchu sa v riešenom území pohybujú v rozsahu 4 - 8 °C. Priemerná teplota vzduchu v januári sa pohybuje v rozmedzí -3 až -5 °C. Priemerná teplota vzduchu v júli je nad 14 až 18 °C. Obdobia so snehovou pokrývkou trvajú 60 - 100 dní a priemerný počet vykurovacích dní je 240 – 280. V letnom období sa v riešenom území vyskytuje v priemere menej ako 10 dní s dusným počasím, v nižších polohách 10 - 20. Popri teplote vzduchu sú rozhodujúcim ukazovateľom klímy zrážky. Priemerný ročný úhrn zrážok v riešenom území je 700 - 900 mm. Priemerný úhrn zrážok v januári je 40 - 60 mm, v júli 80 - 100 mm (Atlas krajiny SR, 2002). Najbližšou klimatickou stanicou je stanica Beluša – 254 m n. m., kde sa vyhodnocujú niektoré zrážkové ukazovatele.

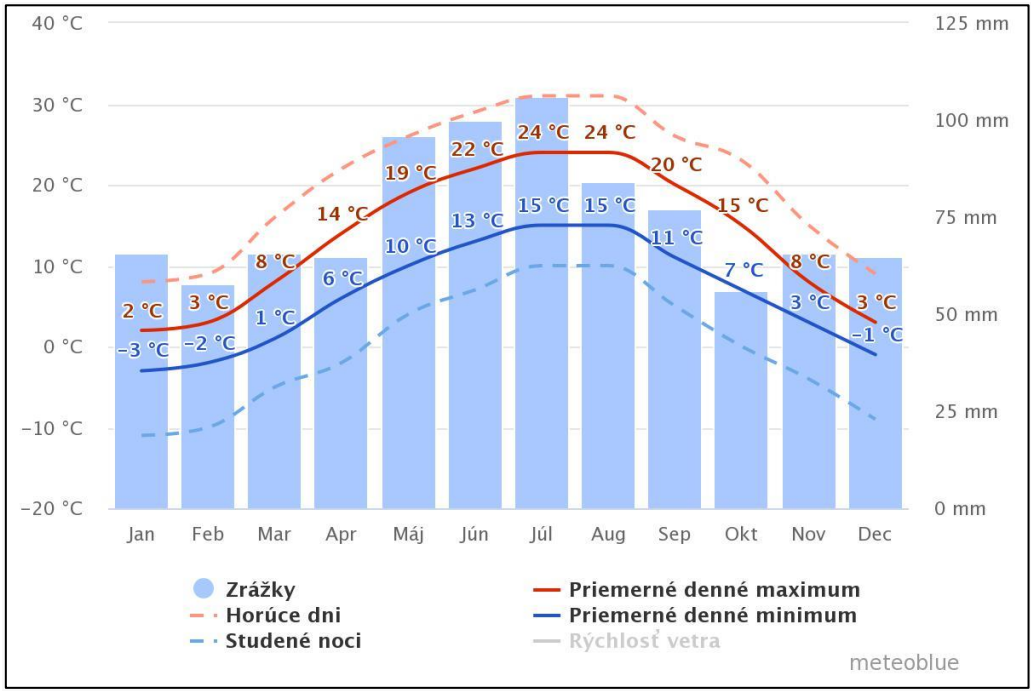
Simulačné klimatické údaje pre obec Udiča s vysokou predvídateľnosťou môžu nahradiť merania dostupné na www.meteoblue.com (graf č. 1), ktoré vyhodnocujú údaje o teplote, zrážkach a rýchlosti vetra z najbližšej meteorologickej stanice – Žilina/Hričov, vzdialenej 17 km od obce Udiča. Vyhodnocujú sa údaje za najmenej 10 rokov.

Graf 1: Simulačné klimatické údaje pre obec Udiča

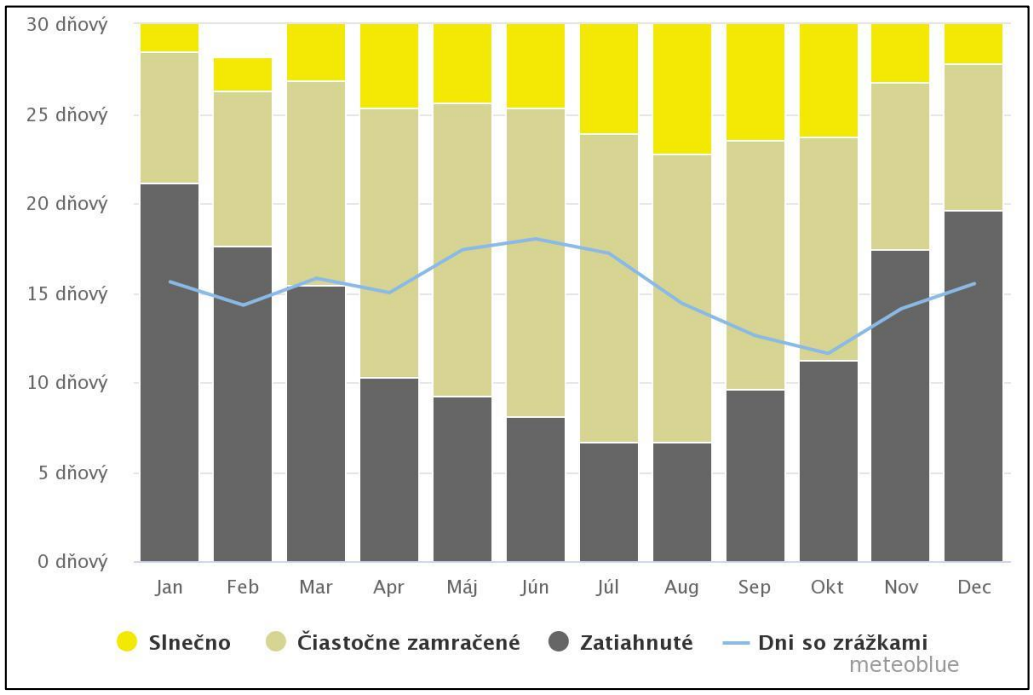
Klimatické diagramy pre obec Udiča sú dostupné na www.meteoblue.com (graf č. 2, 3, 4). Vyhodnocujú údaje napr. o teplote, zrážkach, slnečnom svite a poveternostných pomeroch a sú založené na 30 ročných hodinových simulačných modeloch počasia. Poskytujú údaje o typických klimatických vzoroch a očakávaných klimatických podmienkach.

Na grafe č. 2 vidíme priemerné teploty a úhrn zrážok pre obec Udiča. Priemerné denné maximum zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci. Priemerné denné minimum zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenších nocí za posledných 30 rokov. V grafe je zobrazený aj priemerný úhrn zrážok.

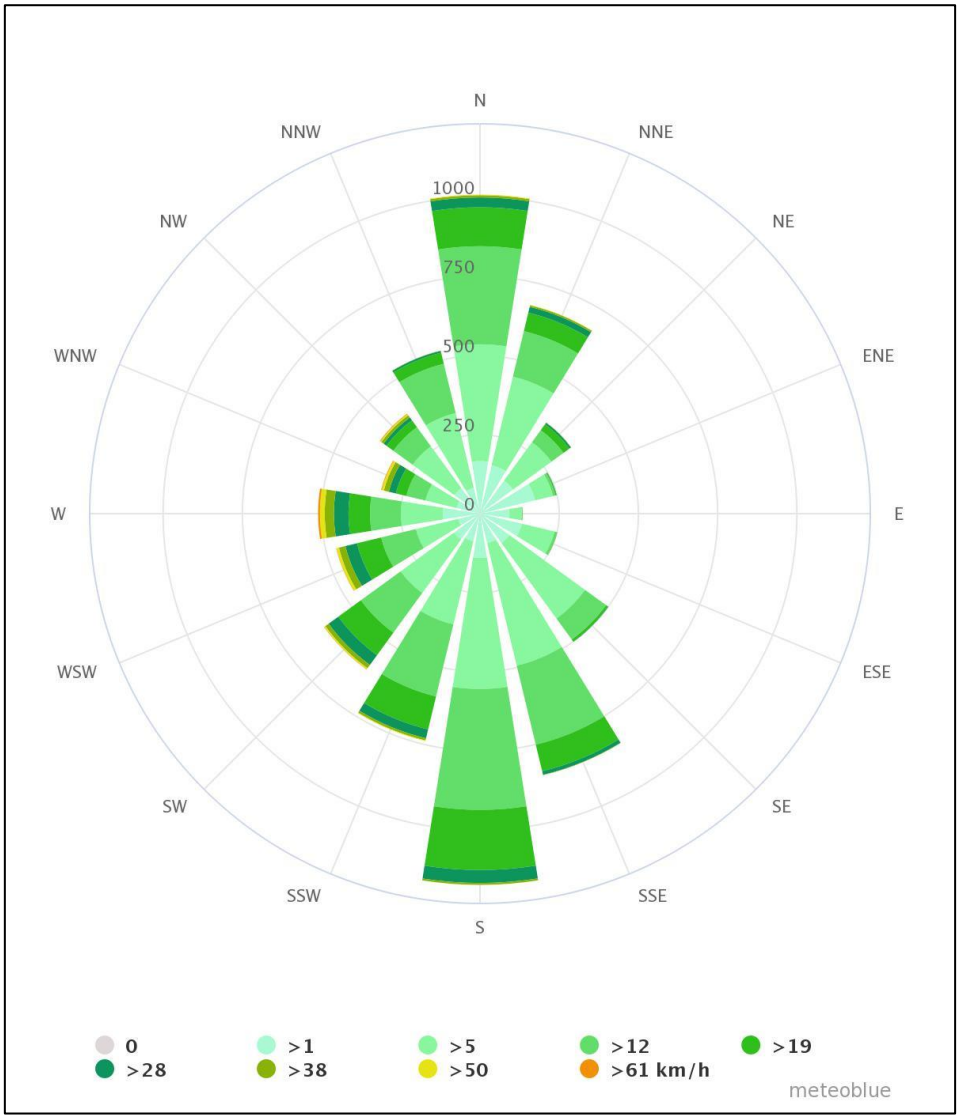
Graf 2: Priemerné teploty a úhrn zrážok

Na grafe č. 3 je zobrazený počet slnečných, polooblačných, zamračených a daždivých dní v mesiaci. Dni s menej než 20% výskytom oblakov sú slnečné, s 20-80% sú polooblačné, s viac ako 80% sú zamračené.

Graf 3: Oblačné, slnečné a daždivé dni

Na grafe č. 4 vidíme veternú ružicu pre obec Udiča , ktorá zobrazuje počet hodín v roku, kedy vietor fúka z určitého smeru.

Graf 4: Veterná ružica pre obec Udiča zobrazuje počet hodín v roku, kedy vietor fúka z určitého smeru. (N – sever (S), E – východ (V), S – juh (J), W – západ (Z)) Napr. JZ (SW): vietor fúka z juhozápadu na severovýchod SV (NE).

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia.

Veľké zdroje znečistenia sa v riešenom území nenachádzajú. V obci sa nachádzajú len malé a stredné zdroje znečistenia ovzdušia. Znečistenie z lokálnych kúrenísk je pomerne výrazné hlavne v zimnom období, pretože sa ako palivová základňa používa prevažne drevo a uhlie. Lokálne je kvalita ovzdušia ovplyvňovaná existujúcimi malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa priamo v zastavanom území obce a v jeho širšom okolí.

Hodnotenie kvality ovzdušia vykonáva SHMÚ. Lokálne znečistenie ovzdušia v obci nie je kontinuálne monitorované žiadnou meracou stanicou SHMÚ. Kvalita ovzdušia je považovaná za dobrú, ak úroveň

znečistenia neprekračuje limitné hodnoty. Kvalita ovzdušia v oblasti záujmového územia je ovplyvňovaná existujúcimi malými zdrojmi znečistenia ovzdušia.

Tabuľka 7: Zoznam najväčších znečisťovateľov ovzdušia v Trenčianskom kraji, okrese Považská Bystrica

Prevádzkovateľ / zdroj	Obec
Tepláreň Považská Bystrica s.r.o. (NOx, CO)	Považská Bystrica

Zdroj: SHMÚ, 2016

Prehľad emisií znečisťujúcich látok v období rokov 2000 – 2021 pre okres Považská Bystrica je zobrazený v tabuľke č. 8. Pri niektorých vypúšťaných znečisťujúcich látkach možno sledovať významný pokles (SO_2, NO_x, CO).

Tabuľka 8: Prehľad emisií znečisťujúcich látok v okrese Považská Bystrica (t/rok)

ROK	TZL (t/rok)	SO_2 (t/rok)	NO_x (t/rok)	CO (t/rok)	TOC (t/rok)
2000	29,080	365,251	150,071	121,925	26,740
2001	18,711	183,884	133,334	159,687	29,974
2002	20,311	137,372	116,130	91,445	32,409
2003	27,333	139,442	115,883	119,669	29,579
2004	25,663	108,325	100,731	97,639	31,903
2005	10,167	167,173	159,704	284,232	27,163
2006	10,255	171,126	155,328	285,739	25,451
2007	9,246	149,604	133,052	240,916	26,604
2008	10,782	145,334	128,983	246,934	34,528
2009	11,985	199,438	158,395	310,345	21,182
2010	10,208	169,042	146,186	283,652	19,883
2011	9,938	17,337	52,519	137,611	25,193
2012	8,930	2,339	64,908	146,954	21,131
2013	8,961	2,300	70,375	156,177	27,985
2014	8,142	1,952	90,155	100,868	25,524
2015	9,160	2,139	95,235	125,036	27,276
2016	9,694	2,377	78,361	156,511	31,958
2017	10,107	2,480	66,936	82,152	35,908
2018	10,266	1,914	54,708	52,019	38,123
2019	12,315	1,879	65,134	86,089	36,217
2020	16,496	1,357	73,095	86,044	39,857
2021	15,881	1,311	69,417	59,885	37,957

Zdroj: NEIS, www.air.sk

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Územie obce Udiča spadá do povodia Dunaja, v rámci čiastkových povodí do povodia stredný tok Váhu. Čiastkové povodie Váhu sa v riešenom území člení na základné povodie: Váh od Rajčianky po odbočenie Nosického kanála (hydrologické poradie: 4-21-07). Rieka Váh odvádza všetky povrchové vody z riešeného územia. Jej najväčším - v smere toku pravostraným prítokom - je vodohospodársky významný vodný tok Marikovský potok. Má dva ľavostranné prítoky, ďalej dva bezmenné prítoky

vodnej nádrže Nosice. Južný okraj územia obce sa nachádza v dotyku s veľkou vodnou plochou vodnej nádrže Nosice. V obci sa nachádzajú vodné toky v správe Lesy SR, š.p. Banská Bystrica.

Z hľadiska režimu odtoku leží záujmové územie v oblasti vrchovinno-nížinnej s dažďovo-snehovým typom režimom odtoku. K akumulácii vody dochádza v mesiacoch december až február. Maximá vodnosti tokov sú v mesiacoch marec až apríl. Maximálne priemerné mesačné prietoky sa vyskytujú väčšinou v marci, minimálne prietoky v septembri. Koncom jesene a začiatkom zimy sa prejavuje výrazné podružné zvýšenie vodnosti. Cez obec preteká Marikovský potok, ktorý sa vlieva do rieky Váh (Atlas krajiny SR, 2002).

Územie obce Udiča patrí do CHVO Beskydy a Javorníky. Táto časť CHVO je charakterizované maximálnym mesačným odtokom v marci, pričom odtečie 19 % z celkového ročného odtoku. Minimálny mesačný odtok sa vyskytuje v auguste a septembri a predstavuje 3 % z celkového ročného odtoku. Výskyt maximálnych kulminačných prietokov sa pre danú oblasť CHVO sústreďuje do mesiaca jún. Minimálne priemerné denné prietoky sa v priebehu roka vyskytujú v auguste až v novembri (www.shmu.sk). Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Beskydy a Javorníky je územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd. Z tohto dôvodu je možné plánovať a vykonávať činnosti v tomto území, len ak sa zabezpečí všestranná ochrana povrchových a podzemných vôd.

Kvalitu podzemných vôd v riečnych náplavoch rieky Váh negatívne ovplyvňuje poľnohospodárska a priemyselná činnosť, čo vyvoláva prekračovanie stanovených limitov pre pitnú vodu.

Povrchové vody

Obcou Udiča preteká vodný tok Marikovský potok (spravovaný SVP, š.p.) s dvomi ľavostrannými prítokmi, ďalej dva bezmenné prítoky Váhu ústiace do VN Nosice a okrajovo na južnej hranici obce zasahuje časť vodnej plochy VN Nosice. Taktiež sa na území obce nachádzajú vodné toky, ktoré sú v správe organizácie Lesy SR, š.p. Banská Bystrica. Vodný tok Marikovský potok (4-21-07-066) je v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z. zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky a vodárenské vodné toky.

Prameň Marikovského potoka leží vo výške asi 790 m n. m. na západnom svahu pod vedľajším hrebeňom pohoria medzi vrchmi Malý Javorník (1019 m n. m.) a Adamkov (937 m n. m.), dĺžka toku je 21,64 km s plochou povodia v ústí 102,41 km^2. Najvyšším bodom povodia je Veľký Javorník (1071 m n. m) (www.shmu.sk). V pramennej oblasti tečie najskôr juhozápadným smerom, v osade Ráztoka sa postupne stáča severojužným smerom, pričom sa esovito stáča. Za osadou Vlkov už pokračuje prevažne juhovýchodným smerom. Na dolnom toku, nad obcou Udiča, sa stáča a k ústiu tečie severojužným smerom.

Podľa máp povodňového ohrozenia a povodňového rizika (SVP, š.p., https://mpompr.svp.sk/) v riešenom území bola povodňová mapa vypracovaná pre Marikovský potok, ktorý preteká obcou Udiča. Pre oblasti, v ktorých bolo identifikované existujúce alebo potenciálne významné povodňové riziko, na základe vyhodnotenia informácií získaných z predbežného hodnotenia povodňového rizika, máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika sú v koncepte stanovené koncepčné opatrenia. Konkrétne opatrenia na zníženie nepriaznivých dôsledkov povodní zoradené podľa poradia naliehavosti ich realizácie budú uvedené v návrhu územného plánu.

V zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. § 49 (vodný zákon) pri výkone správy vodného toku a vodných stavieb a zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary;

pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze. Pre uskutočnenie, zmenu alebo odstránenie stavieb, zariadení a na činnosti vykonávané na pobrežných pozemkoch a v inundačnom území vodného toku je potrebný súhlas orgánu štátnej vodnej správy podľa §27 vodného zákona.

Vodné plochy

Južný okraj územia obce sa nachádza v dotyku s veľkou vodnou plochou vodnej nádrže Nosice.

Ochranné pásma

Podľa § 49 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2120 sa rešpektujú:

- Marikovský potok – ochranné pásmo vodohospodársky významného vodného toku v šírke min. 6 m od brehovej čiary a jeho prítokov v šírke min. 4 m obojstranne
- Vodná nádrž VS Nosice – ochranné pásmo v šírke min. 10 m od max. prevádzkovej hladiny, ktorá je manipulačným poriadkom stanovená na kóte 279,60 m n. m.
- Drobné vodné toky - ochranné pásmo v šírke min. 4 m obojstranne od brehovej čiary
- V ochrannom pásme, ktoré je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Tiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

Minerálne pramene

V Udiči sa nachádza Kyselka na pasienku prameň PB-20 Veľká Udiča a Kyselka v lese I. prameň.

Podzemné vody

V súlade s hydrogeologickou rajonizáciou Slovenka (Malík, Švasta, 2002 in Atlas krajiny SR, 2002) patrí územie obce do rajónu PM 040 s názvom ***Paleogén a mezozoikum bradlového pásma Javorníkov a severovýchodnej časti Bielych Karpát,*** pre ktorý je určujúcim typom priepustnosti puklinová priepustnosť. Využiteľné množstvo podzemných vôd v hydrogeologickom rajóne PM 040 predstavuje 254,35 $l.s^{-1}$ (SHMÚ, 2021). Vzhľadom na rozdielnu geologickú stavbu ho rozdeľujeme na dve dielčie rajóny:

• dielčí rajón pohoria budovaného flyšovými horninami flyšového pásma,
• dielčí rajón bradlového pásma budovaného vápencami obalenými horninami flyšového typu.

V zmysle vymedzenia útvarov podzemných vôd na Slovensku (Kullman et al., 2005) hydrogeologický rajón Q 40 prináleží do útvaru podzemných predkvartérnych vôd **SK2001800F Útvar puklinových podzemných vôd západnej časti flyšového pásma a podtatranskej skupiny oblasti povodia Váh**, s celkovou plochou útvaru 4 451, 705 km^2 (zoznam útvarov podzemných vôd uvádza aj nariadenie vlády č. 452/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 282/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú prahové hodnoty a zoznam útvarov podzemných vôd). Vybrané údaje o vymedzenom útvare podzemnej vody sa nachádzajú v tabuľke č. 9.

V útvare podzemnej vody SK2001800F sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä striedanie pieskovcov a ílovcov (flyš), sliene, slieňovce, pieskovce, bridlice a zlepence stratigrafického zaradenia paleogén až mezozoikum - krieda. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje puklinová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je 10 m - 30 m. Smer prúdenia podzemných vôd v

tomto útvare je vzhľadom na charakter horninového prostredia typu hydrogeologického masívu viac-menej konformný so sklonom terénu. Pozorovacia sieť tohto útvaru je reprezentovaná 4 prameňmi a 4 vrtmi, z čoho do nepatrného kvartéru spadajú 2 vrty. Takmer vo všetkých pozorovacích objektoch v katiónovej časti dominujú ióny Ca^{2+} a v aniónovej HCO_3^-. Podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie sú puklinové podzemné vody západnej časti flyšového pásma a Podtatranskej skupiny zaradené medzi základný výrazný Ca-HCO_3 typ, ktorý je v predkvartérnom vrte 521190 Oravský Biely Potok menený dominujúcimi katiónmi Na^+ na základný výrazný Na-HCO3 typ. Podzemné vody v tomto útvare sú zaradené ako slabo až stredne mineralizované. Mineralizácia bola nameraná v rozsahu od 262,00 $mg.l^{-1}$ (521190 Oravský Biely Potok) do 846,4 $mg.l^{-1}$ (43190 Liesek) (SHMÚ, 2022).

Tabuľka 9: Vybrané údaje o útvare podzemných vôd

kód útvaru	dominantné zastúpenie kolektora	stratigrafický vek kolektora	priepustnosť kolektora
SK2001800F	striedanie pieskovcov a ílovcov (flyš), sliene, slieňovce, pieskovce, bridlice a zlepence	Paleogén až Mezozoikum – krieda	puklinová

Zdroj : Správa SR o stave implementácie Rámcovej smernice o vode spracovaná pre Európsku komisiu v súlade s článkom 5, prílohy II a prílohy III a článkom 6, prílohy IV RSV, 2005

Hydrogeologické pomery územia úzko súvisia s geologickou stavbou územia a so štruktúrnym usporiadaním tektonických jednotiek. Podzemná voda je doplňovaná najmä infiltráciou zrážok. Distribúcia vody v horninovom prostredí, obeh a režim je významne ovplyvňovaný priestorovými parametrami kolektorov, hydraulickými parametrami a tektonikou. Kvantitu podzemnej vody sleduje SHMÚ v celoštátnej monitorovacej sieti najbližšie v sonde č. 19590, PUCHOV a prameni č. 83799 IHRISTE (SHMÚ, 2022). Ukazovatele merané na sonde č. 19590, PUCHOV v roku 2021 prekročili limitné hodnoty podľa Vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z. pre ukazovateľ NO_3^-. Ukazovatele merané v prameni č. 83799 IHRISTE neprekročili limitné hodnoty pre žiadny ukazovateľ (www.shmu.sk).

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

Územie obce Udiča sa nachádza v okrese Považská Bystrica. Z celkovej výmery obce zaberá poľnohospodárska pôda 36,51 %. V rámci poľnohospodárskej pôdy majú najväčšie zastúpenie trvalé trávnaté porasty, ktoré zaberajú 69,48 % z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy. Veľké zastúpenie má tiež orná pôda, ktorá zaberá 24,73 %. Záhrady zaberajú 5, 62 % a ovocný sad 0,15 %. V rámci nepoľnohospodárskej pôdy najväčšie zastúpenie majú lesné pozemky s výmerou 11 311 575 ha, čo predstavuje 51,08 % z celkovej výmery obce, nasledujú zastavané plochy s 5,33 %, ostatné plochy s 4,05 % a vodné plochy s 3,02 % a z celkovej výmery obce.

V riešenom území sa vyskytujú nasledovné pôdne typy (www.vupop.sk):

Kambizeme - pôdy s dominantným kambickým Bv - horizontom pod ochrickým Ao - horizontom alebo Au - horizontom. Dominantným je Bv - horizont, ktorý má výraznejšiu hnedú farbu, spôsobenú procesom hnednutia, tj. uvoľnením Fe z prvotných silikátov a difúznym rozptýlením Fe_2O_3 na povrchu častíc in situ, s maximom v hornej časti horizontu. Vzniká procesom sialitizácie na prevažne vyvretých zvetralinách, metamorfovaných a vulkanoklastických horninách, nekarbonátových sedimentoch paleogénu a neogénu, lokálne tiež na nespevnených sedimentoch (napr. viatych pieskoch). Vyskytuje sa vo všetkých pohoriach Slovenska, s výnimkou častí budovaných mezozoickými obalovými sériami (vápence, dolomity). V nižších polohách sa viaže na listnaté lesy (v Záhorskej nížine na borovicové lesy), vinohrady, sady, ornú pôdu, vo vyšších polohách na ihličnaté lesy, lokálne pasienky (Bielek, Šurina, 2000).

Fluvizeme - pôdy s diagnostickým ochrickým Ao - horizontom do 30 cm a možným náznakom glejového G - horizontu do100 cm z holocénnych fluviálnych sedimentov. Ide o pôdu, ktorá je, alebo donedávna bola ovplyvňovaná záplavami a výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Má svetlý humusový horizont. Z klimatického hľadiska ide o azonálnu pôdu, lebo sa viaže na alúviá a náplavové kužele všetkých riečnych tokov. Využíva sa ako orná pôda, na zeleninárstvo, lúky, prípadne porast tvoria aj lužné lesy (Bielek, Šurina, 2000).

Rendziny – pôda s molickým karbonátovým Amc - horizontom zo zvetralín pevných a spevnených karbonátových hornín (vápenec, dolomit, vápnitý zlepenec, sádrovec). Pôda je prevažne plytká, hlinitá, so skeletnatosťou nad 30% v pedone do 60 cm od povrchu. Dominantným pôdotvorným procesom je akumulácia a stabilizácia humusu. Za prítomnosti karbonátov v pôde nedochádza k zvetrávacím a translokačným procesom. Lokalizuje sa vzhľadom na substrát v krasových oblastiach. Pokrývajú ju lesy, pasienky, alpínske lúky a čiastočne aj orná pôda (Bielek, Šurina, 2000).

Pôdy na území obce Udiča sú prevažne stredne až silne skeletovité. Prevažujú hlboké stredne hlboké až hlboké a stredne ťažké až ťažké pôdy. Najvyššie zastúpenie majú menej produkčné trvalé trávne porasty. Produkčné orné pôdy sa nachádzajú na východ od zastavaného územia medzi k. ú. Prosné a k. ú. Udiča (www.vupop.sk).

Podľa prílohy č. 9 k vyhláške č. 508/2004 Z. z. (novelizovaná vyhláškou č. 59/2013) sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ (bonitovaná pôdno-ekologická jednotka) zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. Ochrana poľnohospodárskej pôdy pri nepoľnohospodárskom využití je zabezpečená ochranou najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, ktorá je uvedená v prílohe č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. Pokiaľ sa BPEJ kód pre dané katastrálne územie nachádza v uvedenej tabuľke, poľnohospodárska pôda s týmto kódom BPEJ a v tomto katastrálnom území je chránená a za odňatie sa platí odvod, ktorý je určený v prílohe č. 1 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z.

Medzi najkvalitnejšie pôdy v riešenom území podľa kódu BPEJ v zmysle Nariadenia Vlády č. 58/2013 Z. z patria nasledovné pôdy: 0702002 0703003 0763212 0763222 0763412 0763422 0763442 0763512 0764423 0769412 0778462 0787443 0863412 0863442 0863542 0864423 0864513 (k. ú. Udiča) a 0702002 0703003 0706012 0763222 0763422 0763442 (k. ú. Prosné).

Z hľadiska fyzikálnej degradácie plošná vodná erózia ohrozuje najmä orné pôdy na svahoch, výmoľová erózia ohrozuje lesné aj poľnohospodárske pôdy a spolupôsobí pri vzniku alebo aktivizácii zosuvov. Intenzívny rozvoj erózie podmieňuje geologická stavba (flyš), energia reliéfu a človek svojou činnosťou (porušením alebo odstránením vegetačného krytu, pasením dobytka, výrubom lesov, ťažkou kolesovou technikou a pod.). V riešenom území sú potenciálnou eróziu ohrozené poľnohospodárske pôdy na svahoch, so sklonmi nad 3°. Reálna erózia je zmiernená súčasným využívaním svahovitých pozemkov, ktoré sú porastené trvalými trávnymi porastmi, prípadne krovinovou vegetáciou. Bočná erózia tokov sa uplatňuje na horných úsekoch tokov, vzhľadom na ich bystrinný charakter, kde hlavne počas vysokých prietokov je narúšaná stabilita brehov. Veterná erózia sa na katastrálnom území výraznejšie neprejavuje (www.podnemapy.sk; www.vupop.sk).

6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Fauna

Podľa zastúpenia a vzájomného pomeru prítomných faunistických prvkov v súvislosti so zoografickým členením paleoarktu je miestna fauna v širšom chápaní organickou súčasťou eurosibírskej zoogeografickej podoblasti, ktorá je podcelkom rozsiahlej palearktickej oblasti. Na nižšej úrovni môžeme miestu faunu zaradiť na základe výskytu faunistických elementov do provincie listnatých lesov, podkarpatského úseku (Jedlička, Kalivodová, 2002).

Na základe členenia pre limnický biocyklus (Hensel, Krno 2002 in Atlas krajiny SR, 2002) patrí územie do stredoslovenskej časti podunajského okresu severopontického úseku pontokaspickej provincie euromediteránnej podoblasti paleoartickej oblasti.

Zloženie fauny širšieho okolia podmieňuje nielen jeho zemepisná poloha, ale aj tvar terénu, mikroklimatické pomery a predovšetkým vegetačný kryt. Prítomnosť živočíchov je silno ovplyvnená prítomnosťou človeka. Voľný pohyb ovplyvňujú antropogénne barierové prvky (oplotené záhrady, cesta).

Vyskytujú sa tu niektoré vzácne karpatské druhy, drobné cicavce, napr. piskor vrchovský alebo vzácna a chránená myšovka horská. Zazrieť môžeme aj dulovnicu menšiu či plcha lesného. Bohaté je aj zastúpenie spevavcov, vyskytujú sa tu druhy ako muchárik malý, skaliarik sivý, vodnár obyčajný, orešnica perlavá, sýkorka chochlatá, hýľ obyčajný, trasochvost horský a iné. Zvyšky pralesovitých porastov obýva ďateľ bielochrbtý. V nižších polohách sa vyskytuje žlna sivá. Zo skupiny obojživeľníkov sa tu vyskytuje salamandra škvrnitá, ropucha obyčajná, rosnička zelená, ale aj vzácny mlok karpatský. Plazy zastupuje napr. vretenica obyčajná a užovka obojková. Z jašteríc sa tu vyskytuje jašterica živorodá a slepúch krehký. Najpočetnejšia trieda hmyzu je zastúpená viacerými vzácnymi a chránenými druhmi ako je čmeliak zemný alebo jasoň chochlačkový. Z chrobákov možno spomenúť napr. fúzača škvrnitého. Lesné spoločenstvá sú biotopmi jelenej a srnčej zvery, ale sú tu zastúpené aj druhy ako diviak lesný, jazvec obyčajný, mačka divá, vlk, rys, či medveď (PHSR, 2015).

Nelesné biotopy PR Klapy poskytujú prostredie pre výskyt najcennejších organizmov v PR. Západná časť PR má charakter reliktnej boriny na plytkých vysúšaných pôdach a plynulo sa prelína s vápnomilným bukovým lesom na hlbších pôdach. V území sa vyskytujú významné druhy flóry a fauny viazané na skalnaté nelesné stanovištia, ktoré sú ohrozované zarastaním drevinami. V minulosti bolo územie PR Klapy využívané aj ako pasienok, čím bol udržiavaný nelesný charakter lokality. V spodnej okrajovej časti územia došlo v povojnovom období k zalesňovaniu prevažne borovicou lesnou (*Pinus sylvestris*) a smrekom obyčajným (*Picea abies*). Ostatné druhy drevín a krovín sa šíria prirodzene náletom v dôsledku absencie niekdajšej pastvy. Tým dochádza k zmene pôvodných biotopov a k úbytku vzácnych druhov na čele s kriticky ohrozeným druhom motýľa - jasoňa červenookého (*Parnassius apollo*). Jediným udržateľným spôsobom ako zabezpečiť priaznivý stav prírodných hodnôt v nelesnej časti územia je obnovenie pastvy kôz alebo pravidelné mechanické odstraňovanie náletov drevín a krovín (ŠOP SR, 2015).

Súčasným výskumom v PR Klapy bolo zistených 61 druhov denných motýľov, 17 druhov mäkkýšov, 5 druhov plazov a 41 druhov vtákov. Z vtákov je najvzácnejší výr skalný *(Bubo bubo*). Hniezdi v skalných útvaroch, hniezdo si nestavia, ale využíva chránené skalné štrbiny, previsy, prípadne aj vyvrátené stromy. Výslnné krovité stráne slúžia na hniezdenie vzácnej penici jarabej (*Sylvia nisoria*), strakošovi červenochrbtému (*Lanius collurio*) a mnohým ďalším druhom. Medzi vzácne druhy vtákov patria dutinové hniezdiče. V zachovalých listnatých lesoch okolia rezervácie sa vyskytujú sťahovavé druhy

ako muchár sivý a muchárik bielokrký. Vyskytujú sa tu vzácne motýle: vidlochvost ovocný, ostrôžkar trnkový a ohrozený jasoň chochlačkový viazaný na okraje lesa so živnou rastlinou chochlačkou a kriticky ohrozený jasoň červenooký, ktorý potrebuje pre svoju existenciu výskyt nektárodarných kvitnúcich rastlín. Druhou podmienkou jeho exiestencie sú skalnaté stráne s rozchodníkom bielym, kde nachádzajú potravu jeho húsenice. Z plazov tu často môžeme zazrieť jaštericu múrovú (*Podarcis muralis*). Na území rezervácie sa vyskytuje užovka hladká (ŠOP SR, 2015).

Flóra

Z hľadiska fytogeografického členenia (Futák, 1980 in Atlas krajiny SR, 2002) patrí dotknuté územie do oblasti Západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), do obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*), okresu Západobeskydské karpaty, podokresu Javorníky.

Na základe fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002 in Atlas krajiny SR, 2002) územie patrí do bukovej zóny, flyšovej oblasti, okresu Javorníky.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v záujmovom území tvorí päť jednotiek potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- podhorské bukové lesy
- bukové a jedľovo-bukové lesy
- karpatské dubovo-hrabové lesy
- jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy)
- jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov

Poznanie potenciálnej prirodzenej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia. Potenciálna vegetácia vplyvom postupného osídľovania územia začala ustupovať. Rozsiahle pôvodné lesné spoločenstvá zanikali a začali sa vytvárali lúky, pasienky, polia. Tieto skutočnosti podmienili súčasné zloženie flóry a zastúpenie jednotlivých druhov v biocenózach.

Reálna vegetácia územia je tvorená základnými jednotkami: lesy, trvalé trávne porasty, ovocné sady, záhrady, nelesná drevinová vegetácia (brehové porasty, zeleň poľnohospodárskej krajiny). Pri vodnom toku Marikovského potoka sa nachádzajú kvalitné, prevažne obojstranne vyvinuté brehové porasty s významnou pôdoochrannou funkciou.

Charakteristika rastlinných spoločenstiev

Najrozšírenejší stupeň oblasti je podhorský, ktorý siaha až do nadmorskej výšky 900 m n. m. s rozsiahlymi bukovými porastmi, pri hornej hranici sa nachádza i jedľa a smrek. Ďalším typom je karpatský bukový a jedľovo-bukový les, kde základné dreviny tvoria buk lesný a jedľa biela, miestami však aj smrek, javor mliečny a jaseň. Z charakteristických druhov podrastu možno spomenúť zubačku žliazkatú, srnovník purpurový, jastrabník lesný, kysličku obyčajnú, papraď samčiu a iné. V podraste horských jelšových lesov raste záružlie močiarne, túžobník brestový, krkoška chlpatá, žihľava dvojdomá, ostružina malina a iné. Môžu sa tu vyskytovať aj vzácne populácie perovníka pštrosieho, ktorý patrí medzi ohrozené paprade. Pozdĺž meandru Váhu sa zachovali mokrade tvorené vodnými plochami s vysokobylinnými a drevinovými porastmi a fragmenty brehových porastov lužného lesa. Vo vyšších polohách sa vyskytujú lúky a pasienky, ktorých zachovanie je dôležité z hľadiska ochrany biodiverzity, sú zároveň bohatou zásobárňou liečivých rastlín (PHSR, 2015).

Územie PR Klapy je floristicky bohaté. Charakter vegetačného krytu určujú teplomilné druhy, ktoré na výslnných karbonátových horninách našli optimálne podmienky i napriek severnejšej polohe územia. Na území PR bol doteraz zaznamenaný výskyt 12 chránených druhov národného významu. Medzi najvzácnejšie patrí orchidea hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*). V svetlých prirodzených lesoch nájdeme častejšie aj ďalšie orchidey, napríklad prilbovku bielu (*Cephalanthera damasonium*) a prilbovku červenú (*Cephalanthera rubra*). Taktiež sa tu vyskytuje 1 chránený druh európskeho významu poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*) (ŠOP SR, 2015).

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.

Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) je výsledkom dlhodobého pôsobenia antropického tlaku na krajinu, veľkosť ktorého ovplyvňuje mieru stability a kvality. Súčasná krajinná štruktúra predstavuje aktuálny stav využívania územia. Predstavuje základný analytický podklad pre hodnotenie environmentálnej kvality sídelného prostredia, nakoľko na jej základe, možno identifikovať plochy hospodárskych aktivít, ktoré negatívne ovplyvňujú dané územie. Na základe zastúpenia a plošnej rozlohy jednotlivých prvkov súčasnej krajinnej štruktúry možno hodnotiť súčasný stav antropizácie krajiny, či ide o územie prirodzené s vysokou ekologickou hodnotou, alebo naopak, o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinnoekologickou hodnotou.

Krajinnú štruktúru tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne, alebo úplne pozmenených dynamických systémov. Krajinná štruktúra je jeden zo základných analytických podkladov, jej hodnotenie bolo významným podkladom pre typizáciu biologických komplexov a je premietnutá aj do ekologickej typizácie a regionalizácie krajiny obce. Hodnotí sa zastúpenie a plošná rozloha jednotlivých prvkov krajinnej štruktúry, ako aj ich charakter (prvky prírodné, človekom pozmenené, umelé). Súčasná krajinná štruktúra sa dá čiastočne vyjadriť pomocou druhov pozemkov, je výsledkom dlhodobého pôsobenia antropického tlaku na krajinu. V tabuľke č. 10. sa nachádza prehľad prvkov súčasnej krajinnej štruktúry zaradených do základných skupín podľa druhov pozemkov a ich rozloha a podiel v rámci k. ú. Udiča a k. ú. Prosné (www.katasterportal.sk).

Tabuľka 10: Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k. ú. Udiča a k. ú. Prosné (2023)

Druh pozemku	Udiča Celková výmera (v m^2)	Prosné Celková výmera (v m^2)
Celková výmera k. ú.	1541	673
Poľnohospodárska pôda - spolu	572	236
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	91	108
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	34	11
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	1	0
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	446	116
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	970	437
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	745	386
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	62	5
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	91	28
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	72	18

Zdroj: www.katasterportal.sk

Základné prvky krajinnej štruktúry v obci sú:

- lesná vegetácia,
- trvalé trávne porasty,
- orná pôda a trvalé kultúry,
- ovocné sady a záhrady,
- nelesná drevinová vegetácia,
- vodné toky a vodné plochy,
- sídelné a technické prvky (antropogénne prvky).

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, definuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Cieľom zákona je zamedziť a predchádzať nežiaducim zásahom, ktoré by nejakým spôsobom ohrozili, poškodili alebo zničili podmienky a formy života, biodiverzitu a ekologickú stabilitu. Riešené územie obce Udiča sa nachádza (mimo vyhlásených chránených území so stanoveným stupňom ochrany) na území s prvým stupňom ochrany, podľa § 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody.

V juhovýchodnej časti obce sa nachádza **Prírodná rezervácia (PR) Klapy**, kde platí 5. stupeň ochrany prírody a krajiny podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Táto prírodná rezervácia je v správe CHKO Strážovské vrchy a bola vyhlásená v roku 1993. Ochranné pásmo je stanovené do vzdialenosti 100 m smerom von od hranice chráneného územia (§17 ods. 7 Zákona o ochrane prírody).

Predmetom ochrany tohto územia je ochrana výraznej krajinnej dominanty s členitým bralnatým hrebeňom, kde sú primárnymi anorganické hodnoty spolu s vegetačným krytom a s teplomilnými druhmi. Významný je výskyt vzácnych a chránených druhov fauny a pôvodný výskyt borovice lesnej v skalných biotopoch.

Lokality siete NATURA 2000

V riešenom území obce Udiča sa nachádza územie európskeho významu (ÚEV) patriace do európskej siete chránených území NATURA 2000 (www.sopsr.sk):

- **SKUEV0581 Klapy** – nachádza sa na území obce Udiča a zaberá rozlohou 6,212 ha, platí tu 5. stupeň ochrany - územie je súčasťou európskej siete NATURA 2000 z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Dealpínske travinnobylinné porasty (6190), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (*8160) a druhov európskeho významu: fuzáč alpský (**Rosalia alpina*) a poniklec prostredný (**Pulsatilla subslavica*).

Navrhované manažmentové opatrenia:
Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov
Stráženie (napríklad. hniezd dravcov)
Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdnych biotopov vtáctva

Usmerňovanie návštevnosti územia

Chránené stromy

V riešenom území sa nachádzajú žiadne chránené stromy (www.sopsr.sk).

Biotopy a druhy európskeho významu

Zákon ustanovuje ochranu biotopov v rámci všeobecnej ochrany prírody a krajiny v zmysle § 6 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov. Biotopy národného a medzinárodného významu sú v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definované:

- **biotop európskeho významu** je biotop, ktorý je v Európe ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky jednej alebo viacerých biogeografických oblastí Európy,

- **biotop národného významu** je biotop, ktorý nie je biotopom európskeho významu, ale je v Slovenskej republike ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky biogeografických oblastí Slovenskej republiky.

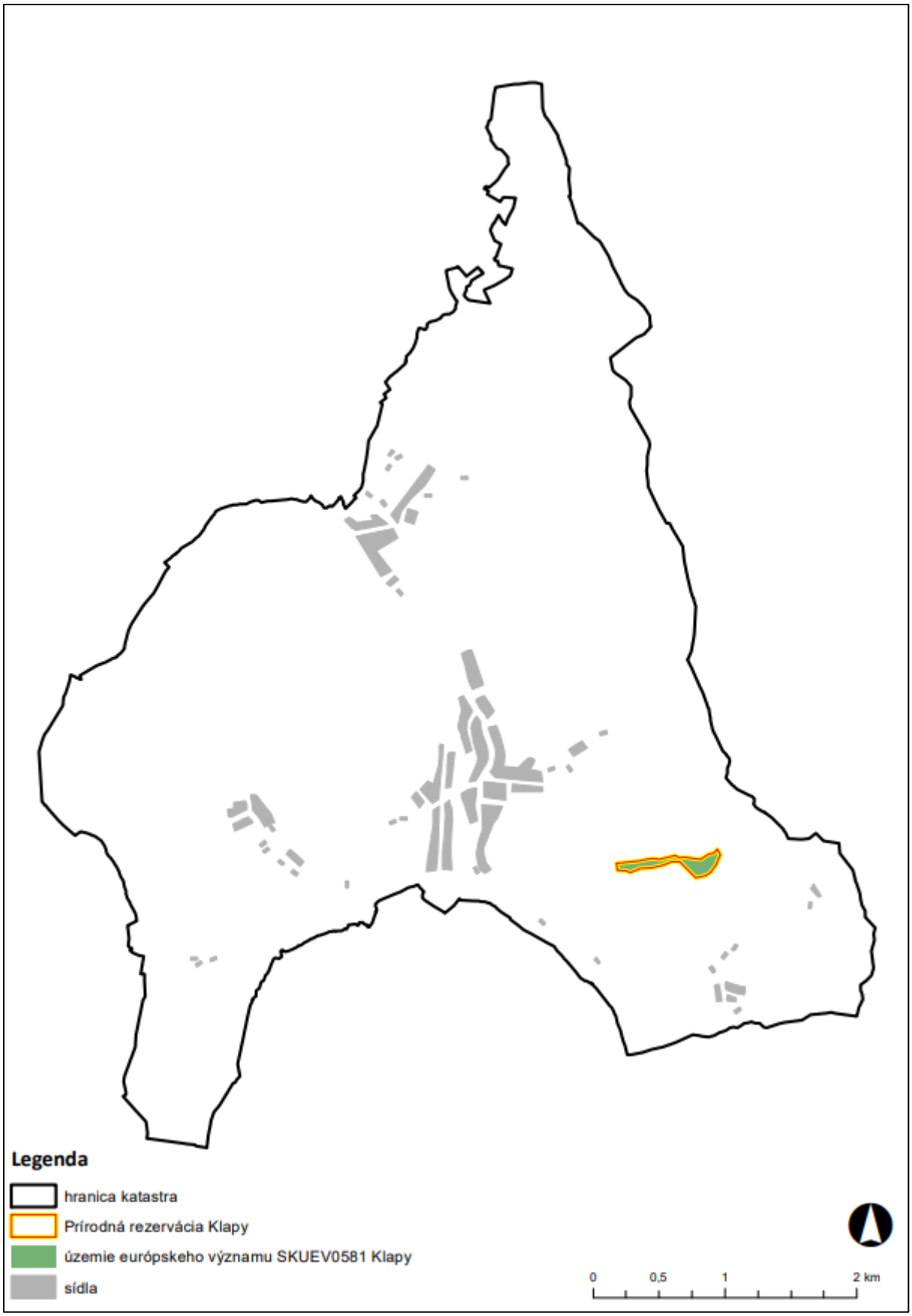
Biotopy európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany v územiach európskeho významu nachádzajúcich sa v riešenom území obce Udiča:
91Q0 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy
8160 Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa
8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
6190 Dealpínske travinnobylinné porasty

Druhy rastlín a živočíchov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany v územiach európskeho významu nachádzajúcich sa v obci Udiča:
fuzáč alpský (*_Rosalia alpina_*) a poniklec prostredný (*_Pulsatilla subslavica_*)

Ramsarské lokality

V dotknutom území a jeho širšom okolí sa nevyskytuje žiadna medzinárodne významná mokraď v zmysle Ramsarskej konvencie (www.sopsr.sk).

Mokrade
Sú chránené podľa zákona č. 543/3002 Z. z. v znení neskorších predpisov ako významný krajinný prvok a určité typy mokraďových biotopov národného a európskeho významu majú osobitnú ochranu – vyhlasujú sa ako územia európskeho významu. Mokraď podľa § 2 ods. 2 písm. zákona o ochrane prírody a krajiny predstavuje územie s močiarmi, slatinami alebo rašeliniskami, vlhká lúka, prírodná tečúca voda a prírodná stojatá voda vrátane vodného toku a vodnej plochy s rybníkmi a vodnými nádržami. Viaceré významné mokrade sú chránené aj v národnej sieti chránených území podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Mokraďné biotopy v riešenom území obce Udiča predstavujú podmáčané lúky horských a podhorských oblastí a mokrade tvorené vodnými plochami s vysokobylinnými a drevinovými porastmi v okolí meandru Váhu.

Obrázok 3: Mapa ochrany prírody, tvorby krajiny

Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability je celopriestorová štruktúra ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine a snaží sa ekologicky optimálne priestorovo usporiadať krajinu. Je nástrojom pre zabezpečenie priestorovej stability krajiny. Základ územného systému ekologickej stability predstavujú ekologicky významné segmenty krajiny - biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, ktoré sa vyznačujú predovšetkým vyššou vnútornou stabilitou. Biocentrum je ekosystém alebo skupina ekosystémov, vytvárajúca trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov, ako aj na ich zachovanie a prirodzený vývoj. Biokoridor je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, spája biocentrá alebo naň nadväzujú interakčné prvky. Umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev. Interakčný prvok je určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov (trvalá trávna plocha, močiar, jazero, porast), ktoré sú prepojené na biocentrá a biokoridory a zabezpečujú ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenené človekom.

Základný dokument reprezentujúci priestorovú ekologickú stabilitu územia Slovenskej republiky predstavuje Generel územného systému ekologickej stability. Predstavuje priestorové usporiadanie ekologicky najvýznamnejších zachovaných prírodných území (najmä lesov, mokradí, brál, sprievodných porastov vodných tokov a pod.) a vyjadruje vzťah a postavenie ekologicky stabilných území Slovenska v prepojení na európsky systém ekologicky stabilných území. Generel Nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 319 z 27. apríla 1992. Dokument GNÚSES bol aktualizovaný v roku 2001 v rámci Koncepcie územného rozvoja Slovenskej republiky.

Dokument regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) predstavuje dokument určený na zabezpečenie územného systému ekologickej stability a ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života v určitom regióne. Podľa aktuálne platnej dokumentácie RÚSES **Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Považská Bystrica a Púchov** (SAŽP, 2005) sa v riešenom území nachádzajú prvky RÚSES (obr. č. 5):

Nadregionálny biokoridor – NRBk II Váh - vedie údolím Váhu. Má interkontinentálny význam z hľadiska migrácie vodnej fauny avifauny. Na trase je vyčlenené regionálne biocentrum Rieka Váh. Brehové porasty so súvislým zápojom sú vyvinuté v severnej a južnej časti trasy.

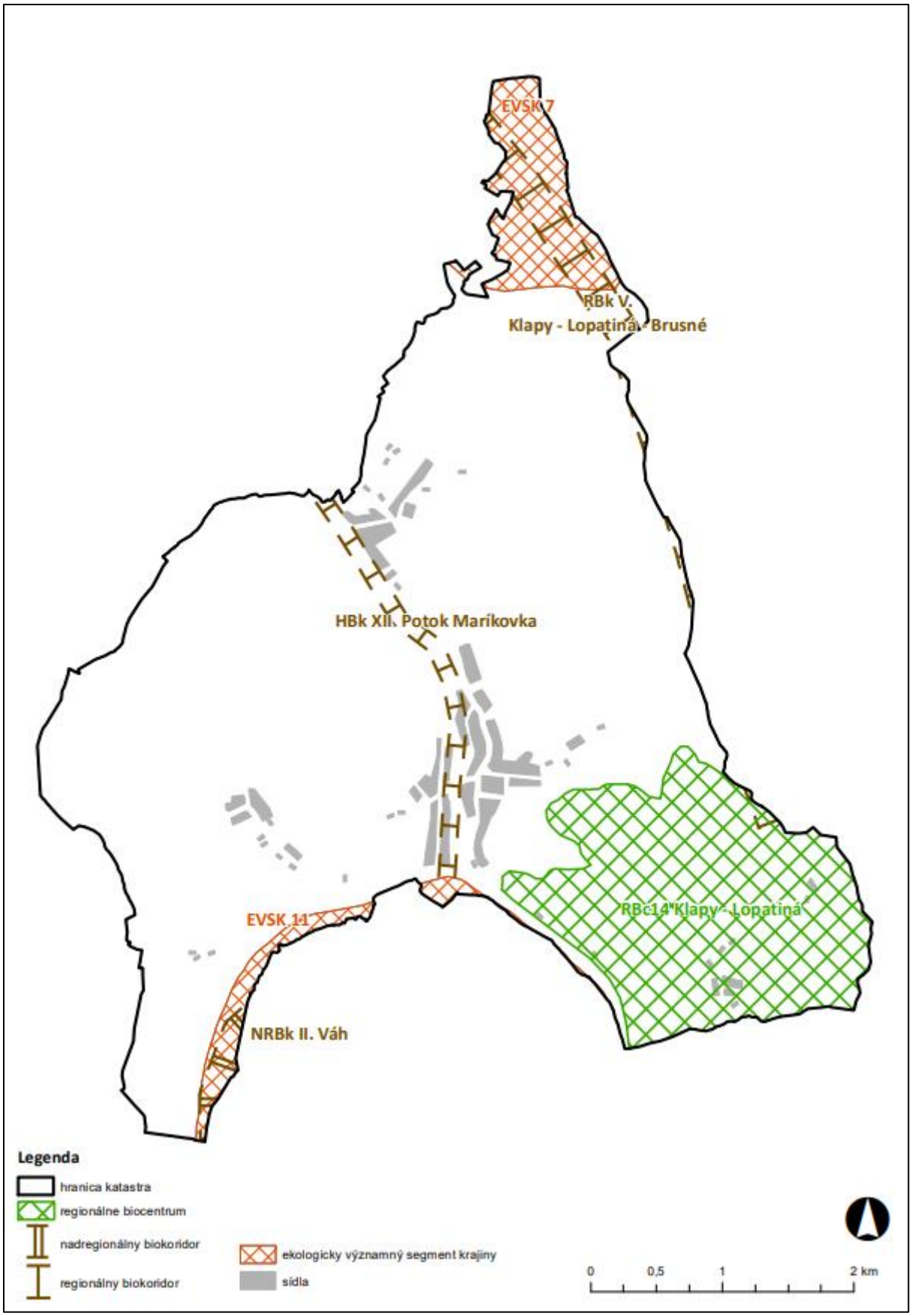
Regionálny biokoridor – RBk V - Klapy – Lopatiná – Brusné - spája biocentrum Klapy Lopotiná s regionálnym biocentrom Brusné – migračná trasa bioty medzi Strážovskými vrchmi a Javorníkmi prostredníctvom biocentra. Návrh: zvýšiť diverzitu prechodných zón typu les-bezlesie.

Regionálny biokoridor – HBk XII Potok Maríkovka - Spája Javorníky s riekou Váh, prechádza z veľkej časti intravilánom obcí, kde je z časti regulovaný, v extraviláne sídiel je neregulovaný prirodzený meandrujúci tok so zachovalou prirodzenou vegetáciou aluviálnych jelšín.

Regionálne biocentrá – RBc 14 Klapy - Lopatiná - reprezentatívne geoekosystémy: Klapy-Lopatiná, prevažná časť, Charakteristika: mozaika porastov bučín, bukových dúbrav, čiastočne sekundárne výsadby s borovicou menej so smrekom, Jadro: Klapy, Ochranné lesy: zastúpené viacerými porastami.

V riešenom území obce podľa aktuálne platného RÚSES boli vymedzené tieto ekologický významné segmenty krajiny **EVSK** (SAŽP, 2005):

- **EVSK 7 - Dielnica – Zapadliská**
  Charakteristika – priestor so značnou krajinnou a biologickou diverzitou. Striedanie lesných celkov s enklávami podhorských a horských lúčnych a pasienkových spoločenstiev.
- **EVSK 11 – Rieka Váh**

Obrázok 4: Mapa prvkov RÚSES

9. **Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).**

Demografické údaje

Demografia zaznamenáva hlavné trendy populačného vývoja na určitom území a hľadá všeobecne platné zákonitosti. Populácia je skupina ľudí, v rámci ktorej dochádza k reprodukcii. Pojem populácie sa v kontexte demografie mierne líši od pojmu obyvateľstvo, ktorý v demografii označuje skupinu ľudí žijúcich na určitom území. Uvádzané údaje sa týkajú obce Udiča ako celku. Počet obyvateľov jednotlivých miestnych častí nie je sledovaný a štatisticky vyhodnocovaný.

Stav trvalo bývajúceho obyvateľstva k 1.1.2021 bol 2247 obyvateľov, z toho 1127 boli muži a 1120 ženy (tab. 11). Tabuľky č. 11, 12 a 13 uvádzajú údaje zo štatistického úradu, ktoré charakterizujú demografický vývoj v obci (www.statistics.sk).

Tabuľka 11: Počet obyvateľov podľa pohlavia

Územná jednotka	Spolu	Muži		Ženy	
		Abs.	%	Abs.	%
Udiča	**2 247**	**1 127**	**50,16**	**1 120**	**49,84**

Obec Udiča nevybočuje z celoslovenského trendu, ktorý predstavuje znižovanie počtu narodených detí. Avšak obec je zaujímavá pre nové rodiny a tak migračné saldo je od roku 2013 vždy v kladných hodnotách. Celkový prírastok je od roku 2013 taktiež v kladnom horizonte, preto možno povedať, že obec Udiča má veľký rozvojový potenciál ako obec vhodná pre život obyvateľov všetkých vekových kategórií. Z roku 2020 na rok 2021 bol zaznamenaný úbytok obyvateľstva. Zo štatistického prehľadu počtu obyvateľov vyplýva, že v poslednom období (od roku 2013) počet obyvateľov postupne narastá, početnosť obyvateľstva má rastúci trend.

Tabuľka 12: Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva.

Rok	1996	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Živonarodení (Osoba)	29	24	18	22	21	21	8	27	17	15	20	20	20	17	15
Zomretí (Osoba)	27	29	38	20	29	23	18	32	27	19	30	21	24	27	37
Prirodzený prírastok obyvateľstva (Osoba)	2	-5	-20	2	-8	-2	-10	-5	-10	-4	-10	-1	-4	-10	-22
Prisťahovaní na trvalý pobyt (Osoba)	26	30	24	23	31	19	25	41	50	35	53	37	39	27	35
Vysťahovaní z trvalého pobytu (Osoba)	22	22	21	18	18	32	9	12	26	20	23	33	35	15	34
Migračné saldo (Osoba)	4	8	3	5	13	-13	16	29	24	15	30	4	4	12	1
Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)	6	3	-17	7	5	-15	6	24	14	11	20	3	-	2	-21
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 1.1. (Osoba)	2173	2194	2234	2176	2173	2178	2163	2169	2193	2207	2218	2238	2241	2241	2247

Tabuľka 13: Indexy vekového zloženia

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Index ekonomického zaťaženia osôb (Percento)	41,3	42,59	43,48	43,91	42,98	43,71	43,31	44,5	45,7	46,66	47,43	49,23	50,51
Index ekonomickej závislosti mladých ľudí (Percento)	20,78	21,42	21,54	20,96	19,97	20,84	20,19	20,39	21,22	21,47	21,71	22,16	23,33
Index ekonomickej závislosti starých ľudí (Percento)	20,52	21,16	21,94	22,95	23,03	22,87	23,12	24,1	24,48	25,2	25,72	27,08	27,18
Index starnutia (Percento)	98,75	98,78	101,83	109,52	115,18	109,75	114,47	118,21	115,34	117,38	118,48	122,22	116,52
Mediánový vek (Rok)	37,6	38,1	38,6	39,2	39,6	39,5	39,9	40,5	40,8	41,3	41,9	42,3	42,7
Priemerný vek obyvateľa (Rok)	39,59	39,98	40,12	40,54	40,93	40,65	40,89	41,21	41,08	41,33	41,56	41,87	41,82
Podiel osôb v predproduktívnom veku (Percento)	14,71	15,03	15,01	14,56	13,97	14,5	14,09	14,11	14,57	14,64	14,73	14,85	15,5
Podiel osôb v produktívnom veku (Percento)	70,77	70,13	69,7	69,49	69,94	69,59	69,78	69,21	68,63	68,18	67,83	67,01	66,44
Podiel osôb v poproduktívnom veku (Percento)	14,52	14,84	15,29	15,95	16,09	15,91	16,13	16,68	16,8	17,18	17,45	18,15	18,06

Vysvetlivky:
- Index ekonomického zaťaženia – vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) a poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov).
- Index ekonomickej závislosti mladých ľudí – vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov).
- Index ekonomickej závislosti starých ľudí – vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku (65+ rokov) na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov).
- Index starnutia (Sauvyho index) – vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov).
- Mediánový vek (vekový medián, medián veku) – vek, ktorý rozdeľuje populáciu na dve rovnako početné časti (polovicu s nižším a polovicu s vyšším vekom ako je medián).

Poľnohospodárstvo a lesná výroba

Poľnohospodársky areál je situovaný v okrajovej severnej časti zastavaného územia. V areáli poľnohospodárskeho dvora sa nachádza ovčia farma (SALAŠ UDIČA) s 3 zamestnancami. Zaoberá sa výrobou ovčieho syra, bryndze a žinčice, chov oviec je v počte 200 ks. Prevažnú časť územia obce zaberajú plochy lesov a lesných pozemkov. Na území obce je zaregistrované Urbárske pozemkové spoločenstvo Malá Udiča.

Priemysel

Priemyselnú výrobu v obci zastupujú plochy skladov, logistiky s vyššími objemami výroby a z toho vyplývajúcimi priestorovými nárokmi, nárokmi na obsluhu, prepravu materiálu a osôb, statickú dopravu. Výrobné plochy sa nachádzajú v kontakte s obytným, stabilizovaným resp. rozvojovým územím.

Služby

Školstvo a výchova

V obci sa nachádza **Základná škola s materskou školou Udiča.**

Súčasti školy:
- základná škola – 10 tried, prvý a druhý stupeň
- materská škola - tri triedy
- školský klub detí – dve oddelenia

- školská jedáleň a kuchyňa pri základnej škole
- jedáleň a výdajná školská kuchyňa pri materskej škole

Kultúra a osveta

V centre obce sa nachádza kultúrny dom, ktorý slúži občanom na rôzne kultúrne podujatia, oslavy a spoločenské zábavy. V budove sídli aj obecný úrad, obecná knižnica a pošta. Obecná knižnica je kultúrnou, informačnou a vzdelávacou inštitúciou, zriaďovateľom je obec, výpožičný čas 2x týždenne. V časti obce Malá Udiča sa nachádza lokalita Ostrovek, na ktorej prebiehajú kultúrne podujatia. V strede obce sa nachádza verejné priestranstvo - park, kde sú umiestnené lavičky v obkolesení zelene.

Zdravotníctvo

Základnú zdravotnú starostlivosť v obci Udiča zabezpečuje ambulancia praktického lekára pre dospelých. V obci je k dispozícii obyvateľom jedna lekáreň.

Sociálna starostlivosť

Obec Udiča poskytuje opatrovateľskú službu v prirodzenom domácom prostredí. Opatrovateľskú službu vykonávajú dve pracovníčky formou terénnej práce. Prestárlym občanom stravovacie služby poskytuje školská kuchyňa, obec zabezpečuje rozvoz stravy pre dôchodcov. V miestnej časti Upohlav sa nachádza súkromné zariadenie sociálnej starostlivosti „Riviera“ zo 111 lôžkami, ktoré poskytuje svoje služby aj pre obyvateľov blízkych okresných miest.

Maloobchod, veľkoobchod, nevýrobné služby a stravovanie

Sieť maloobchodných predajní je v súčasnosti primeraná veľkosti obce. Obchodnú sieť v obci reprezentujú prevádzky nachádzajúce sa na území obce, a to:

- 4 predajne potravín a zmiešaného tovaru
- predajňa textil a drogéria

Stravovacie zariadenia v obci využívajú najmä obyvatelia obce, zamestnanci, návštevníci obce a turisti. Medzi najvýznamnejšie patria:

- Pohostinstvo Čertov mlyn v centre obce
- Pizzeria

Obec Udiča zabezpečuje služby: vývoz komunálneho odpadu, vývoz fekálií, autodoprava, hasenie požiarov. Okrem obce Udiča poskytujú služby pre obyvateľov súkromní podnikatelia v odboroch: autodoprava, autoservis, pneuservis, stolárske práce, tesárske práce, zámočnícke, murárske, maliarske a natieračské práce.
Kvetinárstvo INGA,
Kaderníctvo PETI
Predajňa – rozličný tovar
Predajňa – textil, galantéria, papiernictvo, kozmetika, drogéria, kuchynka- elektrospotrebiče, kopírservis.
Predajne potravín COOP Jednota Čadca – COOP Supermarket Udiča a KORUNA s.r.o. sú otvorené sedem dní v týždni.
Širokú ponuku syrových, mliečnych, mäsových výrobkov a sudových i fľaškovaných vín ponúka Drevenička na rázcestí.

Telovýchova šport

V zastavanom území obce sa nachádza futbalové športové ihrisko. V obci sú štyri detské ihriská a tenisové kurty pri Centre sociálnych služieb RIVIERA, n. o. v miestnej časti Upohlav. Doplnkové športové plochy a zariadenia sa nachádzajú aj pri základnej škole, je tu aj multifunkčné ihrisko.

Rekreácia a cestovný ruch

Obec Udiča sa nachádza v krásnom podhorskom prostredí Javorníkov. V spojení s blízkosťou Nosickej priehrady má veľký potenciál na rozvoj cestovného ruchu. Krajinnou dominantou obce je PR Klapy. Vodná nádrž Nosice je zatiaľ málo využívaná pre vodné športy - väčšinou pre rybolov, má však predpoklady k tomu, aby sa stala centrom cestovného ruchu na Považí zameraného na vodné športy.

Súčasťou výhodných lokalizačných predpokladov pre rekreačné aktivity cestovného ruchu je vhodná členitosť terénu, mierne klimatické podmienky a zachovalé prírodné prostredie. Atraktívne sú najmä Súľovské vrchy, Vršatské bralá a Manínska tiesňava.

V obci sa nachádza ubytovacie zariadenie Penzión Zuzka.

Infraštruktúra

Cestná doprava

V obci Udiča sa nachádzajú cesty II. a III. triedy, sú v majetku a správe Trenčianskeho samosprávneho kraja. Územím obce prechádza cesta II/507 v úseku Považská Bystrica – Púchov, ktorá lemuje zastavané územie obce z južnej strany.

Hlavnou dopravnou tepnou centrálneho územia Udiče a Prosného je prieťah cesty III/1976, ktorá začína križovatkou s cestou II/507 v Udiči a pokračuje cez Prosné - Hatné – Dolnú Marikovú - Hornú Marikovú a končí po cca 20km v Hornej Marikovej v časti Ráztoka. Na ňu nadväzujú miestne obslužné, prístupové a pešie komunikácie.

Železničná doprava

Územím obce železničná trať neprechádza. Najbližší prístup k železnici (trasa č.120) je v obci Nimnica, pre nástup na rýchlikové spojenia sú určené stanice v okresných mestách Považská Bystrica a Púchov.

Letecká doprava

Územie obce Udiča čiastočne z východu zasahuje ochranné pásmo vzletového a približovacieho priestoru letiska Žilina. K obci najbližšie medzinárodné letisko sa nachádza v Bratislave. Regionálne letisko s civilnou a vojenskou prevádzkou sa nachádza v Trenčíne a najbližšie civilné letisko je letisko Žilina v Dolnom Hričove.

Vodná doprava

Cez Váh a Nosickú priehradu je výhľadovo plánovaná VÁŽSKA VODNÁ CESTA, ktorú vláda SR schválila na základe Koncepcia rozvoja vodnej dopravy Slovenskej republiky uznesením č. 469/2000.

Hromadná preprava cestujúcich

Hromadnú autobusovú dopravu formou PHM (prímestskej hromadnej dopravy) zabezpečuje Slovenská autobusová doprava – SAD Trenčín a.s. Spoje odchádzajú približne každú hodinu. Niektoré zachádzajú aj do miestnych častí Upohlav – celkom 3 spoje a Uhry – celkom 5 spojov, čo súvisí s odchádzkou do zamestanania do okolitých miest.

Statická doprava – odstavovanie aj parkovanie motorových vozidiel prebieha v rámci obytných území, na pozemkoch rodinných domov aj bytových domov, vo vstavaných aj individuálne stojacich

garážach, ojedinele na okrajoch vozoviek (ale aj na plochách zelene). V poslednom období obec vybudovala samostatné parkovacie plochy pri jednotlivých zariadeniach občianskej vybavenosti. Majitelia obslužných prevádzok a výrobných podnikov si riešia parkovanie v rámci vlastných areálov. Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú pri obecnom úrade (8), COOP Jednote (8), cintoríne (10), materskej škole (4) a pri pálenici (5).

Cyklotrasy a turistické trasy

Katastrálnymi územiami obce prechádzajú evidované cyklotrasy :
002 – Vážska cyklomagistrála
2307 – EXPERT - Udiča – Podvážie modrá 45 km expert, regionálne cykloturistická trasa spája hrebeň Javorníkov s 002
5312 – REKREA - Jasenica – Udiča miestna zelená trasa, v sedle medzi k. ú. Udiča a Jasenica je možnosť napojiť sa na 8313
8313 – SPORT – 7,6 km asfalt, spevnená cesta
V zastavanom území obce sa pre cyklistickú dopravu využíva hlavne cesta III. triedy a miestne komunikácie, čo platí aj pre peší pohyb. V návrhovom období sa počíta s dobudovaním cykloturistickej infraštruktúry.

Turistické trasy často navštevované turistami sú:

- 8581 – Považské Podhradie – Púchov je turistická trasa so zastávkami : Považský hrad – Uhry - Záklapie – Klapy -Udiča – Upohlav – Salaše Nimnica – Biela skala - Púchov
- Náučný chodník KLAPY – NCH KLAPY,
- Vyhliadka Klapy
- Považská Bystrica – Malý Javorník
- Náučný chodník hradisko Zlatý kôň
- Náučný chodník obetisko

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie časti obce Udiča pitnou vodou zabezpečuje verejný vodovod v správe Považskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Považská Bystrica. Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je 46,8%. V obci sa nachádzajú dva vodné zdroje a dva pramene. Dva pramene sa vyskytujú v lese pod Klapmi. V súčasnom období sú obyvatelia miestnej časti Upohlav zásobovaní vodou z vlastných studní. V súčasnosti je voda dovedená už do stredu obce, avšak zatiaľ nie do jednotlivých domácností. Miestne časti obce Prosné a Uhry sú zásobované pitnou vodou zo súkromných skupinových vodovodov a z vlastných studní.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec Udiča je z 1/4 odkanalizovaná. Na kanalizáciu je pripojená malá časť domácnosti. V obci Udiča sa nachádzajú tri ČOV. Obec je odkanalizovaná len čiastočne v časti obce Malá Udiča. Kompletné riešenie je v štádiu finančnej prípravy. 561 domov odpadové vody zhromažďuje v žumpách, alebo septikoch. Domácu čističku má 33 domov a prípojku na kanalizačnú sieť 159 domov.

Odvádzanie dažďových vôd

Dažďové vody sú odvádzané do potokov cestnými rigolmi a menšie odvodňovacie zariadenia. Súvislejšie zariadenia na odvádzanie dažďovej vody sú spravidla súčasťou telesa príslušnej komunikácie.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je kompletne elektrifikovaná. Obec Udiča s miestnymi časťami je v súčasnej dobe zásobovaná el. energiou zo vzdušného vedenia VN 22 kV, ktorá spája rozvody a transformátory 110/22 kV Považská Bystrica – Púchov. Z odbočky sú prípojkami napájané jednotlivé transformátory obce Udiča. Obec je zásobovaná elektrickou energiou z existujúcej nízko napäťovej siete, ktorá je v obci vedená po stĺpových podperách od jednotlivých trafostaníc. Počet trafostaníc 22/0,4 kV v obci v súčasnom období je 9, ide o murované aj stĺpové trafostanice. Pre zásobovanie nových odberov do roku 2040 na nových lokalitách bude potrebné vybudovať pre bytovú výstavbu a výrobu nové trafostanice - prednostne kioskové a nové distribučné podzemné NN vedenia.

Zásobovanie zemným plynom

Vzhľadom k tomu, že obec nie je plynofikovaná sú jednotlivé objekty rodinných a bytových domov domy alebo občianska vybavenosť zásobované teplom z vlastných tepelných zdrojov, ktorých palivová základňa je elektrická energia alebo pevné palivo; občania využívajú aj alternatívne zdroje tepla.

Zásobovanie teplom

V zmysle výsledkov SODB 2021 (k 1.1.2021) sa uvádza:
V obci je celkom 962 bytov.
V rodinných domoch využíva ako hlavný zdroj tepla elektrickú energiu 51 bytov, kvapalné palivo 2 byty, pevné palivo 782 bytov. Iný zdroj uviedlo 6 a žiadny 24 obyvateľov bytov.
V bytových domoch 1 byt využíva elektrickú energiu a 20bytov pevné palivo.

Telekomunikačná sieť

Telekomunikačný systém obce je pripojený na primárnu oblasť Považská Bystrica a na sekundárne centrum Žilina. Tento systém sa pripája na medzinárodnú telefónnu ústredňu Banská Bystrica. Obec je pokrytá signálom telefónnych mobilných sietí a internetu. Pokrytie signálom mobilných operátorov Orange, T-Mobile, O2 je vyhovujúce.

Miestny rozhlas je vedený na samostatných stĺpoch z oceľových trubiek a čiastočne aj na elektrických stĺpoch. Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu.

1. Obecný rozhlas Udiča
2. Obecný rozhlas Prosné, Upohlav a Uhry

Kamerový systém vybudovaný v rámci projektu „Kamerový systém obce Udiča ako forma prevencie“ pozostáva zo siete 5 kamier umiestnených v obci, na miestach s najvyššou koncentráciou osôb, ako sú: Základná škola s materskou školou, kostol sv. Matúša a stred dediny – kde je monitorovaná hlavná cesta na Marikovú a smer na Jasenicu.

Odpady a nakladanie s odpadmi

Obec Udiča vybudovala zberný dvor v areály bývalého poľnohospodárskeho družstva, kde môžu obyvatelia odovzdať tuhý, nadrozmerný a separovaný odpad (okrem nebezpečných odpadov). Obec Udiča zabezpečuje separovaný zber v zmysle Programu odpadového hospodárstva, vo vybraných komoditách ako aj klasický zber TKO. Triedia sa plasty, sklo, papier, železo, textil, tetrapacky a elektronika. Likvidáciu odpadu v obci zabezpečuje súkromná spoločnosť. Z obce sa komunálny odpad odváža jeden krát za dva týždne. Plasty sa odkladajú do odpadových nádob, ktoré občanom

poskytuje obec a odvážajú sa z obce jeden krát za mesiac. Sklo sa odváža asi každých 10 týždňov. Dvakrát do roka obec zabezpečuje aj odvoz elektronického odpadu. Plnenie zákona o likvidácii kuchynského odpadu rieši zakúpením kompostérov do každej domácnosti.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok sú v obci Udiča evidované objekty vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku:

- 779/1 Rímskokatolícky kostol sv. Matúša
- 780/1 Rímskokatolícka fara
- 3251/1 Pamätník padlých
- 2220/1 Hrádok Predná Hôrka

Na uvedené národne kultúrne pamiatky sa vzťahujú ustanovenia zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a úprav a sú predmetom pamiatkového záujmu a ochrany.

V zmysle § 27 odsek 2 pamiatkového zákona, podľa ktorého v bezprostrednom okolí kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty vyššie uvedených kultúrnych pamiatok je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky (desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou pozemok).

Dotknutým orgánom štátnej správy v konaniach podľa stavebného zákona je Krajský pamiatkový úrad Trenčín.

V katastrálnom území obce Udiča nie sú evidované archeologické lokality, ktoré by boli vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku, je tu však predpoklad, že pri zemných prácach spojených so stavebnou činnosťou môže dôjsť k archeologickým situáciám, resp. archeologickým nálezom. V obci doposiaľ evidujeme len niekoľko archeologických lokalít. Na hranici katastrov Nimnica a pôvodnej obce Okrut (dnes vodná nádrž), na prechodoch dvoch vetiev ciest prechádzajúcich strmými horskými chrbtami vrchov Diel 528 a Holiž 532, sa identifikovali praveké sídliská – lužisko-púchovské sídlisko z obdobia staršej a mladšej doby železnej.

Zaujímavé nálezy pochádzajú z katastra Prosného, poloha Uhliská. V polohe Uhliská bolo archeologickým výskumom zachytené obetisko (kultové miesto) (Pieta, Moravčík 1980). Tieto nálezy sa spájajú s etnikom Keltov, s datovaním do mladšej doby železnej. Rozsiahly komplex sídlisk z doby železnej bol objavený v priestore Uhry-Udiča-Jasenica s bohatými nálezmi. Vznikli tu historické náučné chodníky: Zlatý kôň (hradisko Žeravica) a Obetisko (Uhliská).

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).

Na dotknutom území nie sú evidované žiadne paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).

Hluk, vibrácie
Za najväčší zdroj hluku v riešenom území môžeme považovať cestnú automobilovú dopravu po ceste č. II/507.

Žiarenie a iné fyzikálne polia
Na základe mapy radónového rizika možno konštatovať, že kataster obce sa nachádza v území nízkeho až stredného radónového rizika (Atlas krajiny SR, 2002).

Pred výstavbou obytných budov a pobytových miestností je povinnosťou investorov zabezpečiť stanovenie radónového rizika v súlade s § 47 ods.7 zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kontaminácia pôdy

Podľa mapy Kontaminácia pôd sa v riešenom území vyskytujú pôdy zaradené do kategórie nekontaminované pôdy, a to relatívne čisté pôdy resp. mierne kontaminované pôdy, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A, A_1, teda pôdy nekontaminované.

Medzi lokálne zdroje kontaminácie pôd patria najmä nelegálne skládky odpadov a znečistenia podzemných vôd odpadovými látkami zo žúmp.

Znečistenie vôd

Ďalším negatívnym faktorom v environmentálnej oblasti je stav Marikovského potoka, ktorý je znečistený rôznymi druhmi odpadu. Marikovský potok je regulovaný, obcou preteká v koryte so spevnenými brehmi. Z hľadiska funkcie potoka ako biokoridoru pre migráciu vodnej fauny je nepriaznivým javom jeho prehradenie, čo tvorí výraznú bariéru. Negatívnym javom je aj zanesenie potoka nánosom a znečistenie potoka, výruby brehových porastov a výskyt inváznych druhov rastlín v alúviu potoka.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

Environmentálne problémy vznikajú v dôsledku priestorového stretu ekologicky hodnotných prvkov krajinnej štruktúry, ktoré z hľadiska krajinno-ekologického považujeme za ohrozené javy a stresových faktorov, ktoré v ekologickom hodnotení vystupujú ako javy ohrozujúce.

Na základe identifikácie problémov zo stretov ohrozených a ohrozujúcich javov sme v riešenom území vymedzili nasledovné skupiny problémov:

Problémy ohrozenia z hľadiska ochrany prírody a prvkov RÚSES:
- zarastanie a sukcesia na trávinnobylinných biotopov a lokalit s výskytom chránených druhov rastlín,
- prehradenie, regulácia, znečistenie tokov,
- výruby brehových porastov,
- rozširovenie inváznych a nepôvodných druhov.

Problémy ohrozenia životného prostredia
- zvýšené povodňové riziko pre riešené územie v okolí Marikovského potoka,
- negatívny vplyv na ovzdušie - používanie tuhého paliva na vykurovanie,
- vznik nelegálnych skládok odpadov,
- existencia svahových deformácií.

V riešenom území obce Udiča je stav životného prostredia priaznivý a koncentrácia stresových faktorov je nízka.

V katastri obce Udiča je evidovaná jedna environmentálna záťaž: PB (010)/Udiča - EZ: SK/EZ/PB/621- bývalá riadená skládka Pod Beláčnicou, registrovaná ako: A pravdepodobná. Riešené územie sa nachádza v území nízkeho až stredného radónového rizika. Veľké zdroje znečistenia sa v území nenachádzajú. Znečistenie z lokálnych kúrenísk je pomerne výrazné hlavne v zimnom období, pretože sa ako palivová základňa používa prevažne drevo a uhlie. Lokálne je kvalita ovzdušia ovplyvňovaná existujúcimi malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa priamo v zastavanom území obce a v jeho širšom okolí. Na znečisťovaní ovzdušia sa tiež podieľa diaľkový prenos škodlivín z okolitých priemyselných aglomerácií. Kontaminácia horninového prostredia organickými látkami nebola zistená. Obytné územia sú dostatočne vzdialené od líniových zdrojov hluku, zápachu a vibrácií, preto zaťaženie v riešenom území nie je výrazné. Z mobilných zdrojov je znečisťovateľom aj cestná doprava, intenzita dopravy v obci nepredstavuje zvýšené riziko na životné prostredie. Jedným zo stresových faktorov v riešenom území je možný výskyt nelegálnych skládok odpadov, ktoré sú potenciálnym zdrojom znečistenia podložia alebo podzemných vôd. Pôda v riešenom území nie je kontaminovaná, nelegálne skládky odpadov však môžu byť zdrojom lokálnej kontaminácie. V predmetnom území sú evidované rozsiahle plochy aktívnych, stabilizovaných a potenciálnych svahových deformácií, ktoré predstavujú stresový faktor na ktorý treba prihliadať pri návrhu územnoplánovacej dokumentácie. Ďalším negatívnym faktorom v environmentálnej oblasti je stav Marikovského potoka, ktorý je znečistený rôznymi druhmi odpadu, zregulovaný a na prehradený čo znemožňuje migráciu vodnej fauny. Negatívnym javom sú aj výruby brehových porastov a výskyt inváznych druhov rastlín v alúviu potoka. V súčasnosti produkované odpadové vody sú odvádzané do verejnej kanalizácie a následne do ČOV. Obec Udiča je z 1/4 odkanalizovaná. Na kanalizáciu je pripojených malá časť domácnosti. Problémom je takisto absencia vodohospodárskej infraštruktúry. Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je 46,8%.

Biotický faktor ohrozujúci urbánnu vegetáciu môžu predstavovať i inváznе druhy rastlín, ktoré oslabujú, niekedy až ničia okolité dreviny. Patrí k nim napr. boľševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*) – nebezpečný aj z hľadiska zdravia obyvateľov, ďalej pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), zlatobyľ (*Solidago, sp.),* netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*), slnečnica hľuznatá (*Helianthus tuberosus*). Najčastejším ohniskom šírenia sú sídla s čiernymi skládkami organického odpadu zo záhrad. Koridor pre šírenie inváznych druhov vytvárajú vodné toky, cesty a železnice. Obľúbené stanovištia sú obnažené brehy vodných tokov a odvodňovacích kanálov, ruderálne plochy, a na nelegálnych skládkach. Povinnosť ničiť inváznе druhy rastlín má v zmysle zákona 543/2002 Z. z. vlastník, či užívateľ pozemku.

V riešenom území že v území je vysoké zastúpenie prírodných prvkov a prvkov krajinnej štruktúry s vysokou ekologickou významnosťou. Aby bola vysoká ekologická stabilita krajiny zachovaná je nutné realizovať vhodné manažmentové opatrenia ako napr. zvyšovať biodiverzitu, zabrániť výsadbe monokultúr ako poľnohospodárskych tak aj lesných, revitalizovať opustené plochy, zvyšovať mieru ozelenenia v urbanizovanom prostredí a pod. Čo sa týka chránených území ako aj prvkov územného systému ekologickej stability, tie musia byť rešpektované a zároveň musí byť zamedzený ich prekryv so stresovými faktormi ako napr. so zastavaným územím obce alebo s dopravnými komunikáciami. Negatívnym faktorom pre prvky ÚSES môže byť aj lesné hospodárstvo a poľnohospodárska výroba.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. **Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.**

Koncept ÚPN obce Udiča nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov a s nimi súvisiace opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia obyvateľstva.

Koncept ÚPN Udiča v Záväznej časti navrhuje zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, ktoré nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym pozitívnym vplyvom bude aj zlepšenie ekonomických a sociálnych podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Riešenie konceptu ÚPN Udiča v obidvoch variantoch zohľadňuje princípy:

- vytvoriť podmienky pre kvalitné obytné prostredie;
- vytvoriť podmienky pre rozvoj a skvalitnenie občianskej vybavenosti obce, diverzifikovať zariadenia občianskej vybavenosti;
- navrhnúť spôsob využitia rekreačného potenciálu územia,
- vytvoriť rovnocenné územné podmienky pre zlepšenie dopravnej a technickej obslužnosti zastavaných častí územia obce;
- stanoviť podmienky pre základný štandard kvality životného prostredia

Variant A predstavuje rozvoj územia hlavne obytnou funkciou v územiach, ktoré priamo nadväzujú na zastavané územie obce, vytvára územné podmienky pre rovnomerné zásobovanie technickou a dopravnou vybavenosťou. Variant B vychádza z požiadaviek obyvateľov obce a predstavuje maximálne využitie územia.

Variant A predstavuje rozvoj obce so zvážením potenciálnych možností územia a požiadaviek obce. Vyhraničené zastavané územie obce s priaznivými geografickými a technickými parametrami je vo veľkej miere zastavané. Variant A akceptuje intenzívny záujem o ďalšiu výstavbu rodinných domov najmä v Malej Udiči v častiach Šafranica, Poddubyčie, Potoky a Medzikružie, kde v súčasnosti prebieha výstavba viacerých rodinných domov. Posilňuje centrum obce plochami pre občiansku vybavenosť – výstavbu amfiteátra a prestavbu obecného úradu s konferenčnou sálou, revitalizáciou zelene. Rozvoj športu orientuje do areálu základnej školy formou dostavby telocvične a tiež doplnením plôch pre komplexné vybavenie zázemia futbalového ihriska.

Vo variante A sa navrhujú plochy pre bývanie v bytových domoch:
V lokalite Pod farou sú riešené 2 bytové domy, každý so 4 bytovými jednotkami
+ 2 bytové domy – 3 NP + podkrovie, každý s 12 (b.j.).
V lokalite Záskalčie sa navrhuje 5 bytových domov, každý s 24 b.j. (3NP+podkrovie)

Variant B predstavuje rozvoj obce na základe požiadaviek obce a jednotlivých obyvateľov. Maximálne využíva potenciál územia najmä rozšírením obytných plôch mimo zastavaného územia obce na disponibilných plochách po oboch stranách zastavaného územia. Intenzívne rozvíja výstavbu popri

ceste smerom na Jasenicu a v samostatne urbanizovanej časti Upohlav rozvíja okrem bývania a rekreácie aj agroturistiku.

Vo variante B sa bytové domy nenavrhujú.

V koncepte ÚPN obce Udiča sa nenavrhujú nové činnosti, ktoré by vytvárali významné riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva alebo by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady a narušovali pohodu a kvalitu života a stav životného prostredia obyvateľov. Na územia bývania nie je možné umiestňovať zariadenia, ktoré majú negatívny dopad na životné prostredie, obťažujú hlukom, exhalátmi, prašnosťou. Tiež zariadenia, ktoré majú špecifické nároky na prevádzku napr. výrazne zvýšená preprava nákladov a pod.). Obytné územie je určené aj pre verejné dopravné a technické vybavenie územia, zeleň, detské ihriská, zariadenia prislúchajúce k obytnej funkcii – parkoviská a garáže. Zástavba musí zodpovedať vidieckemu charakteru sídla, rázu krajiny a zabezpečovať zdravé bývanie. Hustota, členenie a výška stavieb musia umožňovať dodržanie odstupov a vzdialeností potrebných na oslnenie a presvetlenie bytov, na zachovanie súkromia bývania, na požiarnu ochranu a CO a na vytváranie zelene

Vzhľadom k tomu, že obec nie je plynofikovaná sú jednotlivé objekty rodinných a bytových domov domy alebo občianska vybavenosť zásobované teplom z vlastných tepelných zdrojov, ktorých palivová základňa je elektrická energia alebo pevné palivo. Znečistenie z lokálnych kúrenísk je pomerne výrazné hlavne v zimnom období, pretože sa ako palivová základňa používa prevažne drevo a uhlie. Pre zmiernenie negatívnych vplyvov na obyvateľstvo a zlepšenie ochrany ovzdušia je potrebné uvažovať so zmenou palivovej základne z pevného paliva na alternatívne zdroje energií.

Čo sa týka občianskej vybavenosti, momentálna situácia v obci nie je priaznivá. ÚPN obce Udiča dopĺňa základnú vybavenosť, štruktúru navrhovanej občianskej vybavenosti rieši vo vzťahu k potrebám rozvoja obytného územia. Takisto sa orientuje na verejné priestranstvá, ktoré navrhuje dotvoriť a posilniť ich centrotvornú funkciu podľa hierarchie verejných priestorov. Variant A a B rešpektujú existujúce plochy občianskej vybavenosti obce a jej miestnych častí. Rozvojové plochy vo variante A aj B sa navrhujú: lokalita 02 Prosné, lokality v Udiči č. 15 a č. 17. Podporuje sa vytváranie podmienok pre diverzifikáciu služieb turistom a rekreantom Marikovskej doliny (okrem iného výstavba čerpacej stanice pohonných hmôt).

Pozitívny dopad na bezpečnosť chodcov bude mať vybudovanie peších trás tak, ak boli obyvatelia chránení pred dopravou, najmä pri cestách III. triedy. V koncepte UPN Udiča sa navrhuje vybudovať chodník od predajne COOP v Prosnom po nové pohrebisko v Prosnom. V návrhovom období sa počíta aj s dobudovaním cykloturistickej infraštruktúry, ktorá podporí intenzívnejšie využívanie udržateľných spôsobov mobility a sekundárne tak bude pôsobiť na zníženie dopravného zaťaženia v obci.

Nové rozvojové plochy priemyselnej výroby sa nenavrhujú. Dostatočný priestor pre umiestnenie výrobných prevádzok sa nachádza v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva. V rámci plôch skladového hospodárstva, odpadového hospodárstva a zariadení technickej infraštruktúry sa navrhuje vytvoriť vnútro-areálovú izolačnú zeleň, ktorá sa zrealizuje budúcimi investormi v objeme minimálne 7% plochy každého podniku. Takisto sa navrhuje zabezpečiť výsadbu ako aj následnú starostlivosť o ochrannú a izolačnú zeleň v blízkosti frekventovaných komunikácií. Návrh zelene v okolí výroby a frekventovaných komunikácií bude pozitívne pôsobiť na ochranu ovzdušia a zdravie obyvateľov.

Územia rekreácie predstavujú územia pre zabezpečenie požiadaviek každodennej, víkendovej a pobytovej rekreácie obyvateľov. Navrhuje sa rozvoj plôch rekreácie a športu. Umiestňujú sa tu športoviská, ihriská, doplnkové zariadenia pre šport a rekreáciu (napr. šatne, sklady športového náradia, sociálne zariadenia, príležitostného občerstvenia a pod.). Na územia rekreácie nie je možné

umiestňovať zariadenia, ktoré majú negatívny dopad na životné prostredie. Čo sa týka pobytovej rekreácie navrhuje sa rozvoj plôch individuálnej chatovej rekreácie. Podstatnú časť rekreačných zón musí tvoriť zeleň, najmä lesy a sady, ovocné sady, záhrady a záhradkárske osady , trávne plochy a prípadne aj vodné toky a iné vodné plochy.

Pri riešení jednotlivých rozvojových plôch navrhovaných v rámci konceptu ÚPN Udiča je potrebné dôsledne dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré budú platné v čase realizácie jednotlivých konkrétnych projektov.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré budú rozložené rovnomerne počas celého navrhovaného obdobia ÚPN Udiča. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov a stavieb technickej infraštruktúry dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné. V súčasnosti má obec Udiča okolo 2247 trvale bývajúcich obyvateľov, z toho mužov je 1127 a žien 2 1120. Počet obyvateľov bývajúcich v rodinných domoch je vo variante A 1276 a vo variante B je to 1711. Vo variante A sa počíta s vybudovaním bytových domov, kde počet obyvateľov dosiahne hodnotu 413. Spolu teda počet obyvateľov o ktorý sa navýši momentálny stav je vo variante A 1689 a vo variante B 1711. Z hľadiska dlhodobo narastajúceho trendu a kladného migračného salda, ale aj potreby obyvateľov v obci udržať, resp. ich do obce prilákať hodnotíme variant A ako vyvážený a udržateľný.

Z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo je predpokladaný nepriamy negatívny vplyv súvisiaci so zintenzívňovaním stavebných aktivít v území. Nepriamym pozitívnym vplyvom bude zlepšenie ekonomických a sociálnych podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. Pri dodržaní navrhovaných opatrení a záväzných regulatívov sa významné negatívne vplyvy Konceptu ÚPN Udiča na obyvateľstvo nepredpokladajú. Z hľadiska posúdenia možných negatívnych vplyvov na obyvateľstvo hodnotíme ako vhodnejší variant A.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Nepredpokladajú sa žiadne významné nepriaznivé vplyvy na horninové prostredie. Takisto sa nepredpokladá znečistenie existujúceho horninového prostredia. V riešenom území sa neuvažuje ani s ťažbou nerastných surovín okrem existujúcej štrkovne Udiča (Slovenské štrkopiesky, s.r.o.). Samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na horninové prostredie, ale vytvára podmienky pre rozvoj územia, ktorý by mohol byť ovplyvnený napr. geodynamickými javmi (zosuvy).

V obci Udiča sú evidované rozsiahle plochy aktívnych, stabilizovaných a potenciálnych svahových deformácii. Celkovo je na území obce zaregistrovaných až 41 svahových deformácií (4 aktívne, 17 potenciálnych, 20 stabilizovaných), ktoré obmedzujú ďalšie využitie územia. Potenciálne a aktívne zosuvy sú zobrazené v grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie vo výkrese č. 2) *Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia* a č. 5) *Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely, ochrana prírody a krajiny* v M 1 : 10 000. Vzhľadom na ich početnosť a väzby na zastavané územie obce sú svahové deformácie limitujúcim faktorom, u niektorých rozvojových lokalít, ďalšieho územného rozvoja obce.

Vymedzené svahové deformácie sú plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o ÚPP a ÚPD. Podľa geologického zákona (§ 20, ods. 3) sa plochy s výskytom aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácii vymedzujú ako riziko stavebného využitia. Na území s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je potrebné umiestňovať

stavby podľa podmienok určených inžiniersko-geologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely. Na území s výskytom aktívnych svahových deformácií, ktoré nie sú vhodné pre stavebné účely, ÚPN Udiča novú výstavbu nenavrhuje.

Čo sa týka problematiky zosuvov v Záväznej časti ÚPN Udiča je pre obytné územia a plochy individuálnej chatovej rekreácie stanovená podmienka:
- výstavba na území, na ktorom sú evidované stabilizované, potenciálne a aktívne zosuvy - v prípade, že preváži investorský záujem - sa podmieňuje inžiniersko-geologickým prieskumom v štádiu projektovej prípravy a v jednotlivých štádiách realizácie stavby.

Koncept ÚPN Udiča za predpokladu splnenia podmienky rešpektovania navrhovaných záväzných regulatívov pri realizácii jednotlivých projektov nebude vytvárať podmienky pre potenciálny negatívny vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

3. Vplyvy na klimatické pomery.

V koncepte ÚPN Udiča sa neuvažuje s rozvojom územia a umiestnením funkčných plôch, ktoré by významne negatívne ovplyvnili klimatické pomery v dotknutom území. Zvyšovanie spevnených povrchov môže viesť k ovplyvneniu mikroklímy a vytvoreniu tepelných ostrovov v urbanizovanom prostredí. Pre zmierňovanie negatívnych dopadov zmeny klímy je potrebné integrovať do územných plánov aj problematiku zmeny klímy, a to prostredníctvom návrhu záväzných regulatívov v oblasti adaptácie na zmenu klímy.

Koncept ÚPN obce Udiča rieši odvádzanie dažďových vôd v zmysle „Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - aktualizácia; (MŽP SR, 2018)“.

V ÚPN Udiča v Záväznej časti sa navrhujú tieto zásady a regulatívy UMIESTNENIA VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA pre ODVÁDZANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD:

- zadržiavať čo najväčšie množstvo dažďových vôd v území, v ktorom zrážky spadnú. Uplatňovať pritom súčasné poznatky o spomalení odtoku zrážkovej vody z územia, jej vplyve na krajinu a o zvyšujúcom sa riziku vzniku povodní a zvyšovať retenciu vody v území komplexným prístupom a rozvíjať opatrenia vyplývajúce z územnoplánovacej činnosti v súvisiacich odvetviach (ekológia krajiny, biológia toku, vodohospodárske stavby a akumulácia vody v nádržiach a poldroch a protipovodňové opatrenia, simulácie povodňovej aktivity a celková stratégia revitalizácie tokov);
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.).

V ÚPN Udiča v Záväznej časti pre obytné územia navrhuje prípustné funkčné využitie s podmienkou zachovania zelených pásov, ktoré okrem umiestnenia sietí spĺňajú aj funkciu zadržiavania vody:

- na pozemkoch rozvojových lokalít vymedziť plochy dopravnej a technickej infraštruktúry (chodník pre peších v min. šírke 1,5m jednostranne pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií a tiež plochy zelených pásov v minimálnej šírke 1,5 m medzi chodníkom a oplotením pozemkov pre umiestnenie sietí verejného technického vybavenia)

Návrh zásad a regulatívov v oblasti adaptácie na zmenu klímy odporúčame začleniť do Záväznej časti - v rámci samostatnej podkapitoly s názvom napr. Adaptácia na zmenu klímy vymedzenej medzi zásadami a regulatívami starostlivosti o životné prostredie. Návrh záväzných regulatívov by mal vychádzať zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (MŽP SR, 2014) a Stratégie adaptácie na zmenu klímy – aktualizácia (MŽP SR, 2018). Dôležitosť aplikácie adaptačných opatrení pri územnoplánovacej činnosti vyplýva z Metodického usmernenia MDVRR SR, odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26. 03. 2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Odporúčané opatrenia uvádzame v časti IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.

Aplikáciou príslušných navrhnutých adaptačných opatrení má aj územný plán obce vytvoriť základné územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy. Navrhovanými opatreniami by sa malo v konečnom výsledku zabrániť alebo aspoň minimalizovať riziká a negatívne dôsledky zmeny klímy.

Koncept ÚPN Udiča nebude mať negatívny vplyv na klimatické pomery najmä za splnenia predpokladu rešpektovania uvedených zásad a regulatívov a ich premietnutia do územno-plánovacej praxe.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).

Územný plán je koncepčný rozvojový dokument obce, ktorý rieši funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia a nie návrh konkrétnych činností v území. Preto nie je možné definovať konkrétne činnosti alebo prevádzky, ktoré v budúcnosti vzniknú na navrhovaných nových rozvojových plochách napr. vo výrobných územiach.

Po schválení územnoplánovacej dokumentácie sa do funkčných plôch môžu navrhovať nové zámery. Zámery (navrhované činnosti), ktoré by mohli mať vplyv na životné prostredie a predstavovať potenciálny negatívny vplyv na ovzdušie sa budú musieť posúdiť tak ako ustanovuje zákon 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, podľa prílohy č. 8 v ktorej sa definujú prahové hodnoty pre zisťovacie konanie a povinné hodnotenie.

Koncept riešenia ÚPN obce nenavrhuje nové rozvojové plochy pre výrobu. Dostatočný priestor pre umiestnenie výrobných prevádzok sa nachádza v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva. V rámci plôch skladového hospodárstva, odpadového hospodárstva a zariadení technickej infraštruktúry sa navrhuje vytvoriť vnútro-areálovú izolačnú zeleň, ktorá sa zrealizuje budúcimi investormi v objeme minimálne 7% plochy každého podniku. Územia výroby sa nachádzajú v blízkej vzdialenosti od obytného územia, preto je pre minimalizáciu prípadných negatívnych vplyvov na ovzdušie vhodné odizolovať tieto lokality ochrannou zeleňou. Takisto sa navrhuje zabezpečiť výsadbu ako aj následnú starostlivosť o ochrannú a izolačnú zeleň v blízkosti frekventovaných komunikácií. Návrh zelene v okolí výroby a frekventovaných komunikácií bude pozitívne pôsobiť na ochranu ovzdušia.

Priemyselná výroba môže byť zdrojom znečisťovania ovzdušia v obci. Plochy výroby by mali byť umiestnené v dostatočnej vzdialenosti od obytných území a odizolované ochrannou zeleňou. V ÚPN Udiča v záväznej časti by bolo vhodné do záväzných regulatívov doplniť opatrenie „podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene medzi výrobným a obytným územím“.

V ÚPN Udiča v Záväznej časti sa navrhujú tieto zásady a regulatívy STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE pre OCHRANU OVZDUŠIA:

Z hľadiska zlepšenia kvality ovzdušia je potrebné uplatňovať zásady:

- rešpektovať ustanovenia zákona 137/2010 Z. z. o ovzduší a súvisiacej legislatívy;
- uvažovať so zmenou palivovej základne z pevného paliva na alternatívne zdroje energií;
- systematicky znižovať emisie základných znečisťujúcich látok s dôrazom na SO_2, Co_2, NO_x, skleníkové plyny, tuhé emisie, prchavé organické zlúčeniny, perzistentné organické látky, ťažké kovy a iné látky poškodzujúce ozónovú vrstvu;
- neumiestňovať do existujúcich výrobných území zariadenia a prevádzky so stredným alebo veľkým zdrojom znečistenia ovzdušia;
- zabezpečiť výsadbu ako aj následnú starostlivosť o ochrannú a izolačnú zeleň v blízkosti frekventovaných komunikácií.

Pri dodržaní záväzných regulatívov ÚPN Udiča a platných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia (najmä zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší a súvisiace predpisy) a v oblasti starostlivosti o životné prostredie sa nevytvoria žiadne predpoklady pre významné ohrozenie ovzdušia ani zvýšenie koncentrácie emisií a imisií nad prípustné limity.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Koncept ÚPN Udiča a návrh priestorového a funkčného usporiadania územia nevyvoláva priame negatívne vplyvy na vodné pomery. Spôsobuje zvýšené nároky na spotrebu vody. Odporúčame do textovej časti ÚPN Udiča doplniť Výpočet potreby vody pre rozvojové lokality bývania a občianskej vybavenosti. Predpokladá sa mierne zvýšenie vo variante B.

Koncept riešenia ÚPN obce navrhuje dobudovanie technickej infraštruktúry obce, najmä verejného vodovodu pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou (zachytenie vrtov, vybudovanie vodojemu v časti Prosné) a verejnej kanalizácie s vyústením do ČOV, ktorá bude vybudovaná pri vtoku potoka Marikovka do Priehrady Mládeže.

Voda z dvoch zachytených prameňov sa navrhuje priviesť v dĺžke 2 000 m výtlačným potrubím do navrhovaného vodojemu, ktorý sa bude nachádzať 3 km za obcou. Vodojem bude o kapacite 26 m^3 (2 x 13 m^3). Z vodojemu sa navrhuje zásobovať v miestnej časti Uplohlav jestvujúce rodinné domy ako aj navrhované rodinné domy riešené v predchádzajúcej územnoplánovacej dokumentácii obce Udiča.

V ÚPN Udiča v Záväznej časti navrhuje zásady a regulatívy UMIESTNENIA VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA pre ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU a ODVÁDZANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD, ktoré sú podrobne popísané v časti I. Údaje o vstupoch a II. Údaje o výstupoch.

V rámci navrhovaného územného rozvoja obce je potrebné pri vlastnom návrhu rozvojových zámerov vychádzať z nasledovných požiadaviek:

- rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami a súvisiace právne predpisy,
- prípadné križovania inžinierskych sietí alebo komunikácií s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“,
- v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 je potrebné zachovať a rešpektovať pobrežné pozemky vodohospodársky významných tokov v šírke min. 10 m od brehovej čiary a min. 5m od brehovej čiary ostatných vodných tokov obojstranne.

Dažďové vody sú odvádzané do potokov cestnými rigolmi a menšie odvodňovacie zariadenia. Súvislejšie zariadenia na odvádzanie dažďovej vody sú spravidla súčasťou telesa príslušnej komunikácie. v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.).

Riešené katastrálne územie obce sa nachádza v Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Beskydy a Javorníky. Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Beskydy a Javorníky je územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd, kde je preto možné plánovať a vykonávať činnosti, len ak sa zabezpečí všestranná ochrana povrchových a podzemných vôd.

V Záväznej časti konceptu ÚPN Udiča sú v časti F) zásady a regulatívy STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, F.1 OCHRANA VODY je zadefinovaná potreba:
Rešpektovať:
Chránená vodohospodárska oblasť (zák.č.364/2004 Z. z. o vodách)
Riešené územie patrí do chránenej vodohospodárskej oblasti CHVO Beskydy a Javorníky.
Minerálne pramene
V Udiči sa nachádza Kyselka na pasienku prameň PB-20 Veľká Udiča a Kyselka v lese I. prameň.

Podľa máp povodňového ohrozenia a povodňového rizika (SVP, š.p., https://mpompr.svp.sk/) v riešenom území bola povodňová mapa vypracovaná pre Marikovský potok, ktorý preteká obcou Udiča. Pre oblasti, v ktorých bolo identifikované existujúce alebo potenciálne významné povodňové riziko, na základe vyhodnotenia informácií získaných z predbežného hodnotenia povodňového rizika, máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika sú v koncepte stanovené koncepčné opatrenia. Konkrétne opatrenia na zníženie nepriaznivých dôsledkov povodní zoradené podľa poradia naliehavosti ich realizácie budú uvedené v návrhu územného plánu. Z dôvodu existencie povodňových máp je vhodné doplniť povodňové ohrozenie (záplavové čiary) do výkresov č. 2) *Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia* a č. 5) *Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely, ochrana prírody a krajiny.*

Medzi záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania, vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie v časti 8.2 Vodné hospodárstvo, 8.2.7 V oblasti protipovodňovej ochrany patrí:
8.2.7.1 rešpektovať záplavové čiary, vyplývajúce z máp povodňového ohrozenia a povodňového rizika, hlavne v oblastiach, v ktorých možno predpokladať pravdepodobný výskyt významného povodňového rizika

ÚPN Udiča v textovej časti navrhuje na území obce realizovať nasledovné protipovodňové opatrenia:

V záujme zabezpečenia ochrany územia obce Udiča pred povodňami musia byt' rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v aktuálnom znení.

Pri realizácii rozvojových zámerov v území:
- rešpektovať realizované opatrenia na vodných tokoch z hľadiska ochrany pred povodňami - úpravy pred vybrežovaním veľkých vôd a zabezpečenie stability koryta na tokoch:
    1. optimalizovať spôsobu obrábania pôdy a optimalizovať spôsoby a druhovú skladbu výsadby pre spomalenie prívalového odtoku vody z povodia,
    2. úpravy a opatrenia v lesoch aj mimo lesov podporujúce prirodzenú akumuláciu vody,
    3. permanentne udržiavať v dobrom stave systémy kanálov na zachytávanie a odvádzanie povrchovej vody v intravilánoch obcí. Systematicky venovať pozornosť udržiavaniu

prietokovej kapacity vodných tokov, odstraňovať nánosy z korýt a nevhodné porasty z brehov (opatrenia na ochranu pred povodňami podľa § 4 ods. 2 písm. e) zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami),

4. v rámci povodňových prehliadok vykonávaných podľa § 13 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami sústavne venovať pozornosť objektom, ktoré obmedzujú plynulé prúdenie vody a zachytávajú vodou unášané predmety, čo máva za následok vytváranie bariér a vylievanie vody na územia vedľa vodných tokov,
5. je nevyhnutné realizovať organizačné, agrotechnické, biologické a technické opatrenia na obmedzenie splavovania humusového horizontu z poľnohospodárskej a lesnej pôdy náchylnej k vodnej erózii a to nielen z dôvodu ochrany pred povodňami.

- rešpektovať zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a príslušné normy STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“,
- rešpektovať a zakresliť do územnoplánovacej dokumentácie záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia, výstavbu situovať nad hladinu Q_{100}-ročnej veľkej vody, mimo záplavové územie (súvislá zástavba, významné líniové stavby a objekty a pod.,), stavby osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov,
- je potrebné obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov a realizovať opatrenia na zadržanie zrážok v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod),
- vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí, podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďovej vody do územia
- stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácie medzi verejnoprospešné stavby,
- v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
- akúkoľvek investorskú činnosť a výstavbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma sa požaduje odsúhlasiť s vodohospodárskym podnikom, správcom vodných tokov
- rešpektovať Rozvojový program investícií na roky 2017 – 2022 v rámci ktorého vodohospodársky podnik uvažuje v obci Udiča s investičnou akciou – „Udiča – Prosné, úpravu vodného toku Marikovský potok“. Jedná sa o viacročný program a realizácia jednotlivých akcií záleží od zabezpečenia finančných zdrojov na ich realizáciu.

V ďalšom je potrebné zabezpečiť' ochranu inundačného územia, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti a vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov a pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia.

Negatívne vplyvy konceptu ÚPN Udiča na vodné pomery možno hodnotiť ako málo významné, ktoré je možné zmierniť alebo odstrániť realizáciou účinných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatívov. Realizácia rozvojových zámerov konceptu ÚPN Udiča neovplyvní výrazne hydrologické a hydrogeologické pomery dotknutého územia.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

Za negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy a návrh použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu.
Podľa variantu A je plošná výmera pôdy predpokladanej na odňatie 87,68 ha, z toho v zastavanom území je to 7,86 ha a mimo zastavaného územia 79,82 ha. Vo variante B je celkový záber pôdy predpokladanej na odňatie 113,93 ha, v zastavanom území je to 7,86 a mimo zastavaného územia 106,17 ha.

V textovej časti konceptu ÚPN Udiča odporúčame doplniť Vyhodnotenie a zdôvodnenie záberov poľnohospodárskej pôdy podľa kódu BPEJ. Takisto je vhodné vyhodnotiť zábery najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v zmysle Nariadenia Vlády č. 58/2013 Z. z. a tieto pôdy vyznačiť v grafickej časti. V zmysle uvedeného odporúčame dopracovať textovú aj grafickú časť v návrhu ÚPN Udiča.

Najkvalitnejšia pôda sa v obci Udiča sústreďuje v nadväznosti na zastavané územie a mimo zastavaného územia vo všetkých miestnych častiach. Najväčšia koncentrácia chránených pôd je v strednej časti územia obce a v juhovýchodnej časti. Vzhľadom k tejto skutočnosti nebolo možné vyhnúť sa návrhu záberov tejto najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Čo sa týka záberu pôdy je vhodné v snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením uprednostniť kompaktné plochy prevažne priamo nadväzujúce na zastavané územie obce. Navrhované lokality na rozvoj by sa mali zastavovať postupne, tak aby sa poľnohospodárska pôda dala využívať čo najdlhšie.

Vplyvy realizácie strategického dokumentu na pôdu možno hodnotiť ako významné, najmä z hľadiska trvalých záberov, ale v dôsledku potreby rozvoja obce nevyhnutné. Negatívne vplyvy realizácie ÚPN Udiča v oblasti ochrany pôdy je možné zmierniť realizáciou účinných ekostabilizačných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatívov. Z dôvodu menšieho záberu poľnohospodárskej pôdy je prijateľnejší variant A. Z hľadiska lepšieho posúdenia je nevyhnutné vyhodnotiť zábery chránených pôd.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).

Koncept ÚPN Udiča nebude mať významný vplyv na flóru a faunu riešeného územia. Navrhované rozvojové plochy sú situované najmä v nadväznosti na urbanizované územie. Významnejšie spoločenstvá fauny a flóry ako aj chránené vzácne a ohrozené druhy živočíchov a rastlín sú viazané predovšetkým na chránené územia a územia európskej siete chránených území NATURA 2000. V území európskeho významu SKUEV0581 Klapy a PR Klapy sa nenavrhujú žiadne rozvojové plochy. Lesný masív v okolí tohto chráneného územia zostáva bez rozvoja.

Významnejšími z hľadiska výskytu fauny a flóry sú lesné biotopy, ktoré sú súčasťou voľnej krajiny, mimo urbanizovaného územia. Niektoré navrhované plochy sú v kontakte s ochranným pásmom lesa, ktoré tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesných pozemkov. Na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

Významnými z hľadiska výskytu fauny a flóry sú aj lúčne porasty. Je nevyhnutné rešpektovať zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Všeobecná ochrana rastlín a živočíchov v § 4 tohto zákona definuje, že „Každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu“.

V súčasnej dobe nie je možné určiť priame negatívne alebo pozitívne vplyvy na konkrétne rastlinné a živočíšne druhy a ich biotopy, tieto vplyvy bude možné identifikovať v rámci posudzovania vplyvov jednotlivých stavieb alebo činností, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. alebo v procesoch vydávania územných a stavebných povolení na ktorých sa zúčastňujú aj orgány ochrany prírody a krajiny. Pri realizácii činností podľa predkladaného strategického dokumentu, ktorými by boli zasiahnuté biotopy európskeho významu vrátane prioritných biotopov a biotopy národného významu budú tieto zásahy do identifikovaných biotopov regulované v zmysle § 6 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Z dôvodu rizika šírenia inváznych druhov rastlín a živočíchov je nevyhnutné rešpektovať zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášku MŽP SR 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Pri dodržaní záväzných regulatívov konceptu ÚPN Udiča a platných právnych predpisov v oblasti starostlivosti o životné prostredie s dôrazom na zákon 543/2003 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa nepredpokladajú významné vplyvy na faunu, flóru a biotopy.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Štruktúra a využívanie krajiny, scenéria krajiny

ÚPN Udiča bude pôsobiť na štruktúru a využívanie krajiny. Do riešeného územia umiestňuje nové plochy pre rodinné domy, občiansku vybavenosť, šport a rekreáciu, agroturistiku, pohrebiská a sady. Súčasná krajinná štruktúra je výsledkom dlhodobého pôsobenia antropického tlaku na krajinu, veľkosť ktorého ovplyvňuje mieru stability a kvality. Rozvojové plochy by mali byť navrhované kompaktne so súčasnou krajinnou štruktúrou v nadväznosti na zastavané územie a poľnohospodársku pôdu.

Navrhovaná urbanistická koncepcia sídla a jeho miestnych častí rešpektuje nasledovné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce :

- rešpektuje historicky založenú urbanistickú kompozíciu sídla založenú na princípe prícestnej dediny s ustálenou urbanistickou štruktúrou;
- rešpektuje hlavnú kompozičnú os, za ktorú je považovaný dopravný koridor cesty III/1976 smer Horná Maríková;
- posilňuje význam Marikovského potoka ako výrazného prírodného formotvorného prvku s možnosťou intenzívnejšieho zapojenia do urbanizovanej štruktúry obce;
- navrhuje revitalizáciu a regeneráciu prostredia formou dotvárania uzlových priestorov (centrá spoločenských aktivít) pri zachovaní všetkých kultúrno-historických hodnôt prostredia a jednotlivých objektov architektúry;
- navrhované urbanizované prostredie v jednotlivých urbanistických celkoch Malá Udiča, Veľká Udiča, Upohlav, Uhry, Prosné koncipuje s rešpektovaním prírodných danosti krajinného reliéfu a využívaním výhľadov a priehľadov na fenomény krajinno – prírodného prostredia;
- urbanizované prostredie rieši s ohľadom na krajinno-prírodné prostredie vo všetkých sídelných častiach obce Udiča;
- rešpektuje, zachováva a podporuje funkciu verejnej zelene v obci;
- navrhuje trasovanie nových komunikácií s ohľadom na ich formotvornú funkciu nového urbanizovaného prostredia.

Navrhovaná urbanistická koncepcia rozvoja obce Udiča rieši a primerane rozvíja všetky sídelné časti, každú podľa jej špecifických potrieb. Rešpektuje charakter potočnej dediny s prícestnou zástavbou a obhospodarovanou krajinou s prechodom ku horskému krajinnému prostrediu Javorníkov. Marikovský potok pretekajúci územím zo severozápadu na juh sa chápe ako hlavná prírodná urbanizačná os, ktorá viaže na seba ťažiskové priestory obce v k. ú. Udiča a v k. ú. Prosné.

Zástavba musí zodpovedať vidieckemu charakteru sídla, rázu krajiny a zabezpečovať zdravé bývanie. Zástavbu orientovať na logické usporiadanie a dotváranie urbanistických štruktúr obce so zámerom zachovať charakter integrovaného so zreteľom na morfologické a geografické podmienky územia a ekologické kvality krajiny.

ÚPN Udiča v rámci zastavaného územia nenavrhuje zásadnú zmenu v priestorovom usporiadaní územia obce, nadväzuje na už založené priestorové a funkčné usporiadanie územia.

Koncept ÚPN Udiča navrhuje v niektorých lokalitách s výskytom krajinných prvkov rozvoj obytného územia (ide napr. o lokality č. 26, č. 29). Cez tieto lokality prechádzajú drobné vodné toky, ktoré je potrebné zachovať. V záväzných zásadách a regulatívoch je potrebné uviesť v časti E.3 zásady a regulatívy OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, že je potrebné zachovať prirodzené meandrovanie vodných tokov, nezasahovať do brehových porastov, neznižovať zastúpenie nelesnej drevinovej vegetácie, zachovať miestne významné krajinné prvky ako sú mokrade, remízky, významné solitérne rastúce stromy a zamedziť v týchto územiach novú výstavbu. Prepojenie lokalít č. 26 a č. 29, tak ako sa navrhuje vo variante B je z hľadiska vplyvov na krajinu nevhodné. Odporúčame zvážiť vylúčenie lokality č. 26 z návrhu.

V okolí lokality č. 30 sa nachádzajú prvky nelesnej drevinovej vegetácie, ktorých zachovanie je dôležité aj z dôvodu svahovitosti terénu a možnej akumulácie vody z povrchového odtoku. Tieto krajinné prvky podporujú schopnosť pôdy zadržiavať vodu. Uvedené prvky krajinnej štruktúry je potrebné rešpektovať. Mozaiky nelesnej drevinovej vegetácie, ovocných sadov a trvalých trávnych porastov na svahoch v lokalite č. 22, č. 23 a č. 27 odporúčame ponechať ako prírodné územie a nezastavovať. Lokalita č. 73 je vo variante A vylúčená, odporúčame tento variant. Ponechať mozaikovú štruktúru krajine a nenavrhovať územie na zastavanie odporúčame aj v lokalitách č. 51 a č. 52.

Čo sa týka vplyvu na scenériu krajiny v blízkosti PR Klapy za nevhodné považujeme umiestnenie lokality č. 53 na lúčnych porastoch pod lesom, ktorá je situovaná v ochrannom pásme lesa. Negatívne pôsobí aj umiestnenie lokality č. 50 voľnej krajine.

Vo vyšších polohách osady Uhry je územie využívané prevažne na rekreačné účely formou záhradkárčenia, chatovej a chalupníckej rekreácie. Postupne sa tieto lokality transformujú na bývanie v rodinných domoch. Koncept ÚPN Udiča celú túto miestnu časť rieši ako územie obytnej a rekreačnej funkcie. Čo sa týka prípustných funkcií využitia územia pre plochy individuálnej chatovej rekreácie je v týchto lokalitách zadefinovaná potreba rešpektovať územie Uhrov ako územie typických krajinných štruktúr a podporiť doterajší spôsob hospodárenia na pozemkoch. Pre funkčné využitie bývania by sa v prípustnom využití pre tieto lokality takisto mala objaviť potreba rešpektovať územie Uhrov ako územie typických krajinných štruktúr. Pri návrhu novej výstavby je potrebné zachovávať mozaikovú krajinnú štruktúru (lúk, pasienkov, záhrad, ornej pôdy a NDV). Tvorba krajiny v riešenom území musí byť zameraná na zachovanie lesnej krajiny a vidieckeho osídlenia s typickými mozaikami krajinnej zelene.

Z hľadiska ekologickej stability je riešené územie pomerne stabilizované, pričom najstabilnejšie prvky sú lesné ekosystémy, lúčne biotopy a pasienky, nelesná drevinová vegetácia a brehové porasty. Je potrebné realizovať vhodné manažmentové opatrenia tak, aby bola ekologická stabilita krajiny zachovaná. Textová časť konceptu ÚPN Udiča obsahuje návrh ekostabilizačných opatrení, ktoré je nevyhnutné rešpektovať. Odporúčame doplniť do ÚPN Udiča ďalšie navrhované ekostabilizačné opatrenia uvedené v časti Navrhované ďalšie ekostabilizačné opatrenia pre urbanizované prostredie. Po ich doplnení odporúčame zapracovať všetky ekostabilizačné opatrenia do záväznej časti ÚPN Udiča vo forme zásad a regulatívov.

Koncept riešenia dopĺňa do územia nové plochy sadov, ktoré sú vhodným prvkom krajinnej štruktúry s významnou ekostabilizačnou funkciou. V rámci obytných plôch sa navrhuje zachovať pás zelene medzi chodníkom a oplotením pozemkov, v rámci plôch skladového hospodárstva, odpadového hospodárstva a zariadení technickej infraštruktúry sa navrhuje vytvoriť vnútro-areálovú izolačnú zeleň v objeme minimálne 7% plochy každého podniku, navrhuje sa zabezpečiť výsadbu ako aj

následnú starostlivosť o ochrannú a izolačnú zeleň v blízkosti frekventovaných komunikácií. Odporúčame doplniť do ÚPN Udiča ďalšie navrhované ekostabilizačné opatrenia uvedené v časti Navrhované ďalšie ekostabilizačné opatrenia pre urbanizované prostredie. Opatrenia, ktoré sú zamerané na zvyšovanie miery ozelenenia v urbanizovanom prostredí, zabezpečia zachovanie a zvýšenie podielu stabilných prvkov v rámci navrhovaného rozvojového územia.

Nepredpokladá sa, že by koncept ÚPN Udiča výrazne negatívne ovplyvnil charakter súčasnej krajinnej štruktúry, využívanie územia a jeho ekologickú stabilitu. Navrhovaná koncepcia rozvoja po zapracovaní pripomienok a odporúčaní by nemala spôsobiť závažné negatívne ovplyvnenie krajinnej scenérie a krajinného obrazu. Očakáva sa mierne negatívny vplyv na krajinu, ktorý bude prijateľný za predpokladu rešpektovania navrhovaných ekostabilizačných opatrení a záväzných zásad a regulatívov. Vhodnejší z hľadiska vplyvov na štruktúru krajiny je variant A.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

V obci Udiča sa nachádza územie európskeho významu SKUEV0581 Klapy, ktoré je zároveň prírodnou rezerváciou s piatym stupňom ochrany prírody PR KLAPY. Ostatné územie sa nachádza v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v 1. stupni ochrany.

Vplyvy na územia siete NATURA 2000

V zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa v riešenom území nenavrhujú žiadne rozvojové plochy na vyhlásených chránených územiach európskej siete NATURA 2000, medzi ktoré patrí SKUEV0581 Klapy.

Vplyvy na Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Existujúce a navrhované prvky ÚSES musia byť rešpektované v textovej a grafickej časti ako územia s ekostabilizačnou funkciou. Súčasťou ÚPN Udiča musia byť opatrenia na zabezpečenie ich ekostabilizačnej funkcie.

Podľa aktuálne platnej dokumentácie RÚSES **Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Považská Bystrica a Púchov** (SAŽP, 2005) sa v riešenom území nachádzajú prvky RÚSES:

Nadregionálny biokoridor – NRBk II Váh.
Regionálny biokoridor – RBk V - Klapy – Lopatiná – Brusné
Regionálny biokoridor – HBk XII Potok Maríkovka
Regionálne biocentrá – RBc 14 Klapy - Lopatiná
Ekologicky významný segment krajiny - EVSK 7 - Dielnica – Zapadliská
Ekologicky významný segment krajiny - EVSK 11 – Rieka Váh

V texte konceptu ÚPN sa mylne uvádza, že v území sa nachádza regionálne biocentrum rieka Váh, ide o nadregionálny biokoridor NRBk II Váh. Regionálne biocentrum Váh podľa aktuálne platného RÚSES (SAŽP, 2005) nebolo vymedzené. Ďalej sa tu nachádza regionálne biocentrum RBc 14 Klapy – Lopatiná, ktoré je potrebné spomenúť v texte. V texte doplniť aj popis regionálneho biokoridoru – RBk V - Klapy – Lopatiná – Brusné a ekologicky významných segmentov EVSK 7 - Dielnica – Zapadliská

a EVSK 11 – Rieka Váh. Výkres č. 5) *Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely, ochrana prírody a krajiny* neobsahuje prvky RÚSES z aktuálne platného RÚSES (SAŽP, 2005). Prvky RÚSES z aktuálne platnej dokumentácie RÚSES Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Považská Bystrica a Púchov (SAŽP, 2005) požadujeme doplniť do textovej a grafickej časti v návrhu ÚPN Udiča.

Nadregionálny biokoridor – NRBk II Váh - koncept ÚPN Udiča nenavrhuje žiadne rozvojové plochy, ktoré by boli v prekryve s uvedeným prvkom RÚSES.

Regionálny biokoridor – RBk V - Klapy – Lopatiná – Brusné - koncept ÚPN Udiča nenavrhuje žiadne rozvojové plochy, ktoré by boli v prekryve s uvedeným prvkom RÚSES.

Regionálny biokoridor – HBk XII Potok Maríkovka - koncept ÚPN Udiča nenavrhuje žiadne rozvojové plochy, ktoré by boli v prekryve s uvedeným prvkom RÚSES. Čo sa týka potoku Maríkovka je nevyhnutné rešpektovať ochranné pásmo toku, ktoré je stanovené v šírke min. 6 m od brehovej čiary obojstranne.

Regionálne biocentrá – RBc 14 Klapy - Lopatiná - koncept ÚPN Udiča navrhuje rozvojové plochy v rámci vymedzeného biocentra. Koncept ÚPN Udiča celú miestnu časť Uhry, ktorá sa nachádza v rámci vymedzeného biocentra, rieši ako územie obytnej a rekreačnej funkcie. Čo sa týka prípustných funkcií využitia územia pre plochy individuálnej chatovej rekreácie je v týchto lokalitách zadefinovaná potreba rešpektovať územie Uhrov ako územie typických krajinných štruktúr a podporiť doterajší spôsob hospodárenia na pozemkoch. Pre funkčné využitie bývania by sa v prípustnom využití pre tieto lokality takisto mala objaviť potreba rešpektovať územie Uhrov ako územie typických krajinných štruktúr. Pri návrhu novej výstavby je potrebné zachovávať mozaikovú krajinnú štruktúru (lúk, pasienkov, záhrad, ornej pôdy a NDV).

Ekologicky významný segment krajiny - EVSK 7 - Dielnica – Zapadliská - koncept ÚPN Udiča nenavrhuje žiadne rozvojové plochy, ktoré by boli v prekryve s uvedeným prvkom RÚSES

Ekologicky významný segment krajiny - EVSK 11 – Rieka Váh - koncept ÚPN Udiča navrhuje lokalitu č. 41, ktorá je v prekryve s EVSK 11 na funkčné využitie pre šport a rekreáciu. Podľa konceptu ÚPN Udiča sa na lokalite navrhuje vytvoriť podmienky pre vodné športy. V koncepte ÚPN Udiča sa akceptuje živelne vzniknutý existujúci areál vodných športov (lokalita č. 49) na ostrove zasahujúcom do rieky Váh, rozvoj tohto areálu sa nenavrhuje. V prípade lokality č. 41 bude potrebné v ÚPN Udiča zabezpečiť, aby v tejto polohe nenastala podobná situácia.

Aktuálne je na Okresnom úrade Považská Bystrica, odbore starostlivosti o životné prostredie zverejnený nový aktualizovaný RÚSES okresu Považská Bystrica (SAŽP, 2020), ktorý je v štádiu pripomienkovania. Po jeho schválení bude potrebné rešpektovať nové navrhované prvky ako aj opatrenia pre územie obce Udiča. Dokumentácia je zverejnená na: https://www.minv.sk/?okresne-urady-klientske-centra&urad=15&odbor=10.

Závažné negatívne vplyvy ÚPN Udiča na ochranu prírody a krajiny a na prvky ÚSES sa pri akceptovaní navrhovaných opatrení, zásad a regulatívov a dodržiavaní platnej legislatívy nepredpokladajú. Koncept ÚPN Udiča musí rešpektovať a premietnuť aktuálne platný RÚSES do textovej a grafickej časti.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje nehnuteľné národné kultúrne pamiatky ako aj požiadavky z hľadiska ochrany archeologických nálezísk. Koncept ÚPN obce vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv.

Ochrana kultúrno-historických hodnôt je riešená a zároveň i zakotvená v záväznej časti, 7.1) E.1 zásady a regulatívy ZACHOVANIA KULTÚRNO-HISTORICKÝCH HODNÔT

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok je v obci Udiča okrem uvedených NKP v koncepte ÚPN Udiča evidovaná aj NKP č. 2220/1 Hrádok Predná Hôrka. Uvedené odporúčame preveriť a doplniť do textovej a grafickej časti ÚPN. Je potrebné zohľadniť aj v záväznej časti - E.1 zásady a regulatívy ZACHOVANIA KULTÚRNO-HISTORICKÝCH HODNÔT. Všetky NKP je vhodné graficky znázorniť aj vo výkrese č. 2) *Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia.*

S podmienkou dodržiavania navrhovaných zásad a regulatívov koncept ÚPN Udiča nebude mať žiadny vplyv na kultúrne a historické pamiatky, ani archeologické náleziská.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Realizácia stavieb a činností podľa konceptu ÚPN Udiča nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12. Iné vplyvy.

Iné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu neboli v rozsahu tohto hodnotenia zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie musia byť rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 57/2013 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov

- Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach
- Zákon č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon NR SR č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zmien a doplnkov
- Vyhláška MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii
- Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý ma dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III:, podkapitolách 1. – 12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa okrem pôdy nepredpokladajú významnejšie negatívne vplyvy, t. j. vplyvy s bodovým hodnotením 3 – 5. Všetky ostatné predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 - 2. Z hodnotenia vplyvov vychádza ako prijateľnejší variant A.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi, nakoľko prevažujú nepriame vplyvy. Konkrétne návrhy investičných projektov možno stotožniť s priamymi vplyvmi, potenciálne dopady navrhovaného funkčného využitia klasifikujeme ako nepriame vplyvy. Nasledovné hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno preto považovať len za orientačné.

Tabuľka 14: Súhrnné hodnotenie významnosti očakávaných vplyvov variantov A a B na životné prostredie

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť Variant A	Významnosť Variant B
Vplyvy na obyvateľstvo	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	2 1	2 1
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	bez vplyvu	0	0
Vplyvy na klimatické pomery	negatívny nepriamy	1	2
Vplyvy na ovzdušie	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	1 0 - 1	1 0 - 1
Vplyvy na vodné pomery	negatívny nepriamy	1	2
Vplyvy na pôdu	pozitívny priamy negatívny priamy	1 3	1 3 - 4
Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	1 1	1 1
Vplyvy na krajinu	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	1 2	1 2
Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	1 2	1 2

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť Variant A	Významnosť Variant B
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská	bez vplyvu	0	0
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	bez vplyvu	0	0
Iné vplyvy	bez vplyvu	0	0

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

V textovej časti Konceptu ÚPN Udiča sú stanovené záväzné regulatívy vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja (1998) v znení zmien a doplnkov č. 1 - 3).

Na riešené územie a záujmové územie územného plánu obce Udiča sa vzťahujú priamo aj nepriamo nasledovné záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia kraja (číslovanie regulatívov je prevzaté z aktualizovaného ÚPN – VÚC):

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany prírody a krajiny, ochrany poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a v oblasti vytvárania a udržania ekologickej stability

5.1 rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu.

5.2 realizovať systémy správneho využívania poľnohospodárskych pôd a ich ochranu pred eróziou, zaburinením, nadmernou urbanizáciou, necitlivým riešením dopravnej siete a pred všetkými druhmi odpadov,

5.3 obhospodarovať lesné pozemky v súlade s platnými programami starostlivosti o lesy,

5.4 v jednotlivých okresoch kraja spravovať neproduktívne a nevyužiteľné pozemky podľa stanovištne vhodných manažmentových opatrení pre obnovu prirodzených biotopov,

5.5 podporovať riešenie eróznych problémov, ktoré je navrhované v rámci pozemkových úprav a projektov miestneho územného systému ekologickej stability, prostredníctvom remízok, protieróznych pásov a vetrolamov, v oblastiach Myjavskej pahorkatiny, Bielych Karpát, Malých Karpát, Strážovských vrchov , Javorníkov a Považského Inovca,

5.6 v územnoplánovacích dokumentáciách obcí zabezpečovať vypracovanie miestneho územného systému ekologickej stability predovšetkým v okresoch Prievidza a Partizánske (oblasť hornej Nitry),

5.7 obmedzovať reguláciu, zmenu vodného režimu a melioráciu pozemkov v kontakte s chránenými územiami a mokraďami,

5.8 vytvárať podmienky pre zastavenie procesu znižovania biodiverzity v celom území kraja,

5.9 podporovať opatrenia na sanáciu a rekultiváciu zosuvných a opustených ťažobných, poddolovaných území a začleniť ich do funkcie krajiny. V oblasti flyšových hornatín a vrchovín ponechať zosuvné mokrade v prirodzenom režime,

5.11 postupne riešiť problematiku budovania spevnených a nespevnených lesných ciest tak, aby nedochádzalo k erózii pôd na svahoch,

5.12 revitalizovať priestory so zmenenou krajinnou štruktúrou podľa osobitných revitalizačných programov,

5.15 uplatňovať opatrenia na zlepšenie stavu kvality ovzdušia na území TSK, ktoré vyplývajú z aktuálnej platnej legislatívy v tejto oblasti (Programy na zlepšenie kvality ovzdušia, Akčné plány)

5.15.1 zohľadňovať pri rozvoji urbanizácie pôsobenie hluku z dopravy a v prípade potreby navrhovať protihlukové opatrenia,

5.15.2 podporovať účinnú a postupnú sanáciu starých environmentálnych záťaží, vrátane banských diel,

5.15.3 klásť dôraz na situovanie bývania mimo území s vysokým radónovým rizikom, resp. pred výstavbou stanoviť výšku radónového rizika

5.15.4 pri návrhu výstavby priemyselných areálov na dotyku s obytnou zónou zabezpečiť ochranu vnútorného prostredia budov a priľahlého vonkajšieho chráneného územia pred hlukom z vonkajšieho prostredia,

5.15.5 pri návrhu, výstavbe alebo podstatnej rekonštrukcii dopravných stavieb zabezpečiť, aby hluk v súvisiacom vonkajšom alebo vnútornom prostredí neprekročil najvyššie prípustné hodnoty

5.16 Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností a najmä v osobitne chránených častiach prírody a krajiny (v zmysle územnej ochrany, sústavy NATURA 2000 a pod.), biotopov európskeho a národného významu," prvkoch územného systému ekologickej stability, NECONET, zvlášť biotopoch osobitne chránených a ohrozených druhov bioty, mokradí a voľne žijúcich živočíchov. Využívanie územia zosúladiť s funkciou ochrany prírody a krajiny.

5.17 podporovať alternatívne poľnohospodárstvo v chránených územiach podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, v ochranných pásmach vodárenských zdrojov,

5.18 v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou zabezpečiť protieróznu ochranu pôdy prevažne v oblastiach Myjavskej pahorkatiny, Bielych Karpát, Malých Karpát, Strážovských vrchov, Považského Inovca, Tríbeča, Vtáčnika, Javorníkov.

5.19 odstrániť skládky odpadov lokalizované v chránených územiach prírody

5.21 v spolupráci s orgánmi ochrany prírody revitalizovať upravené vodné toky, kompletizovať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásu domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov zvýšením podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky na realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov

5.22 venovať pozornosť revitalizácii jestvujúcich potokov a prinávráteniu funkcie čiastočne likvidovaným resp. nevhodne upraveným tokom na riešenom území - zvlášť mimo zastavané územie obcí (zapojenie pôvodných ramien, vážin, prírodných úprav brehov a pod. - napr. Dudváh, Biely potok, apod.), vysadiť lesy v nivách riek na plochách náchylných na eróziu, chrániť mokrade, spomaliť odtok vôd v upravených korytách

5.24 usmerniť v súlade s ochranou životného prostredia, poľnohospodárskej pôdy a vodohospodárskymi záujmami, ťažbu štrkopieskov v alúviu Váhu s uprednostnením ťažby vo vodných nádržiach alebo v korytách tokov oproti ťažbe z porasteného terénu

5.26 rešpektovať pri výstavbe v obciach na území kraja inundačné územia vodných tokov, ktoré sú ohrozené povodňami a vymedziť ich ako neprípustné z hľadiska umiestňovania novej zástavby,

5.27 minimálne zasahovať do vodného režimu lužných lesov v oblastiach Váhu a jeho prítokov, aby nedochádzalo k odumieraniu lesných porastov,

5.28 dopĺňať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásov pôvodných domácich druhov drevín a krovín pozdĺž vodných tokov; budovať zatieňovacie pásy zelene pozdĺž odkrytých vodných tokov,

5.29 rešpektovať zaplavované pobrežné pozemky neohrádzovaných vodných tokov, ochranné pásma hrádzí a tokov, inundačné územia, kde podľa okolností uplatňovať predovšetkým trávne, travinno-bylinné porasty,

5.30 podporovať revitalizáciu vodných tokov, upravených vodných tokov a priľahlých pobrežných pozemkov z dôvodov vodohospodárskych, ekostabilizačných, krajinotvorných a estetických funkcií,

5.31 Zamedziť vzniku prívalových vôd v území napr:

- navrhovať systémy poldrov, záchytných priekop, retenčných nádrží v krajine a vhodné systémy terénnych úprav
- minimalizovať výstavbu spevnených plôch v krajine

5.32 Podporovať zadržiavanie zrážkových vôd v území, formou prírodných retenčných nádrží, jazierok, budovaním občasných vodný h plôch plnených len zrážkami, dopĺňaním plôch zelene
5.33 Nepovoľovať rozvoj osídlenia v zosuvných územiach, vyznačiť ich v územných plánoch obcí a rešpektovať ich ako nezastaviteľné územie
5.34 zvyšovať mieru zastúpenia prírodných prvkov v zastavaných územiach najmä vo verejných priestoroch; rozvíjať krajinnú zeleň v zastavaných územiach i vo voľnej krajine.
5.35 Územnoplánovacími nástrojmi presadzovať realizáciu adaptačných opatrení na zmenu klímy v zastavaných územiach obcí.

Súčasťou Záväznej časti konceptu ÚPN Udiča je návrh zásad a regulatívov zachovania kultúrnohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene (E) ako aj zásad a regulatívov starostlivosti o životné prostredie (F).

Koncept ÚPN obce Udiča v záväznej časti definuje:

E) ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY

E.1 ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNO-HISTORICKÝCH HODNÔT

Rešpektovať všetky nehnuteľné národné kultúrne pamiatky obce Udiča zapísané v ÚZPF SR, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia zákona NR SR č. 49/ 2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení n.p. :

779/1 Rímskokatolícky kostol sv. Matúša
780/1 Rímskokatolícka fara
3251/1 Pamätník padlých

- v bezprostrednom okolí kultúrnej pamiatky nevykonávať stavebnú činnosť, ktorý by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnych pamiatok, jedná sa o priestor 10 m od obvodového plášťa stavby, alebo od hranice pozemku, ak je predmetom ochrany pozemok (park);
- dbať o zachovanie väzieb k objektom cenným z kultúrnohistorického hľadiska, zachovávať priehľady na architektonické a prírodné solitéry, umocňovať použité kompozičné princípy a povyšovať aj týmto spôsobom význam a hodnotu zachovaných pamiatok pre ľudské spoločenstvo, pestovanie jeho vzťahu k histórii a umeniu;
- v doline, v ktorej sa obec Udiča nachádza sú evidované archeologické nálezy z viacerých historických období a teda pri realizácii stavieb podľa ÚPN je možné, že pri zemných prácach budú zistené archeologické situácie, kedy podmienkou pre vydanie stavebného povolenia bude v oprávnených prípadoch požiadavka na zabezpečenie archeologického výskumu a podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia bude vydanie záväzného stanoviska podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona;
- v prípade zistenia nálezov je potrebné postupovať podľa § 41 odseku 4 zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a § 127 zákona číslo 50/1967 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku;
- v zmysle ustanovenia § 14 ods. 4 pamiatkového zákona, obec môže rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce (info na: www. culture.gov.sk).

E.2 OCHRANA A VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV

V katastrálnom území obce Udiča rešpektovať :

- **PR Prírodná rezervácia Klapy** (654 m n. m.), o výmere 6,2 ha. Bola vyhlásená Vyhláškou MŽP SR č.83/1993 z 23. marca 1993. Platí v nej 5. stupeň ochrany podľa §16 zákona o ochrane prírody a krajiny a 100m smerom von od hranice PR platí tretí stupeň ochrany podľa §14 uvedeného

zákona. Na identickom území (parcela KN-C č. 2356) a rovnakým stupňom ochrany sa nachádza ako súčasť sústavy **Natura 2000** navrhované územie európskeho významu **SKUEV0581 Klapy.**

- ***Nadregionálny biokoridor Váh*** – staré koryto, vrátane VN Nosice - vedie údolím Váhu. Má interkontinentálny význam z hľadiska migrácie vodnej fauny a avifauny.
- ochranné pásma hygienickej ochrany vodárenských zdrojov (Klapy),

E.3 OCHRANA PRÍRODY A TVORBY KRAJINY

V návrhovom období je potrebné :

- rešpektovať a chrániť prvky sústavy NATURA 2000 vrátane biotopov európskeho a národného významu:
- územie európskeho významu **Klapy SKUEV0581**, ktoré je zároveň prírodnou rezerváciou s piatym stupňom ochrany prírody **PR KLAPY**,
- územie obce sa nachádza v chránenej vodohospodárskej oblasti – **CHVO Beskýd a Javorníkov**,

E.4 VYTVÁRANIE A UDRŽIAVANIE EKOLOGICKEJ STABILITY

Ekologickú stabilitu územia zabezpečovať rešpektovaním a dotváraním prvkov ekologickej stability územia, ktorými sú najmä:

Biocentrá : Regionálne biocentrum Rieka Váh. Brehové porasty so súvislým zápojom sú vyvinuté v severnej a južnej časti trasy.

Regionálne biocentrum RBc 22 Klapy-Lopatina, s jadrom - prírodná rezervácia **PR Klapy**.

Biokoridoriy: Nadregionálny biokoridor Váh – staré koryto, má interkontinentálny význam z hľadiska migrácie vodnej fauny a avifauny. Lemuje južnú časť územia obce

Regionálny hydrický biokoridor lemuje Marikovský potok

V návrhovom období zohľadniť všeobecné opatrenia a regulatívy, formulované v RÚSESe okresu Považská Bystrica vzťahujúce sa k riešenému územiu:

- zachovať hodnotnú zeleň v intraviláne obce i voľnej krajine, doplniť plochy pre verejnú a izolačnú zeleň;
- zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia - a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj;
- dotvoriť hydrické biokoridory vymedzením vsakovacích pásov a brehových porastov v šírke min. 10 m; obmedziť stavebnú činnosť v priestore hydrických biokoridorov;
- rekultivovať plochy, devastované skládkami odpadov;
- pri výsadbe uprednostniť ekologicky vhodné domáce druhy drevín, vylúčiť výsadbu nepôvodných inváznych druhov drevín;
- rešpektovať neintezifikované, ale zároveň obhospodarované lúky, pasienky a lúčne sady;
- podporovať a rozvíjať extenzívnejšie spôsoby hospodárenia, kombinovať údržbu TTP kosením a vypásaním s cieľom zachovať biodiverzitu lúčnych ekosystémov a obmedziť zarastanie náletovými drevinami;
- rešpektovať a chrániť lesné porasty a ich ochranné pásmo, minimalizovať zásahy do ochranného pásma;
- zabezpečiť v zmysle platnej legislatívy likvidáciu inváznych druhov rastlín, ktoré sa v katastrálnom území vo väčšej miere vyskytujú a negatívne ovplyvňujú prirodzené druhové zloženie ekosystémov a ekologickú stabilitu územia.

F) ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

F.1 OCHRANA VODY

Rešpektovať:

Chránená vodohospodárska oblasť *(zák.č.364/2004 Z. z. o vodách)*

Riešené územie patrí do chránenej vodohospodárskej oblasti CHVO Beskydy a Javorníky.

Minerálne pramene

V Udiči sa nachádza Kyselka na pasienku prameň PB-20 Veľká Udiča a Kyselka v lese I. prameň.

F.2 OCHRANA PÔDY

Z hľadiska racionálneho využívania pôdneho fondu uplatňovať zásady:

- záber najkvalitnejších pôd na nepoľnohospodárske aktivity umožňovať len na základe opodstatneného, spoločensky zdôvodneného záujmu,
- kvantifikovať reálnu úroveň kontaminácie pôdy,
- obmedziť pestovanie plodín na priamy konzum na kontaminovaných pôdach,
- znížiť zaťaženie pôdy cudzorodými látkami,
- Chrániť poľnohospodársku pôdu
- na PPF ohrozenom eróziou zabezpečiť zmenu využitia na trvalé kultúry, účelovú zeleň, prípadne realizovať malooblokové využitie PPF s realizáciou protieróznych opatrení

F.3 OCHRANA OVZDUŠIA

Z hľadiska zlepšenia kvality ovzdušia je potrebné uplatňovať zásady :

- rešpektovať ustanovenia zákona 137/2010 Z. z. o ovzduší a súvisiacej legislatívy;
- uvažovať so zmenou palivovej základne z pevného paliva na alternatívne zdroje energií;
- systematicky znižovať emisie základných znečisťujúcich látok s dôrazom na SO_2, Co_2, NO_x, skleníkové plyny, tuhé emisie, prchavé organické zlúčeniny, perzistentné organické látky, ťažké kovy a iné látky poškodzujúce ozónovú vrstvu;
- neumiestňovať do existujúcich výrobných území zariadenia a prevádzky so stredným alebo veľkým zdrojom znečistenia ovzdušia;
- zabezpečiť výsadbu ako aj následnú starostlivosť o ochrannú a izolačnú zeleň v blízkosti frekventovaných komunikácií.

F.4 RADÓNOVÉ RIZIKO

Na základe zatriedenia územia podľa radónového rizika (Atlas krajiny SR, 2002) patrí riešené územie do oblasti nízkeho až stredného stupňa radónového rizika. Stupeň radónového rizika vyjadruje riziko prenikania radónu z geologického podložia do stavebných objektov. Stredný a vysoký stupeň radónového rizika je podnetom na uskutočnenie protiradónových opatrení pred výstavbou :

- vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- podľa § 132 ods. 1 zák. č. 87/2018 Z.z. každý, kto projektuje alebo stavia bytovú budovu určenú na predaj alebo prenájom alebo nebytovú budovu určenú na poskytovanie služieb [(§ 130 ods. 1 písm. b) a c)], je povinný vykonať také preventívne opatrenia, aby objemová aktivita radónu vo vnútornom ovzduší budovy počas pobytu osôb v priemere za kalendárny rok neprekračovala referenčnú úroveň 300 Bq.m-3 za kalendárny rok.

Ak preváži záujem o výstavbu v oblasti stredného radónového rizika, stavby budovať bez pivničných priestorov, nebudovať stavby s rekuperačnou technológiou a zároveň stavebnými úpravami zamedziť prenikanie radónu do obydlia a pod.

F.5 ZOSUVY

V riešenom území obce Udiča je zaregistrované celkovo až 41 svahových deformácií (4 aktívne, 17 potenciálnych, 20 stabilizovaných), ktoré obmedzujú ďalšie využitie územia.
Existujúce svahové deformácie sú zaradené do rajónu nestabilných území s vysokým a stredným stupňom náchylnosti územia k aktivizácii. Územie je veľmi citlivé na negatívne antropogénne zásahy. V území bezprostredného okolia zaregistrovaných svahových deformácií existuje možnosť rozšírenia súčasných zosuvov.
Na webových stránkach sú dostupné aj informácie o zmapovaných a zaregistrovaných svahových deformáciách;
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv,
http://mapserver.geology.sk/zosuvy/

F.6 POVODŇOVÉ RIZIKO

V území obce Udiča uplatňovať nasledovné protipovodňové opatrenia:

- optimalizáciu spôsobu obrábania pôdy a optimalizáciu spôsobov a druhovej skladby výsadby pre spomalenie prívalového odtoku vody z povodia;
- realizovať úpravy a opatrenia v lesoch aj mimo lesov podporujúce prirodzenú akumuláciu vody;
- permanentne udržiavať v dobrom stave systémy kanálov na zachytávanie a odvádzanie povrchovej vody v intravilánoch obcí. Systematicky venovať pozornosť udržiavaniu prietokovej kapacity vodných tokov, odstraňovať nánosy z korýt a nevhodné porasty z brehov (opatrenia na ochranu pred povodňami podľa § 4 ods. 2 písm. e) zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami);
- v rámci povodňových prehliadok vykonávaných podľa § 13 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami sústavne venovať pozornosť objektom, ktoré obmedzujú plynulé prúdenie vody a zachytávajú vodou unášané predmety, čo máva za následok vytváranie bariér a vylievanie vody na územia vedľa vodných tokov;
- je nevyhnutné realizovať organizačné, agrotechnické, biologické a technické opatrenia na obmedzenie splavovania humusového horizontu z poľnohospodárskej a lesnej pôdy náchylnej k vodnej erózii a to nielen z dôvodu ochrany pred povodňami;
- podľa Rozvojového programu investícií SVP š.p. na roky 2017 – 2020 realizovať pripravené opatrenia Udiča – Prosné: Úprava toku Marikovský potok.

Koncept ÚPN obce Udiča v textovej časti definuje nasledovné ekostabilizačné opatrenia:

NÁVRH EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

NÁVRHY POĽNOHOSPODÁRSKEHO VYUŽITIA ÚZEMIA

- intenzívne využívané plochy polí je možné naďalej obrábať doteraz používaným spôsobom,
- minimalizovať používanie pesticídov a umelých hnojív vo voľnej krajine, kde hrozí kontaminácia prostredia a znečistenie zdrojov minerálnych a liečivých vôd.
- zachovať mimolesnú drevinovú vegetáciu, ktorá z ekologického hľadiska zvyšuje biodiverzitu prostredia,
- priebežne obnovovať sady a chrániť pôvodné kultivary ovocných drevín,
- vhodné je naďalej pasienky extenzívne využívať (pastva oviec), pričom je nutné košariská prekladať a tým zabrániť erózii pôdy a šíreniu nitrofilných a konkurenčne silnejších druhov vo vegetácii,
- Pri extenzívnom a polointenzívnom pasení je dôležité striedať pasienky a ponechať im dostatočný čas na obnovu, čím sa taktiež zabráni šíreniu druhov nitrofilných a druhov znášajúcich zošľap.

- pastvu je vhodné kombinovať s kosením porastov, čím sa zabráni sukcesii vegetácie a nežiadúcemu šíreniu burinných druhov, ktoré nie sú spásané a šíria sa do voľnej krajiny,
- pri kosení odstraňovať biomasu,
- za účelom obmedzenia sukcesie vegetácie vo voľnej krajine sa doporučuje kosiť a vypásať aj plochy zarastené najmä s *Calamagrostis sp.* (smlz), čiže lokality s výskytom vysokobylinných druhov tráv
- je nutné zabrániť šíreniu nepôvodných, inváznych druhov v rámci poľnohospodárskych pozemkov a systematicky ich porasty likvidovať biologickým spôsobom bez použitia chemikálií
- nepoužívať alochtónne druhy tráv pri prípadných rekultiváciách, v takom prípade využiť nastieľanie z pôvodných druhov tráv,
- redukovať prípadné šírenie náletu drevín a tým zabrániť zarastaniu územia.
- nenarušovať vodný režim v krajine,

NÁVRHY LESOHOSPODÁRSKEHO VYUŽITIA ÚZEMIA

- hospodárenie v lesných porastoch a ťažbu je potrebné vykonávať jemnejším spôsobom,
- je potrebné zachovávať poloprirodzené a prirodzené porasty,
- druhové zloženie vysádzaných hospodárskych lesov orientovať na rôznoveké porasty so zmiešaným druhovým zložením z autochtónnych drevín,
- nepoužívať chemické prostriedky proti škodcom,

NÁVRHY OCHRANY PRÍRODNÝCH A KULTÚRNYCH HODNÔT

- z hľadiska ochrany prírody sa odporúča územne chrániť brehový porast vodného toku Marikovského potoka (vrátane priľahlých aluviálnych zamokrených lúk)dodržiavať legislatívne predpisy ochrany prírody a krajiny na územnú i druhovú ochranu,
- dodržiavať legislatívne predpisy ochrany prírody a krajiny na územnú i druhovú ochranu,
- zachovať pestrú krajinnú mozaiku lúk, pasienkov, sadov a lesných porastov, mokradí a brehových porastov,
    - odporúča sa kosiť 1x ročne na konci vegetačnej sezóny (po vysemeňovaní ohrozených druhov),
    - je potrebné zabrániť zmene vodného režimu,
    - je potrebné zabrániť regulániám tokov, ktorých brehové porasty fungujú ako vsakovací systém,
    - chrániť a nezasahovať do brehových porastov miestnych tokov,
    - zabrániť znečisťovaniu, eutrofizácii a vytváraniu skládok odpadu na brehoch tokov,
- plochy využívané ako lúky a pasienky kosiť s odstraňovaním biomasy, pričom je potrebné vypásanie a kosenie striedať, čím sa z porastov eliminujú druhy konkurenčne schopnejšie (nitrofilné druhy, druhy ktoré nie sú spásané – napr. *Cirsium arvense* a pod.), ktoré sa môžu takýmto spôsobom šíriť do okolia a výrazne znižovať biodiverzitu.
- odstraňovať nálety drevín, ponechávať významné solitéry v krajine
- zachovať remízky a nelesnú drevinovú vegetáciu v blízkosti poľnohospodárskych pozemkov, v rekreačnej oblasti príliš rozsiahle porasty citlivo redukovať
- prípadný výskyt inváznych druhov rastlín evidovať a odstraňovať biologickou cestou (kosenie, vykopávanie),
- zachovať prirodzené lesné porasty,
- zabrániť akémukoľvek vypaľovaniu trávnych porastov,
- inštalovať účinné zábrany proti sadaniu dravcov na elektrické stĺpy,

Návrhy opatrení na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva a elimináciu stresových javov

- zabrániť vytváraniu tzv. „divokých skládok odpadu“,
- zabrániť znečisťovaniu prostredia a používaniu chemikálií rôzneho druhu,
- dobudovanie infraštruktúry – časť kanalizácie, intenzifikácia ČOV, sanácia a revitalizácia skládky odpadov

Z pohľadu posudzovania vplyvov na životné prostredie sú tieto opatrenia navrhnuté tak, aby sa zabezpečila prevencia, eliminácia a minimalizácia vplyvov na životné prostredie. Okrem týchto opatrení a zásad a regulatívov bude nevyhnutné rešpektovať platnú legislatívu v oblasti starostlivosti o životné prostredie. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu súvisiace s navrhovanými opatreniami sú uvedené nižšie.

Navrhované ďalšie opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy:

Adaptácia na zmenu klímy
V oblasti nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy v obci Udiča realizovať nasledovné opatrenia:

Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vĺn horúčav:
- Koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu. Vytvárať a podporovať vhodnú mikroklímu pre chodcov, cyklistov v obci.
- Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, využívaním svetlých farieb a odrazových povrchov na budovách.
- Vytvárať trvalé, resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách (napr. tienením transparentných výplní otvorov budov).
- Zabezpečiť ochladzovanie interiérov budov (klimatizácia, trigenerácia, riadené vetranie a zemné výmenníky, kapilárne rozvody).
- Zabezpečiť, aby dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra boli prispôsobené klimatickým podmienkam.
- Zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídel.
- Zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach.
- Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do priľahlej krajiny.
- Zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín. Prispôsobiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, pri voľbe druhov uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi.
- Zabezpečiť budovanie alternatívnych prvkov zelenej infraštruktúry (extenzívne zelené strechy, intenzívne zelené strechy, vertikálna zeleň).
- Zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií.
- Zabezpečiť starostlivosť, údržbu a zapojenie vodných plôch do urbanistickej štruktúry sídla.
- Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce.

Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda):
- Zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov.
- Zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločenstiev drevín a aplikáciu prenosných zábran v územiach mimo zastavaného územia sídiel pre zníženie intenzity víchric a silných vetrov.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:
- Zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach.
- Podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinnej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov.
- Minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla.
- Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie zrážkovej a odpadovej vody.
- Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu zrážkových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídiel.
- Zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej „sivej vody".
- Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach.
- Zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok:
- Zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel (protizáplavové hrádze, bariéry, suché poldre, zamedzenie výstavby v inundácií).
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu.
- Zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy.
- Zabezpečiť zvýšenie podielu vsakovacích zariadení a plôch pre zrážkovú vodu v sídlach.
- Zabezpečiť zadržiavanie zrážkovej vody a budovanie strešných a dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí.
- Diverzifikácia odvádzania zrážkovej vody (do prírodných alebo umelých povrchových recipientov, do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade).
- Zabezpečiť dostatočnú kapacitu prietoku kanalizačnej sústavy.
- Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

Navrhované ďalšie ekostabilizačné opatrenia pre urbanizované prostredie:

- Zachovať a zvýrazniť biologické a krajinárske hodnoty územia, dôsledne rešpektovať pri antropogénnych aktivitách v krajine zachovávať a zlepšovať ekologickú sieť prvkov ÚSES, zachovávať charakteristické znaky regionálnych a lokálnych špecifík a krajinný ráz.
- Zabezpečiť priechodnosť a funkčnosť biokoridorov.
- Zvýšiť podiel zelene v zastavaných plochách.
- Realizovať ozelenenie výrobných a obslužných prevádzok a ich okolitých plôch.
- Vysádzať ochrannú a izolačnú zeleň medzi výrobným a obytným územím.
- Realizovať ozelenenie školských, obchodných, zdravotníckych, administratívnych priestorov.
- Realizovať ozelenenie a odizolovanie dopravných koridorov.
- Kontrolovať, zamedziť rozširovaniu a odstraňovať inváznе a expanzívne druhy rastlín.

Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu:

- Environmentálnu záťaž PB (010)/Udiča odporúčame doplniť do výkresu č. 2) Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia. V texte konceptu územného plánu sa uvádza aj environmentálna záťaž PU (006) / Udiča – skládka, registrovaná ako: C sanovaná/rekultivovaná lokalita, ktorá sa nenachádza v riešenom území. Odporúčame upraviť text návrhu ÚPN Udiča a neuvádzať túto environmentálnu záťaž ako vyskytujúcu sa na území obce Udiča.

- Na str. 35 konceptu ÚPN Udiča odporúčame doplniť uvedenie roku v ktorom pribudlo multifinkčné ihrisko.
- Návrh zásad a regulatívov v oblasti adaptácie na zmenu klímy odporúčame začleniť do Záväznej časti - v rámci samostatnej podkapitoly s názvom napr. Adaptácia na zmenu klímy vymedzenej medzi zásadami a regulatívami starostlivosti o životné prostredie. Návrh záväzných regulatívov by mal vychádzať zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (MŽP SR, 2014) a Stratégie adaptácie na zmenu klímy – aktualizácia (MŽP SR, 2018). Dôležitosť aplikácie adaptačných opatrení pri územnoplánovacej činnosti vyplýva z Metodického usmernenia MDVRR SR, odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26. 03. 2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Odporúčané opatrenia uvádzame v časti IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.
- Odporúčame do textovej časti ÚPN Udiča doplniť Výpočet potreby vody pre rozvojové lokality bývania a občianskej vybavenosti.
- Podľa máp povodňového ohrozenia a povodňového rizika (SVP, š.p., https://mpompr.svp.sk/) v riešenom území bola povodňová mapa vypracovaná pre Marikovský potok, ktorý preteká obcou Udiča. Z dôvodu existencie povodňových máp je vhodné doplniť povodňové ohrozenie (záplavové čiary) do výkresov č. 2) *Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia* a č. 5) *Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely, ochrana prírody a krajiny.*
- Odporúčame v textovej časti návrhu ÚPN Udiča navrhované protipovodňové opatrenia pri realizácii rozvojových zámerov v území primerane premietnuť aj ako zásady a regulatívy do záväznej časti ÚPN, do časti F) zásady a regulatívy STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, F.6 POVDŇOVÉ RIZIKO.
- Odporúčame doplniť do ÚPN Udiča ďalšie navrhované ekostabilizačné opatrenia uvedené v časti Navrhované ďalšie ekostabilizačné opatrenia pre urbanizované prostredie. Po ich doplnení odporúčame zapracovať všetky ekostabilizačné opatrenia do záväznej časti ÚPN Udiča vo forme zásad a regulatívov.
- V textovej časti konceptu ÚPN Udiča odporúčame doplniť Vyhodnotenie a zdôvodnenie záberov poľnohospodárskej pôdy podľa kódu BPEJ. Takisto je vhodné vyhodnotiť zábery najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v zmysle Nariadenia Vlády č. 58/2013 Z. z. a tieto pôdy vyznačiť v grafickej časti. V zmysle uvedeného odporúčame dopracovať textovú aj grafickú časť v návrhu ÚPN Udiča.
- Koncept ÚPN Udiča navrhuje v niektorých lokalitách s výskytom krajinných prvkov rozvoj obytného územia (ide napr. o lokality č. 26, č. 29). Cez tieto lokality prechádzajú drobné vodné toky, ktoré je potrebné zachovať. V záväzných zásadách a regulatívoch je potrebné uviesť v časti E.3 zásady a regulatívy OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, že je potrebné zachovať prirodzené meandrovanie vodných tokov, nezasahovať do brehových porastov, neznižovať zastúpenie nelesnej drevinovej vegetácie, zachovať miestne významné krajinné prvky ako sú mokrade, remízky, významné solitérne rastúce stromy a zamedziť v týchto územiach novú výstavbu. Prepojenie lokalít č. 26 a č. 29, tak ako sa navrhuje vo variante B je z hľadiska vplyvov na krajinu nevhodné. Odporúčame zvážiť vylúčenie lokality č. 26 z návrhu.
- V okolí lokality č. 30 sa nachádzajú prvky nelesnej drevinovej vegetácie, ktorých zachovanie je dôležité aj z dôvodu svahovitosti terénu a možnej akumulácie vody z povrchového odtoku. Tieto krajinné prvky podporujú schopnosť pôdy zadržiavať vodu. Uvedené prvky krajinnej štruktúry je potrebné rešpektovať. Mozaiky nelesnej drevinovej vegetácie, ovocných sadov a trvalých trávnych porastov na svahoch v lokalite č. 22, č. 23 a č. 27 odporúčame ponechať ako prírodné územie a nezastavovať. Lokalita č. 73 je vo variante A vylúčená, odporúčame tento variant. Ponechať mozaikovú štruktúru v krajine a nenavrhovať územie na zastavanie odporúčame aj v lokalitách č. 51 a č. 52.

- Čo sa týka vplyvu na scenériu krajiny v blízkosti PR Klapy za nevhodné považujeme umiestnenie lokality č. 53 na lúčnych porastoch pod lesom, ktorá je situovaná v ochrannom pásme lesa. Negatívne pôsobí aj umiestnenie lokality č. 50 voľnej krajine.
- Vo vyšších polohách osady Uhry je územie využívané prevažne na rekreačné účely formou záhradkárčenia, chatovej a chalupníckej rekreácie. Postupne sa tieto lokality transformujú na bývanie v rodinných domoch. Koncept ÚPN Udiča celú túto miestnu časť rieši ako územie obytnej a rekreačnej funkcie. Čo sa týka prípustných funkcií využitia územia pre plochy individuálnej chatovej rekreácie je v týchto lokalitách zadefinovaná potreba rešpektovať územie Uhrov ako územie typických krajinných štruktúr a podporiť doterajší spôsob hospodárenia na pozemkoch. Pre funkčné využitie bývania by sa v prípustnom využití pre tieto lokality takisto mala objaviť potreba rešpektovať územie Uhrov ako územie typických krajinných štruktúr. Pri návrhu novej výstavby je potrebné zachovávať mozaikovú krajinnú štruktúru (lúk, pasienkov, záhrad, ornej pôdy a NDV).
- V texte konceptu ÚPN sa mylne uvádza, že v území sa nachádza regionálne biocentrum rieka Váh, ide o nadregionálny biokoridor NRBk II Váh. Regionálne biocentrum Váh podľa aktuálne platného RÚSES (SAŽP, 2005) nebolo vymedzené. Ďalej sa tu nachádza regionálne biocentrum RBc 14 Klapy – Lopatiná, ktoré je potrebné spomenúť v texte. V texte doplniť aj popis regionálneho biokoridoru – RBk V - Klapy – Lopatiná – Brusné a ekologicky významných segmentov EVSK 7 - Dielnica – Zapadliská a EVSK 11 – Rieka Váh. Výkres č. 5) *Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely, ochrana prírody a krajiny* neobsahuje prvky RÚSES z aktuálne platného RÚSES (SAŽP, 2005). Prvky RÚSES z aktuálne platnej dokumentácie RÚSES Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Považská Bystrica a Púchov (SAŽP, 2005) požadujeme doplniť do textovej a grafickej časti v návrhu ÚPN Udiča.
- V záväznej časti pri zásadách a regulatívoch E.4 VYTVÁRANIE A UDRŽIAVANIE EKOLOGICKEJ STABILITY je podmienku rešpektovať všetky prvky RÚSES, ktoré boli vymedzené v Aktualizácii prvkov regionálneho ÚSES okresov Považská Bystrica a Púchov (SAŽP, 2005), ktorá predstavuje jediný platný dokument RÚSES (podľa §54, ods. 2, písm. c) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny). Medzi tieto prvky patria:
  Nadregionálny biokoridor – NRBk II Váh.
  Regionálny biokoridor – RBk V - Klapy – Lopatiná – Brusné
  Regionálny biokoridor – HBk XII Potok Maríkovka
  Regionálne biocentrá – RBc 14 Klapy - Lopatiná
  Ekologicky významný segment krajiny - EVSK 7 - Dielnica – Zapadliská
  Ekologicky významný segment krajiny - EVSK 11 – Rieka Váh
- Aktuálne je na Okresnom úrade Považská Bystrica, odbore starostlivosti o životné prostredie zverejnený nový aktualizovaný RÚSES okresu Považská Bystrica (SAŽP, 2020), ktorý je v štádiu pripomienkovania. Po jeho schválení bude potrebné rešpektovať nové navrhované prvky ako aj opatrenia pre územie obce Udiča. Dokumentácia je zverejnená na: https://www.minv.sk/?okresne-urady-klientske-centra&urad=15&odbor=10.
- Niektoré navrhované plochy sú v kontakte s ochranným pásmom lesa. Čo sa týka lesných pozemkov je potrebné rešpektovať zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch najmä §10 zákona, ktorý definuje, že ochranné pásmo lesov tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesných pozemkov; na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje aj záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.
- V koncepte ÚPN Udiča sa akceptuje živelne vzniknutý existujúci areál vodných športov (lokalita č. 49) na ostrove zasahujúcom do rieky Váh, rozvoj tohto areálu sa nenavrhuje. V prípade lokality č. 41 bude potrebné v ÚPN Udiča zabezpečiť, aby v tejto polohe nenastala podobná situácia.
- V Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok je v obci Udiča okrem uvedených NKP v koncepte ÚPN Udiča evidovaná aj NKP č. 2220/1 Hrádok Predná Hôrka. Uvedené odporúčame preveriť a doplniť do textovej a grafickej časti ÚPN. Je potrebné zohľadniť aj v záväznej časti - E.1 zásady a regulatívy ZACHOVANIA KULTÚRNO-

HISTORICKÝCH HODNÔT. Všetky NKP je vhodné graficky znázorniť aj vo výkrese č. 2) *Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia.*

- Vyhláška 528/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia stratila platnosť a nahradil ju zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Je potrebné opraviť v textovej časti.

V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pre potreby hodnotenia bol zostavený katalóg kritérií, ktoré sú relevantné pri hodnotení územnoplánovacej dokumentácie a jej dopadov na životné prostredie. Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Zvolené kritéria boli rozkategorizované do troch skupín:

<u>krajinno-ekologické kritéria</u>

- ochrana/rešpektovanie ekologicky významných segmentov krajiny, vrátane chránených území
- kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy
- prispôsobenie koncepcie rozvoja topografickým podmienkam a ďalším prírodným limitom
- dostupnosť a rozsah verejnej zelene
- ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného územného systému ekologickej stability
- zastúpenie prírodných prvkov v zastavanom území
- využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie

<u>socio-ekonomické kritéria</u>

- dostupnosť základnej občianskej vybavenosti
- bezpečnosť dopravy
- implementácia udržateľných druhov dopravy
- rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- príležitosti pre rekreačné a športové aktivity

<u>technicko-ekonomické kritéria</u>

- efektívnosť dopravnej siete
- hustota obyvateľov v zastavanom území
- efektívnosť riešenia dopravnej infraštruktúry
- realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery

2. Porovnanie variantov

Koncept ÚPN Udiča sa vypracováva dvoj variante (v súlade s §21 stavebného zákona Udiča je obcou s viac ako 2000 obyvateľmi a preto spracovaniu návrhu ÚPN obce musí predchádzať spracovanie konceptu riešenia vo variantoch) a v rámci správy o hodnotení sa porovnáva aj s nulovým variantom.

Nulový variant (variant „0“) predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – v rozsahu dnešného zastavaného územia obce Udiča a situáciu kedy obec naďalej bude vychádzať z momentálne platného územného s viacerými zmenami a doplnkami, ktoré stratili prehľadnosť. Ciele stanovené platnou ÚPD sa čiastočne naplnili, rozvoj obce nebol taký dynamický, časom vyvstala potreba niektoré ciele modifikovať, prevažne zmenou pôvodne navrhnutej funkcie na inú. Rozvojové

aktivity súvisiace so zvyšovaním sa nárokov na bývanie, občiansku vybavenosť, rekreáciu a iné budú so schváleným novým územným plánom prebiehať koordinovane a územnoplánovacia dokumentácia bude lepšie čitateľná aj pre laickú verejnosť. Z tohto dôvodu je nulový variant najmenej výhodný.

Predmetom variantného riešenia konceptu ÚPN Udiča je koncepcia rozvoja obce v zmysle schváleného zadania pre vypracovanie ÚPN Udiča.

Koncept ÚPN Udiča predpokladá, pokračujúci rast počtu obyvateľov obce. ÚPN obce navrhuje rozvojové lokality pre výstavbu nových rodinných domov a resp. bytových domov vo variante A s cieľom udržať resp. pritiahnuť mladé obyvateľstvo a ich rodiny do obce.

Z hľadiska vplyvov na obyvateľstvo a zdravie

Konceptom riešenia sa rozširuje územie navrhované na rozvoj oproti súčasnému stavu. Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré budú rozložené rovnomerne počas celého navrhovaného obdobia územného plánu obce. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov a stavieb technickej infraštruktúry dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce, ako napr. zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné. V súčasnosti má obec Udiča okolo 2247 trvale bývajúcich obyvateľov, z toho mužov je 1127 a žien 2 1120. Počet obyvateľov bývajúcich v rodinných domoch je vo variante A 1276 a vo variante B je to 1711. Vo variante A sa počíta s vybudovaním bytových domov, kde počet obyvateľov dosiahne hodnotu 413. Spolu teda počet obyvateľov o ktorý sa navýši momentálny stav je vo variante A 1689 a vo variante B 1711. Z hľadiska dlhodobo narastajúceho trendu a kladného migračného salda, ale aj potreby obyvateľov v obci udržať, resp. ich do obce prilákať hodnotíme variant A ako vyvážený a udržateľný.

Z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo je predpokladaný nepriamy negatívny vplyv súvisiaci so zintenzívňovaním stavebných aktivít v území. Nepriamym pozitívnym vplyvom bude zlepšenie ekonomických a sociálnych podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. Pri dodržaní navrhovaných opatrení a záväzných regulatívov sa významné negatívne vplyvy Konceptu ÚPN Udiča na obyvateľstvo nepredpokladajú. Z hľadiska posúdenia možných negatívnych vplyvov na obyvateľstvo hodnotíme ako vhodnejší variant A.

Z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy

Podľa variantu A je plošná výmera pôdy predpokladanej na odňatie 87,68 ha, z toho v zastavanom území je to 7,86 ha a mimo zastavaného územia 79,82 ha. Vo variante B je celkový záber pôdy predpokladanej na odňatie 113,93 ha, v zastavanom území je to 7,86 a mimo zastavaného územia 106,17 ha.

Vplyvy realizácie strategického dokumentu na pôdu možno hodnotiť ako významné, najmä z hľadiska trvalých záberov, ale v dôsledku potreby rozvoja obce nevyhnutné. Negatívne vplyvy realizácie ÚPN Udiča v oblasti ochrany pôdy je možné zmierniť realizáciou účinných ekostabilizačných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatívov. Z dôvodu menšieho záberu poľnohospodárskej pôdy je prijateľnejší variant A. Z hľadiska lepšieho posúdenia je nevyhnutné vyhodnotiť zábery chránených pôd.

Z hľadiska vplyvov na krajinu

Koncept ÚPN Udiča navrhuje v niektorých lokalitách s výskytom krajinných prvkov rozvoj obytného územia (ide napr. o lokality č. 26, č. 29). Prepojenie lokalít č. 26 a č. 29, tak ako sa navrhuje vo variante B je z hľadiska vplyvov na krajinu nevhodné. Lokalita č. 73 je vo variante A vylúčená, odporúčame tento variant. Z hľadiska vplyvov na krajinu negatívne pôsobia niektoré lokality, ktoré sa nachádzajú len vo variante B (ako napr. č. 77, č. 79). Vo variante A sa nenavrhujú.

Nepredpokladá sa, že by koncept ÚPN Udiča výrazne negatívne ovplyvnil charakter súčasnej krajinnej štruktúry, využívanie územia a jeho ekologickú stabilitu. Navrhovaná koncepcia rozvoja po zapracovaní pripomienok a odporúčaní by nemala spôsobiť závažné negatívne ovplyvnenie krajinnej scenérie a krajinného obrazu. Očakáva sa mierne negatívny vplyv na krajinu, ktorý bude prijateľný za predpokladu rešpektovania navrhovaných ekostabilizačných opatrení a záväzných zásad a regulatívov. Vhodnejší z hľadiska vplyvov na štruktúru krajiny je variant A.

Koncept riešenia ÚPN Udiča vo variante A je z hľadiska vplyvov na životné prostredie prijateľný a odporúča sa schvaľujúcemu orgánu na jeho schválenie v upravenom znení po zapracovaní navrhovaných opatrení uvedených v kapitole IV. a po zohľadnení opodstatnených pripomienok a požiadaviek účastníkov procesu posudzovania vplyvov vyplývajúcich z písomných stanovísk k správe o hodnotení Konceptu ÚPN Udiča, záverov z verejného prerokovania, ktoré budú súčasťou záverečného stanoviska z procesu posudzovania.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Koncept ÚPN Udiča vychádza z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja (1998) v znení zmien a doplnkov č. 1 - 3) ako aj iných súvisiacich materiálov a strategických dokumentov uvedených v samotnom strategickom dokumente.

V procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie sa postupovalo v súlade so zákonom 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Boli použité najaktuálnejšie dostupné podklady z rôznych zdrojov, ako napr. internetové portály a databázy, právne predpisy súvisiace so starostlivosťou o životné prostredie, všeobecné záväzné nariadenia, strategické dokumenty a iné podklady v ktorých sa nachádzali relevantné informácie týkajúce sa riešeného územia. Dôležitým podkladom bol samotný Koncept ÚPN Udiča.

Ako hlavné literárne zdroje, ktoré boli využité v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie uvádzame:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002: 1. vyd. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia; Bratislava, 2002, 325 s.
- Bielek, P., Šurina, B., 2000: Malý atlas pôd Slovenska. Bratislava: Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, 36 s.
- Futák, J. 1980: Fytogeografické členenie, M 1 : 1 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Hensel, K., Krno, I. 2002: Zoogeografické členenie: limnický biocyklus. M 1 : 2 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Hrašna, M., Klukanová, A.: Inžinierskogeologická rajonizácia, M 1:500 000, Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Jedlička, L., Kalivodová, E. 2002: Zoogeografické členenie: terestrický biocyklus, M 1 : 2 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.

- Kullman, E. ml., Malík, P., Patschová, A., Bodiš, D., 2005: Vymedzenie útvarov podzemných vôd na Slovensku v zmysle rámcovej smernice o vodách 2000/60/ES.
- Lapin, M., Faško, P., Melo, M., Šťastný, P., Tomlain, J., Klimatické regióny. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Malík, P., Švasta, J. 2002: Hlavná hydrogeologické regióny Slovenska, M 1 : 1 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Mazúr, E., Lukniš, M. 1986: Geomorfologické členenie SSR a ČSSR, M 1 : 1 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- PHSR, 2015: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Udiča na roky 2015 – 2025, 84 s.
- Plesník, P. 2002: Fytogeograficko-vegetačné členenie, M 1 : 1 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- SAŽP, 2020: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Považská Bystrica, SAŽP Žilina, 290 s. – v štádiu pripomienkovania.
- SAŽP, 2005: Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Považská Bystrica a Púchov, SAŽP Bratislava, 64 s.
- SHMÚ, 2016: Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v slovenskej republike. Slovenský hydrometeorologický ústav, Bratislava, 69 s.
- SHMÚ, 2021: Vodohospodárska bilancia množstva podzemnej vody za rok 2020, Bratislava, 402 s.
- SHMÚ, 2022: Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2021: Slovenský hydrometeorologický ústav, Bratislava, 503 s.
- ŠOP SR, 2015: Prírodná rezervácia Klapy. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 2015. 8 s.

Internetové zdroje: www.sopsr.sk, www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv/, www.envirozataze. enviroportal.sk, www.air.sk, mpompr.svp.sk, www.geology.sk, www.katasterportal.sk, www.meteoblue.com, www.podnemapy.sk, www.statistics.sk, www.vupop.sk.

Identifikácia vplyvov na životné prostredie prebiehala na základe analýzy zložiek životného prostredia riešeného územia, jednotlivých vstupov a výstupov a samotného konceptu ÚPN Udiča. Následne sa pristúpilo k vyhodnocovaniu potenciálnych vplyvov variantov navrhovaného strategického dokumentu na jednotlivé zložky životného prostredia. Vplyvy boli slovne vyhodnotené a opísané v jednotlivých podkapitolách a klasifikované podľa tabuľky č. 20.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Ak sa vyskytli nejaké nedostatky alebo neurčitosti pri vypracovaní správy o hodnotení strategického dokumentu, boli zapríčinené nedostupnosťou údajov týkajúcich sa kvality životného prostredia riešeného územia – chýbajú merania kvality podzemných a povrchových vôd, kvality ovzdušia, pôd, merania hluku a pod.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi. V rámci procesu posudzovania vplyvov strategických dokumentov, nie je možné presne určiť činnosti, ktoré sa budú v navrhovaných funkčných plochách realizovať. Preto koncept ÚPN Udiča nemá priamy vplyv na životné prostredie. Je možné posúdiť celkový potenciálny vplyv navrhovaných rozvojových plôch na životné prostredie. Po schválení územnoplánovacej dokumentácie sa do funkčných plôch môžu navrhovať nové zámery. Zámery (navrhované činnosti), ktoré by mohli mať vplyv na životné prostredie sa budú musieť posúdiť tak ako ustanovuje zákon 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, podľa prílohy č. 8 v ktorej sa definujú prahové hodnoty pre zisťovacie konanie a povinné hodnotenie.

Uvedené nedostatky a neurčitosti nie sú zásadného charakteru a všetky relevantné informácie a skutočnosti boli v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie zohľadnené.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Územný plán predstavuje základný záväzný dokument na usmerňovanie a regulovanie rozvoja obce a dosiahnutie súladu všetkých plánovaných činností. Delí sa na textovú a grafickú časť. Textová časť je rozdelená na smernú a záväznú. Záväzná časť podľa §13 zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení a §12 vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. formuluje návrh zásad priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce a regulatívy územného rozvoja. Regulatívy obsahujú záväzné pravidlá, ktoré stanovujú opatrenia v území a určujú podmienky využitia územia. V zásadách a regulatívoch je premietnutá navrhnutá koncepcia rozvoja obce s cieľom dosiahnuť harmóniu medzi záujmami spoločnosti a možnosťami životného prostredia.

Koncept ÚPN Udiča vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Pri spracovaní predmetného územného plánu boli rešpektované nadradené územnoplánovacie dokumenty ako aj ostatná územnoplánovacia dokumentácia a územnoplánovacie podklady, stanoviská a požiadavky dotknutých orgánov štátnej správy, správcov dopravnej a technickej infraštruktúry a verejnosti.

Koncept ÚPN Udiča rešpektuje ochranu prírody a krajiny a nenavrhuje rozvojové plochy tak, aby predstavovali negatívny vplyv na chránené územia. V územnoplánovacej dokumentácii budú po zapracovaní navrhovaných odporúčaní rešpektované všetky prvky územného systému ekologickej stability na regionálnej a nadregionálnej úrovni a za predpokladu plnenia ekostabilizačných opatrení bude zachovaný alebo zlepšený aj ich súčasný stav. ÚPN obce Udiča po zapracovaní navrhovaných odporúčaní výrazne neovplyvní charakter súčasnej krajinnej štruktúry a scenériu krajiny skúmaného územia. Očakáva sa mierne negatívny vplyv na krajinu, ktorý bude prijateľný za predpokladu realizácie navrhovaných ekostabilizačných opatrení a záväzných zásad a regulatívov. Nepredpokladá sa, že koncept ÚPN Udiča bude významne negatívne pôsobiť na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery; klimatické pomery; ovzdušie; kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská ani paleontologické náleziská a iné významné geologické lokality. Predpokladá sa významný negatívny trvalý vplyv na pôdu, pretože dôjde k trvalému záberu pôdy.

Z porovnania variantov vyplýva, že navrhovaný variant A predstavuje oproti variantu B a nulovému variantu vhodnejší variant budúceho rozvoja a s ním spojenú realizáciu činností a stavieb v riešenom území. Nulový variant nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by významne negatívne ovplyvnila životné prostredie.

Koncept riešenia Územného plánu obce Udiča (vo variante A) po zapracovaní pripomienok a odporúčaní predstavuje vhodný, optimálny východiskový dokument pre spracovanie návrhu ÚPN Udiča, ktorý bude rozvojovým dokumentom pre obec v dlhodobom horizonte a má umožniť primeraný rozvoj obce vo všetkých sférach rozvoja, najmä v oblasti bývania.

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa odporúča po ukončení procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a po prerokovaní konceptu územného plánu obce podľa § 21 stavebného zákona, vyhodnotení pripomienkového konania a spracovaní súborného stanoviska pokračovať v spracovaní návrhu územného plánu, pri podmienke pokračovať vo variante A.

V rámci posudzovania strategického dokumentu neboli zistené také závažné negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré by bránili jeho schváleniu.

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia

Vyhodnotenie splnenia požiadaviek z rozsahu hodnotenia strategického dokumentu „Územný plán obce Udiča“ určeného podľa § 8 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyhodnotenie splnenia jednotlivých bodov rozsahu hodnotenia:

Písomné vyhodnotenie splnenia alebo nesplnenia jednotlivých bodov rozsahu hodnotenia strategického dokumentu „Územný plán obce Udiča“ určeného podľa § 8 ods. 1 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Tabuľka 15: Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia

číslo	*podmienka/požiadavka*	*plnenie*
1. VARIANTY PRE ĎALŠIE HODNOTENIE STRATEGICKÉHO DOKUMENTU		
	V ďalšom hodnotení vplyvu strategického dokumentu – v správe o hodnotení pre územnoplánovaciu dokumentáciu Obce Udiča sa určuje zhodnotenie variantu A a variantu B navrhovaného riešenia strategického dokumentu, vzhľadom na to, že sa jedná o územnoplánovaciu dokumentáciu v zmysle § 21 ods.1 zákona č.50/1976 Zb. stavebného zákona v platnom znení.	*V správe o hodnotení sa hodnotí variant 0 spolu s variantami A a B, keďže koncept ÚPN Udiča bol vypracovaný alternatívnym riešením v dvoch variantoch. Koncept ÚPN Udiča sa vypracováva dvoj variante (v súlade s §21 stavebného zákona Udiča je obcou s viac ako 2000 obyvateľmi a preto spracovaniu návrhu ÚPN obce musí predchádzať spracovanie konceptu riešenia vo variantoch) a v rámci správy o hodnotení sa porovnáva aj s nulovým variantom.*
2. ROZSAH HODNOTENIA		
2.1 VŠEOBECNÉ PODMIENKY ROZSAHU HODNOTENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU		
2.1.1	Obstarávateľ zabezpečí vypracovanie vplyvu návrhu strategického dokumentu na životné prostredie, ktorý bude uvedený v správe o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie. Správa o hodnotení bude rozpracovaná podľa všetkých bodov prílohy č. 5 zákona, primerane charakteru strategického dokumentu a s osobitným prihliadnutím na body uvedené v časti špecifické požiadavky tohto rozsahu hodnotenia	*Akceptuje sa, zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení strategického dokumentu.*
2.1.2	Pre hodnotenie navrhovanej činnosti sa nestanovuje časový harmonogram a ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah.	*Akceptuje sa, zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení strategického dokumentu.*
2.1.3	Obstarávateľ doručí Okresnému úradu Považská Bystrica 2 ks kompletných vyhotovení správ a 18 ks na elektronickom nosiči	*Akceptuje sa. Správa o hodnotení bude predložená v požadovanej forme.*
2.1 ŠPECIFICKÉ POŽIADAVKY ROZSAHU HODNOTENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU		
2.2.1	Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného strategického dokumentu zohľadniť požiadavky a	*Akceptuje sa, zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení strategického dokumentu.*

	pripomienky dotknutých orgánov, ktoré boli zaslané k oznámeniu.	
2.2.2	Rešpektovať jestvujúci dopravný systém a jeho ochranné pásmo v súlade so zákonom 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (zákon o pozemných komunikáciách). Na ochranu diaľnic a miestnych komunikácií a premávky mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce dodržať cestné ochranné pásma v zmysle zákona a vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) .	*Akceptuje sa, zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení ÚPN Udiča v kapitole B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA - I. Údaje o vstupoch - 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru. V ÚPN Udiča v záväznej časti je táto požiadavka rešpektovaná v zásadách a regulatívoch UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA pre UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA.*
2.2.3	Dopravné napojenia, navrhované cestné komunikácie, statickú dopravu (pri všetkých navrhovaných objektoch), autobusové zastávky, cyklistické trasy a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s aktuálnymi platnými technickými predpismi a STN.	*Akceptuje sa, zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení ÚPN Udiča v kapitole B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA - I. Údaje o vstupoch - 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru. V ÚPN Udiča v záväznej časti je táto požiadavka rešpektovaná v zásadách a regulatívoch UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA pre UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA.*
2.2.4	Pri návrhu lokalít v blízkosti pozemných komunikácii je nevyhnutné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhláška). V prípade realizácie lokalít s prekročenou prípustnou hladinou hluku, je nevyhnutné navrhnúť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazať investorov na vykonanie protihlukových opatrení. Pri lokalitách slúžiacich na bývanie resp. ubytovanie zabezpečiť vypracovanie hlukovej štúdie vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre (a doprave na nej a zahrnúť jej výsledky do protihlukových opatrení stavieb tak, aby bola zabezpečená expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom v súlade s prípustnými hodnotami, ustanovenými vyhláškou a Vyhláškou č. 237/2009 Z. z. , ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška.	*Akceptuje sa, zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení ÚPN Udiča v kapitole B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA - I. Údaje o výstupoch - 4. Hluk a vibrácie. V ÚPN Udiča v záväznej časti je táto požiadavka rešpektovaná v zásadách a regulatívoch UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA pre UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA.*
2.2.5	Rezervovať a chrániť územie Vážskej vodnej cesty lokalizovanej v trase a úsekoch Vážskej vodnej kaskády a vodných nádrží a prirodzeného koryta rieky Váh	*Akceptuje sa, zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení ÚPN Udiča v kapitole B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA a II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie ako aj v kapitole III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie. V ÚPN Udiča v záväznej časti je táto požiadavka rešpektovaná začlenením VPS3 Vážska vodná*

		cesta medzi verejnoprospešné stavby. Je premietnutá aj ako záväzný regulatív v rámci kapitoly D) ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA.
2.2.6	Rešpektovať dopravnú infraštruktúru zaradenú podľa Dohody AGN – Európska dohoda o hlavných vnútrozemských vodných cestách medzinárodného významu, existujúcu aj plánovanú a podľa Protokolu k dohode AGTC o kombinovanej doprave po vnútrozemských vodných cestách k európskej dohode o najdôležitejších trasách medzinárodnej kombinovanej doprave a súvisiacich objektoch v roku 1991.	*Akceptuje sa, zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení ÚPN Udiča. V ÚPN Udiča sa rešpektuje v kapitole I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA, 7. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúr, 7.3 Infraštruktúra vodnej dopravy.*
2.2.7	Rešpektovať Koncepciu rozvoja vodnej dopravy Slovenskej republiky (uznesenie vlády SR č. 469/2000)	*Akceptuje sa, zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení ÚPN Udiča. V ÚPN Udiča, sa rešpektuje v kapitole L) NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA.*
2.2.8	Rešpektovať zákon č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.	*Akceptuje sa, uvedené je potrebné rešpektovať a začleniť do regulatívov v ÚPN Udiča v rámci kapitoly D) ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA.*
2.2.9	Strategický dokument riešiť v súlade s Vodným Plánom Slovenska, ktorý vychádza z ,,Rámcovej smernice o vode“, ktorá vstúpila do platnosti v roku 2000 ako smernica ,,Európskeho parlamentu“.	*Akceptuje sa, zohľadnilo sa zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení. V ÚPN Udiča premietlo do kapitoly I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA, 8. V oblasti nadradenej technickej infraštruktúry, 8.2 Vodné hospodárstvo.*
2.2.10	Pri návrhu vybavenia územia technickou infraštruktúrou rešpektovať ochranné pásma jestvujúcich a navrhovaných sietí verejného vodovodu a verejnej kanalizácie	*Akceptuje sa, zohľadnilo sa v správe o hodnotení v kapitole B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA. V ÚPN Udiča v záväznej časti je táto požiadavka rešpektovaná v zásadách a regulatívoch UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA.*
2.2.11	Z hľadiska zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami nenavrhovať novú výstavbu v zosuvnom území a inundačnom území vodných tokov a pozdĺž drobných vodných tokov ponechať voľný nezastavaný manipulačný pás o šírke 5 m.	*Akceptuje sa. Uvedené sa zohľadnilo v správe o hodnotení ÚPN Udiča v kapitole III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie. Do ÚPN Udiča sa odporúča doplniť povodňové ohrozenie (záplavové čiary) do výkresov č. 2) Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia a č. 5) Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely, ochrana prírody a krajiny.*
2.2.12	Rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov	*Akceptuje sa, uvedené sa zohľadnilo v správe o hodnotení ÚPN Udiča. V ÚPN Udiča je rešpektované v kapitole H.2 OCHRANNÉ PÁSMA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY.*
2.2.13	Vyhodnotiť vplyv územnoplánovacej dokumentácie a jej jednotlivých aktivít na prvky územného systému ekologickej stability	*Akceptuje sa. Uvedené sa zohľadnilo v správe o hodnotení ÚPN Udiča v kapitole III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie. V podkapitole 9.Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém*

		ekologickej stability.
2.2.14	Vyhodnotiť riziko šírenia inváznych druhov	*Akceptuje sa. Uvedené sa zohľadnilo v správe o hodnotení ÚPN Udiča v kapitole II. 13 - Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov a III. 7. - Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).*
2.2.15	Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom.	*Akceptuje sa. Uvedené sa zohľadnilo v správe o hodnotení v kapitole III. 9. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery. V ÚPN Udiča v záväznej časti je táto požiadavka rešpektovaná v podmienkach funkčného využitia.*
2.2.16	Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.	*Akceptuje sa. Uvedené sa zohľadnilo v správe o hodnotení ÚPN Udiča v kapitole II. 5 - Žiarenie a iné fyzikálne polia. V ÚPN Udiča v záväznej časti je táto požiadavka rešpektovaná v časti F.4 RADÓNOVÉ RIZIKO.*
2.2.17	V prípade situovania budúcich investičných zámerov na poľnohospodárskej pôde (ďalej len ,,PP) sa musí dbať na ochranu PP a riadiť sa zásadami ochrany PP, ustanovenými v § 12 zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len ,,zákon č. 220/2004 Z. z.“).Vyhodnotiť vplyv budúcich investičných zámerov na PP.	*Akceptuje sa. Uvedené sa zohľadnilo v správe o hodnotení ÚPN Udiča v kapitole III. 6 - Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).*
2.2.18	V inundačnom území podľa § 20 ods. 5 a 6 zákona NR SR č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v platnom znení nenavrhovať výstavbu a aktivity v zmysle predmetného zákona.	*Akceptuje sa. Požiadavka je relevantná a súvisí s vypracovaním samotného strategického dokumentu ÚPN Udiča. Uvedené sa zohľadnilo v správe o hodnotení ÚPN Udiča v kapitole III. 7. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).*
2.2.19	Rešpektovať mapy povodňového rizika a mapy povodňového ohrozenia.	*Akceptuje sa. Požiadavka je relevantná a súvisí s vypracovaním samotného strategického dokumentu ÚPN Udiča. Uvedené sa zohľadnilo v správe o hodnotení ÚPN Udiča v kapitole III. 7. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby). Do ÚPN Udiča sa odporúča doplniť povodňové ohrozenie (záplavové čiary) do výkresov č. 2) Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia a č. 5) Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely, ochrana prírody a krajiny.*
2.2.20	Strategický dokument riešiť výlučne v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou VÚC Trenčianskeho kraja v znení jeho zmien a doplnkov.	*Akceptuje sa. Požiadavka je relevantná a súvisí s vypracovaním samotného strategického dokumentu ÚPN Udiča. Zohľadnilo sa v ÚPN Udiča, v kapitole I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA.*
2.2.21	Vyhodnotiť všetky pripomienky, ktoré boli doručené k strategickému dokumentu.	*Berie sa na vedomie. Zohľadnilo sa pri spracovaní správy o hodnotení.*
2.2.22	Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie jednotlivých bodov tohto rozsahu	*Berie sa na vedomie. Zohľadnilo sa pri spracovaní správy o hodnotení. Vyhodnotenie je predmetom tabuľky č. 15.*

	hodnotenia pre navrhovaný strategický dokument. V prípade nesplnenia zdôvodniť.	

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Meno: Mgr. Erika Igondová, PhD. email: erika.igondova@gmail.com

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., tejto správy o hodnotení ako aj samotný koncept ÚPN Udiča.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – Koncept ÚPN Udiča je pre účely prerokovania zverejnená na internetovej stránke obce.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Udiči, 6. 4. 2023

. . . . . .

Peter Chochlík
starosta obce